

Thomas Korsgaard

LINDHARDT OG RINGHOF

Det begyndte med, at vi fik rotter. Jeg var 12, og mine forældre var udødelige. De så ikke rotterne som et tegn på noget. Rotterne løb bare rundt bag panelerne i vores køkken hver nat. De havde gnavet sig vej gennem glasulden under facaden, og nu løb de rundt inde, hvor skufferne stoppede. Man kunne høre deres kløer, når de pilede hen over træet. De spiste alt, hvad de kunne få fat i. Krummer af brød og kager, der lå i bunden af skufferne. Løg og kartofler fra skabet under vasken. Selv de små tabs til opvaskemaskinen og kalkfjerneren fik de gnavet sig igennem, uden at de tog skade. Det stank fælt fra rottereden bag panelerne. Min far havde stillet en plastikbakke med gift frem i skabet under vasken. Det var helt lyserødt. Vi måtte ikke røre det, sagde min mor. Giften hjalp ikke, og en uge efter var rotterne stadig i live. De havde ikke engang nippet til giften.

"Den danske rotte er blevet modstandsdygtig," sagde min far.

"Vi kan ringe til en skadedyrsbekæmper," foreslog min mor.

"Njaaaaa," han trak på det. "Små slag, Lonny."

"Jeg gider det ikke mere, det er fandens ulækkert."

"Vi ordner det selv. Det kan jeg sagtens klare."

"Det må du om."

Min far gik udenfor og tændte for en slibesten med motor, som stod i laden. En hvinende lyd fra den skar sig ind i stuehuset. Han kom indenfor igen med en skarp spade i den ene hånd og et brækjern i den anden.

"Nu skal I bare se," sagde han. Så lukkede han dørene til i køkkenet, pillede panelerne ned med brækjernet og lod rotterne løbe ud på gulvet i rummet. Han gik rundt i køkkenet i sin blå kedeldragt, løftede spaden op i højde med skuldrene og lod den falde. Sådan huggede han rotterne over i halve, og et metallisk brag lød, når spaden nåede gennem linoleumsgulvet og ramte

betonfundamentet. Én efter én fik han gjort det af med dem. De lå i hver deres blodpøl på køkkengulvet. En enkelt havde nærmest fået vrangen vendt ud. Min mor vaskede det hele væk med en karklud, da han var færdig. Så sømmede min far panelerne på plads igen, og rotterne blev kastet over i en bunke af døde dyr, der i forvejen lå ude på gårdspladsen. Døde dyr rådner først, når de har ligget længe nok til, at maddikerne er kommet ind under huden på dem og har overtaget deres kroppe. Så lægger hårene sig ned i glatte, fedtede folder, og når fluerne skider i deres udtørrede øjne, begynder de at lugte. Kalve døde af lungebetændelse, nogle gange liget af en vild kat eller en maltrakteret høne ødelagt af en ræv. Jeg kunne finde på at stirre ind i de tomme pupiller hos en nylig død kalv, og jeg samlede en overgang på deres øremærker. Min far brugte forebyggende antibiotika, for at de ikke skulle blive syge, men det hjalp ikke. Det var svært at være landmand, når dyrene sådan døde, sagde min far efter at have båret endnu et ådsel ud fra stalden. En gang om måneden blev alle døde dyr hentet i hele Nørre Ørum og kørt til forbrænding, men på gårdspladsen hvirvlede der stadig utøj rundt i luften, og stanken forsvandt aldrig helt.

I vores entré boede omkring otte hunde. Vi havde lige fået et nyt kuld hundehvalpe, mine forældre vidste ikke, hvad de skulle stille op med dem. Nogle gange ville de lege, men det var ikke til at holde deres ånde ud. Min far elskede hundene, for de gjorde præcis, som han sagde. En af dem var meget større end de andre. En labrador, som snappede ud efter alt. Vi havde arvet den fra min fætter Arne. Det var hans kone, Dak, der havde krævet, at den blev fjernet fra deres matrikel. Den havde skambidt en vindueskarm, og ifølge Dak var hunde noget, man burde spise.

"Skal den skide labrador ikke snart kastreres?" spurgte min mor.

"Den skal ikke kastreres, er du tovlig da."

"Vi har ikke råd til at have dem. De æder og æder."

"Vi kan jo sælge hvalpene."

"Vi kan da ikke sælge fem kryds uden stamtavle."

"Jo," sagde min far. Min mor rystede på hovedet, men jeg troede på min far. Han kunne få det meste til at ske.

Jeg tyggede langsomt under aftensmaden. Jeg havde hørt et sted, at man helst skulle tygge maden over 30 gange for ikke at blive forstoppet. Jeg kunne ikke komme i tanke om noget værre end at få forstoppelse. Det var langt værre end at have ræserrøv. Min mor sad allerede med det ene ben oppe på stolen og røg en cigaret. Hun havde skubbet tallerkenen ind på bordet og brugte den som askebæger. Min far tyggede i ønskebenet, gnavede det helt rent og kastede det ned til hundene, der lå og fulgte med i aftensmaden.

"Så skal I heller ikke tigge mere," sagde min far til hundene, da han havde smidt det fra sig.

"Det stopper de da ikke med, når du fodrer dem ved bordet," sagde min mor.

"De må godt få et ben," sagde han, og hans ene hånd forsvandt ned under bordet for at kæle med en af hundene.

"Men du lærer dem da kun at tigge, når du fodrer dem ved bordet. De er så sleske."

"Vil du til at give dem mad?" spurgte han.

"Det er dine hunde, det er bare dyrt at have dem."

"Det er *vores* hunde, jeg har sgu også set dig kæle med en af dem," sagde han. "Hvis du bare kunne få dig et arbejde."

"Jeg er jo på barsel lige nu."

"Ja ja, men du må altså hurtigt i gang efter fødslen. Det her er for ustabilt."

"Det skal nok gå," sagde min mor og skoddede hårdt på tallerkenen. Min far tømte gryden for de sidste kartofler. Nina sad og holdt sig for ørerne. Jeg prøvede at smile til hende.

"Ja, du har ret, det kunne jo være værre," sagde min far og trak vejret dybt. Min mors mave var blevet stor. Udspilet som en heliumballon eller et græskar. Hun havde fortalt mig, at vi skulle have en lillesøster til. De snakkede ikke rigtig om det, far og hende. Jeg spurgte dem, hvornår det ville blive. Min far sagde, at der ville gå lidt tid endnu. Det ville først blive sidst på året.

"Næ, ved du, hvad der er dyrt?" spurgte han min mor.

"Nej," sagde hun og begyndte at samle tallerkenerne sammen. Hun skrabede alle rester ned i en enkelt stor skål. Det var til hundene. Nogle gange kom der en rest sovs ovenpå, det gjorde dem velpolstrede til vinteren, mente min far.

"Ved du, hvad der er dyrt?" gentog min far.

"Det er der meget, der er," sagde min mor. Hun stillede skålen ned under bordet.

"Det er dyrt at få børn, så tror du ikke, vi også lige klarer at have et par hunde?" sagde han og aede den tykkeste af hundene bag øret.

"Det er også godt for børn at lære at tage sig af dyr," sagde han og bøjede sig ned og kiggede hunden i øjnene.

"Jeg elsker dig, lille basse, du er en god vuf," sagde han. De andre flokkedes om skålen og skubbede til hinanden for at få lov til at slikke af sovsen.

"Jeg vil hellere have en kanin," sagde Morten.

"Det kan du godt glemme. Nu har vi hundene, og sådan bliver det."

"Hvorfor må Tue så have fisk? Det er snyd," sagde Morten.

"Hold nu kæft, det er da ikke en skid snyd," sagde jeg.

"Skal du have vasket munden?" spurgte min far. Det sagde han nogle gange, hvis vi bandede. At vi skulle have vasket munden med vand og sæbe. Brun sæbe.

"Jeg var i bad i morges," svarede jeg.

"Du skal ikke svare igen!"

Min fars underlæbe forsvandt ind i munden, og jeg tog tallerknerne og stillede dem hen til vasken, før jeg gik op på mit værelse. Man skal vælge sine kampe med omhu, havde min mor engang sagt, og det prøvede jeg at øve mig i.

Senere kom min mor til at køre labradoren over. Hun lagde den ud til de andre døde dyr, det var sådan, min far opdagede det.

"Det var den eneste hanhund, er du klar over det?" sagde han, da han kom ind, "du må for fanden til at se dig for, når du kører."

"Det var et uheld."

"Forbandede labrador – godt, vi nåede at få hvalpene," sagde min far. Min mor tog sig til sin tykke mave og gik ind i seng. Det var udmattende at være gravid, sagde hun, hun fik tit kvalme. Langs hendes mave var der kommet lange strækmærker. Hun sov hele tiden og blev forpustet af ingenting. Hvalpene var snart klar til at blive solgt. Jeg foreslog, at vi kunne begrave labradoren ude i haven. Det ville min far godt gå med til, hvis bare det blev under en af rododendronbuskene. Han sagde, at det var godt for en rododendron at stå i sur jord. Jeg stod med Morten og Nina og kiggede på, mens min far dækkede hunden til med muld. Han klappede på jorden med skovlen og satte en stor sten ovenpå, som han havde fundet, da han pløjede marken bag huset. Nogle dage efter hentede han en ny hanhund på et kræmmermarked. En foxterrier, der heller aldrig fik noget navn.

Nytårsaften havde min mor stadig ikke født. Hun var kørt af sted til hospitalet med min far nogle dage forinden og havde ikke været hjemme siden. Min far kom hurtigt hjem fra hospitalet igen. Han skulle arbejde og gik ude hele dagen, mugede ud i stalden og malkede køerne om morgenen og eftermiddagen. Derfor blev vi passet af mormor Ruth og O.P. De sov hos os og skulle sørge for, at tiden gik, mens vi ventede på den nye lillesøster. Mormor foreslog at dække op inde i stuen, nu det var nytårsaften, så kunne vi også se fjernsyn, mens vi spiste. Hun stod i entreen i sin gule vindjakke og smilede til mig. Hun havde lige været ude for at spørge min far, hvornår han regnede med at være færdig med arbejdet i stalden. O.P. kom ud i entreen

"Kan vi snart få noget at spise?" spurgte han.

"Lars er ikke færdig foreløbig," sagde mormor.

"Skal vi så ikke bare lave mad nu, børnene er sultne?"

"Jo."

"Vi kan lave stjerneskud, der kommer sikkert også en god film, når det er nytårsaften," foreslog O.P.

"Det kan vi godt," sagde mormor, "men du kan selv få lov at stå for det. Jeg er ikke en omvandrende bistro."

Der var bare dét ved det, at O.P. ikke kunne lave mad, og mormor endte selv med at lave stjerneskuddene alligevel. Da jeg gik ud til hende, stod hun i køkkenet og var i gang med at skære en citron i skiver. Hun lagde skiverne på fiskefileterne og tørrede sin hånd i et viskestykke, hun havde bundet rundt om maven.

"Hvad med dig, Tue, skal du også have et skud i stjernen?"

```
"Ja da!"
```

Hun rakte mig et drivvådt glas med konserverede asparges. Jeg kunne ikke få låget af, det gled i mine hænder, hver gang jeg forsøgte.

"Den vil ikke rigtig," sagde jeg.

Mormor tog en kødhammer op fra skuffen under komfuret. Hun gav sig til at slå på låget, til det endelig løsnede sig. Hun skruede det af og stønnede tilpas.

"Så er der fandeme asparges! Hælder du lagen fra, Tue?"

"Nej, fy for den lede, det smager ikke godt."

Jeg kom til at tænke på min mor igen og kunne ikke lade være med at spørge.

"Mormor?"

"Mm," mumlede hun, mens hun koncentrerede sig om at komme aspargesene på fiskefileterne.

"Hvorfor er mor egentlig på hospitalet i så lang tid?" spurgte jeg.

"Det må vi ikke sige, snuske," sagde mormor.

"Kan hun ikke godt komme i aften?"

"Nej, det kan hun ikke, min skat."

[&]quot;Eller to stykker?"

[&]quot;Tre!"

[&]quot;Det var godt. Så kan du lige åbne det her."

[&]quot;Kan man ikke bruge den?"

"Hvad er der i vejen?"

Hun nåede ikke at svare. O.P. kom ind i køkkenet.

"Det er ikke for børn," mumlede han og kiggede på mormor. Hun tyssede på ham og bad ham bære tallerkenerne ind i stuen. Det var sjældent, vi fik maden serveret.

"Det er ligesom på en restaurant," sagde Morten. Han sad foran fjernsynet, men fulgte alligevel med i alt, der skete i huset. Det var ikke til at finde ud af, hvad der var galt, når de ikke ville sige det. Min far ville ikke engang tale om det. Han gik ude hos køerne hele dagen, og hvis man spurgte, snakkede han bare om noget andet. Jeg begyndte at finde på mine egne historier om, hvorfor min mor ikke kunne være med. Måske var lillesøsteren blevet forsinket på vej ud. Måske var jordemødrene gået på ferie. Måske var min mor død. Nej, hun kunne umuligt være død, så ville de have sagt det. Børnene er de første, der finder ud af det, når deres forældre er døde, og hun var jo kun 36 år. Man dør ikke, når man er 36, tænkte jeg.

Det var underligt at fejre nytår uden hende. Allerede om eftermiddagen var de begyndt at fyre fyrværkeri af i de andre landsbyer. Raketterne faldt ind over os og brændte sig ned gennem det frosne landskab. Vi stod i vinduet og så på det. Himlen glødede, og hele egnen blev lyst op. Som en doven krig i luften, der ikke havde valgt sin fjende. Et nyt år var på vej. Vejret kunne ikke bestemme sig, og vandet fra den tøende sne var smeltet til is igen. Ude på terrassen lå vores juletræ i hvide striber af is. Vi havde smidt det ud, fordi det allerede var begyndt at drysse. Resterne af noget fehår hang på det. Ved hvert vindstød rystede lidt flere nåle af. Vi havde ikke selv købt fyrværkeri, O.P. syntes, det var spild af penge.

"Må vi gå udenfor?" spurgte jeg O.P., da vi havde spist. Han sad i sofaen og så en gammel dansk film.

"Det synes jeg ikke," sagde han. "Det blæser en halv pelikan."

"Kom nu," plagede Morten.

Mormor kom ind fra køkkenet med en lille pose til os.

"Hvad mon I skal?" spurgte hun og blinkede med det ene øje.

"Bare husk sikkerhedsbriller," sagde hun. Jeg kiggede i posen; der lå noget fyrværkeri for børn, jeg viste det til Morten. Vi havde ingen sikkerhedsbriller, men jeg lod være med at sige noget om det.

Jeg hjalp Morten med at få sin flyverdragt på og tog ham i hånden. Vi gik et godt stykke ud på marken foran huset, og vi opgav tanken om at sprænge naboens postkasse i luften. Der var for langt derhen. Vi havde også kun nogle knaldperler og et konfettirør. Vi var blevet kolde, og jeg besluttede mig for, at det var bedst, vi vendte om og gik hjem igen. Morten fulgte bare efter.

Til sidst kom min far ind fra stalden. Han faldt i søvn i lænestolen, mens fjernsynet kørte. O.P. grinede ad den film, han havde sat på. En med Chuck Norris.

"Schy," tyssede mormor på ham og pegede på min far. O.P. stak fingrene ned i en skål med dip og suttede på dem uden at kigge væk fra skærmen. Jeg tog en tår af fars efterladte øl.

"Hvor er mor, vil I ikke nok sige det?" spurgte Morten, men svaret udeblev stadig.

"Hun kommer ikke i aften, snuske," sagde mormor.

Så spurgte han O.P. i stedet.

O.P. blev mærkelig i ansigtet, men sagde ikke noget. En dag ville hun nok dukke op af sig selv, tænkte jeg. Vi satte os i hjørnesofaen og spiste

[&]quot;Ikke noget," svarede vi.

[&]quot;Ruth, for fanden," sagde O.P.

[&]quot;Lad dem dog hygge sig på nytårsaften," sagde hun. "Skal I lave løjer?"

[&]quot;Næ," sagde jeg.

ostepops og så film så længe, at vi ikke lagde mærke til, at det nye år var kommet, og dagen efter vågnede jeg, da mormor ruskede i os.

"Godt nytår, I to," sagde hun. Fjernsynet kørte stadig. Nina sad i fars lænestol med et kæmpe mælkeskæg. Hun var kun tre år gammel og forstod ingenting. Man kunne ikke snakke med hende. Jeg havde lyst til at gå udenfor, jeg ville samle de affyrede nytårsraketter ind. Da jeg forsøgte at løbe af sted over markerne, havde jeg alle hundene i hælene. Jeg råbte efter dem, men de ville ikke gå hjem. Mine skibukser var store og besværlige, jeg faldt over mine egne ben. Jeg fik løftet mig selv op og løb videre med en stor, sort affaldssæk slæbende efter mig. De lyseblå grantræer langs vejen fik vinteren til at virke koldere. Da jeg kom hjem med raketterne, gemte jeg dem bag en dør i stalden. De var kulsorte i bunden, og det dryssede ned på staldgulvet fra et par fontæner.

En af de første dage efter juleferien var jeg på vej op på skoleinspektørens kontor. Der var ingen andre på gangene. Alle sad inde i deres klasselokaler. Jeg gik langs murene på skolen og lod min hånd stryge hen over de gule mursten. Mit hoved var tungt og øjnene hele tiden ved at glide i, selvom jeg havde sovet hele natten. I teorien kunne jeg godt bare stikke af, men det ville ikke føre noget godt med sig. Engang havde nogle af drengene fra klassen forsøgt at tage hjem midt på dagen, men en lærer havde hentet dem og kørt dem tilbage på skolen.

Det værste ved at blive sendt op til Margit var det med at skulle forklare sig. Margit ville altid have én selv til at sige, hvad man havde gjort, og bagefter kiggede hun på én med et blik, som fik de fleste til at gå grædende derfra. Men jeg var hærdet og kendte proceduren. Det skulle bare overstås.

Der var næsten altid problemer, når jeg var i skole. Det sagde min klasselærer, Inga, og det var rigtigt nok. Gamle problemer, der blev ved med at få lærerne til at være sure, eller nye problemer, der enten havde noget med mig at gøre eller hurtigt kunne komme til det.

Margit ville snakke med mig, fordi jeg havde svaret vores hjemkundskabslærer igen. Vi skulle lave julemad, og jeg var blevet ved med at spørge vores lærer, om der ikke skulle eddike i risengrøden. Jeg havde også lavet én stor pebernød af dejen og puttet den i ovnen i stedet for en masse små. Hun syntes ikke, det var sjovt, men de andre fra klassen grinede ad det. Da de gjorde det, flippede hun skråt. Hun skreg mig op i hovedet, at der skulle ris i risengrød og ikke noget som helst andet, men det var jo heller ikke rigtigt. Da jeg sagde det, pegede hun på døren og sagde værsgo at gå op på Margits kontor. Hun rystede af vrede.

Jeg sad over for Margit og kiggede rundt i rummet. Jeg kunne mærke spidserne af mine snørebånd slå mod gulvet, når jeg vippede med fødderne. Jeg bandt dem næsten aldrig, det tog for lang tid. Fra kontoret ved siden af

Margits kunne jeg høre sekretæren taste løs på sin computer. Nogle gange ringede en telefon, som ikke blev taget.

"Du er blevet klassens klovn, Tue," sagde hun.

"Det er jeg da ikke," sagde jeg.

"Du tager en rolle på dig, Tue. Du er bedre end det, det tror jeg."

"Hvad er det, jeg har gjort galt? Kan du ikke bare sige det?"

"Du pjatter, du spilder tiden ... og det er fint, men du spilder også de andres."

"Mhm," mumlede jeg bare. Jeg kiggede ned i jorden, gad ikke høre efter.

"Det går ikke, det her," sagde hun, mens hun smilede i sin turkisfarvede trøje og klikkede med en kuglepen.

"Hvorfor er du efter mig?" spurgte jeg.

"Det er jeg ikke."

Bag hende stod en stor glasskål med Werthers flødekarameller. Engang fik Michael og Kris nogle, fordi de sluttede fred på en strid, der havde varet flere måneder.

"Du må begynde at opføre dig lidt ligesom de andre børn," sagde hun.

"Hvorfor det?"

"Fordi der skal være orden her på stedet."

"Margit?" spurgte jeg. "Må jeg låne din mobil og ringe til min far?"

Hun nikkede med opgivende øjne.

"Det ændrer ikke på min mening," sagde hun. Jeg tog telefonen, tastede nummeret og ringede til min far og bad ham komme op på skolen. Jeg spurgte, om han ikke ville tage en madpakke med, før jeg lagde på.

"Han kommer om lidt," sagde jeg.

Margit fandt en avis frem og lagde den foran mig.

"Det er det dér, vi prøver at ruste jer til," sagde hun og slog på den med sin pegefinger. Mens jeg ventede på min far, bed jeg negle og tegnede briller og overskæg på alle ansigterne i avisen, mens Margit skrev på sin computer. Nogle gange kom sekretæren ind med små sedler om folk, der havde forsøgt at ringe.

Da min far endelig kom, snakkede han med Margit i lang tid. Jeg sad uden for kontoret og kunne ikke høre, hvad de sagde, men han så arrig ud bagefter.

"Du skal fandeme opføre dig ordentligt,"sagde han og gav mig madkassen. Der var tre stykker med russisk salat i den. Jeg hadede russisk salat, det havde jeg sagt til ham mange gange.

"Jeg opfører mig også ordentligt," sagde jeg.

Han rystede på hovedet.

"Gør det lidt mere," sagde han. Margit og han havde aftalt, at det nok var bedst, hvis jeg fik fri resten af dagen til at tænke over tingene. Jeg dumpede madderne ned i Margits papirkurv, før vi gik. Hun rynkede på næsen ad det.

"Vi ses i morgen," sagde jeg.

"Det gør vi vel," sagde hun.

Vi talte ikke mere om det, da vi kom hjem, og jeg gik ud i stalden for at kigge til raketterne. Men de var væk.

"Har du set mine raketter?" spurgte jeg min far.

"Dem, der lå bag døren?"

```
"Ja," sagde jeg
```

Raketterne lå foran lågen til fyret. Der var tolv og en fontæne, som jeg ikke talte med. Jeg måtte ud og finde nogle flere, før de blev ryddet af vejen af andre. Der var lang tid til næste nytår. Mens jeg sad på det beskidte gulv i stalden, kunne jeg høre mormors stemme nede ved køernes båse.

"Lars, I må hellere køre op på sygehuset. De har lige ringet. Det er nu," råbte hun.

Jeg gik hen til dem. Mormor stod på en stor plet af lort i min mors klipklapper. Hun havde ikke engang fået overtøj på. Min far bad hende om at spørge O.P., om han ville malke de sidste køer. Han fik øje på mig og stod lidt og stirrede på mig. Han satte greben fra sig op ad en mur.

Vi kørte ind i Viborg, og min far pegede på en høj bygning, der lå på den anden side af en rundkørsel.

[&]quot;De ligger nede ved fyret."

[&]quot;Hvorfor har du lagt dem der?"

[&]quot;Var det ikke skrald? Så kan jeg lige så godt bare fyre med dem."

[&]quot;Nej, det er nogle, jeg samler på."

[&]quot;Det var da en spøjs ting at samle på."

[&]quot;Nej, det er ej."

[&]quot;Gu er det så."

[&]quot;Det er det altså ikke!"

[&]quot;Så siger vi det," sagde min far.

[&]quot;Det er sygehuset, der er I alle sammen født," sagde han.

"Det kan jeg godt huske," sagde Morten.

"Gu kan du ej," sagde jeg.

Nina sad bare og savlede, mens min far kørte bilen ned i parkeringskælderen under sygehuset. Det blev mørkt omkring os. Han parkerede i en lomme mellem to små biler, satte p-skiven og låste.

"Kom," sagde han, og vi fulgte efter ham. Han lod til at have været der mange gange før. Han kendte vejene og dørene. Vi tog en elevator op. Jeg trykkede på alle knapperne og fik den til at stoppe på hver etage.

"Hvad helvede laver du, din klovn?" sagde min far. "Det har vi slet ikke tid til." Han slog min hånd væk fra knapperne. Det gjorde nas, da hans knoer slog ind mod mine. Jeg lænede mig op ad væggen og kiggede på en rød alarmknap. Jeg havde lyst til at finde ud af, hvad der ville ske, hvis man trykkede på den, men jeg turde ikke. Min far havde set underlig ud siden nytårsaften. På en etage på vej op steg en dame i hvid kittel ind. Hun smilede ned til mig, jeg prøvede at smile igen uden at kigge hende i øjnene. Da elevatoren endelig stoppede på fødeafdelingen, gik vi ud. Damen i kittel fortsatte op. Min far løftede min søster op og kaldte på mig og min bror.

"Stå lige stille her," sagde han og gik hen og snakkede med en anden dame i kittel.

"Jeg kondolerer," kunne jeg høre hende sige til min far. De kom begge to hen til os, og kvinden fulgte os hen til en dør, hvor hun bankede på.

"Værsgo," sagde hun og åbnede døren. Vi fulgte med ind i rummet. Min mor lå på en stue for sig selv. Ved siden af hendes seng stod en lille seng med hjul. Der var blomster i en vase på natbordet, og et fjernsyn stod slukket på et rullebord. Sygeplejersken gik hen og tog min mors hånd.

"Hvordan har du det?" spurgte hun min mor, men hun svarede ikke.

"Din familie er her nu," prøvede sygeplejersken.

Min mor gned sig i øjnene og satte sig lidt op i sengen. Hun så træt ud og kiggede til siden, så begyndte hun at græde. Det var første gang, jeg så hende græde, men jeg turde ikke trøste hende. Det kan jeg ikke finde ud af, tænkte jeg, selvom jeg havde lyst til at prøve. Jeg var på vej hen for at kramme hende, men så sagde min far noget.

"Mor har været bevidstløs."

Hans blik var forstenet, mens han holdt Nina. Morten havde taget en appelsin fra en frugtskål, som han trillede langs gulvet ude på gangen. Appelsinen fik en skydedør til at åbne sig.

"Kom lige," sagde min far, og Morten kom med hen til sengen. Vi stod alle omkring min mor. Hun var bleg i ansigtet. Jeg knyttede hænderne for at holde styr på mig selv, det ville ikke være godt, hvis jeg også begyndte at græde. Men det gjorde jeg. Det piblede ned ad kinderne, og jeg kunne ingenting sige. Min mor tog mig i hånden.

"Jeg er vågen igen. Bare rolig," sagde hun.

"Men der er sket noget, som vi lige skal snakke om," sagde min far.

"Ja," sagde min mor.

"I får ikke en lillesøster alligevel," sagde han.

"Hvorfor?" sagde jeg.

"Hun er død."

"Hvordan det?" spurgte jeg.

"Inde i mors mave. Det er, hvad der sker nogle gange. I kan gå hen og se hende dér," han pegede på den lille seng med hjul, der stod ved siden af min mors. Jeg gik hen og kiggede. Der lå en lille baby med gule og blå pletter på hele kroppen. Øjenlågene var lukkede og sank ned i ansigtet, håret var helt tyndt.

"Hun skal hedde Stine," sagde min far.

"Hvorfor får hun et navn, hvis hun ikke engang har været i live?" spurgte jeg.

"Hvordan kan du finde på at spørge om det? Hun skal da hedde noget. Hun skal da have et navn."

Begravelsen skulle holdes nogle dage senere. På en måde glædede jeg mig, selvom jeg godt vidste, at det ikke ville blive nogen god dag. Men jeg havde aldrig været til en begravelse før, og det var godt at lære den slags. Jeg sad og forestillede mig, hvad der skulle ske, mens vi sad i bilen. Vi var på vej hen til sygehuset igen for at hente den lille, hvide kiste i sygehuskapellet. Min far havde taget nogle tegninger med, som vi havde lavet for længe siden. Han lagde dem ned i kisten.

"Så er der nogle gaver fra jer til Stine," sagde han og strøg mig hen over nakken. Der kom en mand og skruede et låg på kisten med en skruetrækker. Jeg frøs i kapellet. Det trak fra døren, og jeg beholdt min jakke på. Vi stod og kiggede på kisten lidt tid. Det var, som om ingen kunne tage en beslutning om at gøre noget. Manden med skruetrækkeren fra før spurgte, om vi havde brug for noget, men min far sagde ellers tak og tørrede sine sko af i måtten på gulvet. Manden gav mine forældre hånden."Jeg kondolerer," sagde han. "Det skal nok blive en smuk dag."

Vi kørte selv kisten hen til kirken. Den kunne sagtens stå bag i bilen. Vi sad på forreste række derinde. Min far stirrede ud i luften, mens præsten talte. Jeg kunne ikke rigtig forstå, hvad der blev sagt. Det gjorde heller ikke noget. Bag mig sad mormor, hun græd. Det var, som om jeg var nødt til at holde vejret. Min mors hånd holdt min, den rystede meget.

Min mor og far hjalp hinanden med at sænke kisten ned i jorden, min mor var tæt på at tabe rebet. Mormor gav mig en blomst.

"Kast den derned," hviskede hun til mig og pegede på graven, og jeg kastede blomsten ned i det dybe hul i jorden. Den landede oven på kisten.

"Farvel, lille Stine," sagde mormor. Farbror og Jonna var der også, men de holdt sig i baggrunden. Der var kommet en del gamle mennesker fra byen. De fleste havde taget halstørklæder og huer på. Bagefter kom bedste hen til os. Hun gav min mor et knus. "Livet er mig en gåde," sagde hun. Hun havde været til mange begravelser, det pralede hun tit med.

Farbror kom gående med Jonna, hun havde armen om ham.

"Vi kondolerer," sagde han og trykkede min fars hånd. Han slap den ikke, men stod bare og rystede den længe, så der kom en prop i køen af mennesker, der skulle kondolere.

"Tak, Chresten. Og tak, fordi I ville hjælpe til med alt det her."

"Det skal du slet ikke tænke på nu," sagde han. "I står i en svær tid."

Han gik videre til min mor, gav hende et knus.

"Tak," sagde hun.

"I må endelig sige til, hvis der er mere, vi kan gøre. Vi kan sagtens klare det. Vi må jo hjælpe hinanden."

"Tak, Chresten," sagde min mor, og farbror slap hende. Hun stod i sin sorte kjole og begyndte at græde igen. Hun havde nogle kraftige læderstøvler på, de satte store aftryk de steder, hvor der stadig lå sne. Hendes grønne termosokker stak op i kanten på dem, hun frøs altid meget om fødderne. Min far lagde armen om hende.

"Vi skal nok komme ovenpå igen," sagde han og kyssede hende på kinden. Farbror og Jonna stod lidt og kiggede på dem. Så fandt farbror nogle sorte læderhandsker i sin lomme og tog dem på. Han klappede let i hænderne og gik ned mod udgangen. Jonna fulgte efter. Deres bil stod på parkeringspladsen lige uden for kirken. Farbror løftede nøglen op i luften og låste op. Bedste hev mig i øreflippen. Jeg stod ved siden af Morten og sparkede i sneen, så græsset kom frem.

"I skal være søde ved jeres forældre nu. De har brug for, at I er nogle gode drenge det næste stykke tid," sagde hun.

"Selvfølgelig. Det skal vi nok," sagde jeg.

"Det var godt." Hun lød skrap. Jeg brød mig ikke om hende, selvom hun altid var venlig. Bedste gik videre hen til Henning Antonsen og takkede for en smuk gudstjeneste. Hans kone var kommet, hun havde sat et lille campingbord op. Der var te og småkager til dem, der havde lyst, men de fleste var på vej hjem. Der var ikke rigtig noget at snakke om.

Gravstedet lå i hjørnet af kirkegården ved siden af de ukendtes. Der var ikke kommet nogen sten endnu, farbror havde først lige bestilt den i går. Der havde været travlt hos stenhuggeren. På flere af bårebuketterne var der lange silkebånd, hvor der stod, hvem de var fra. Skolen havde sendt blå og lilla tulipaner. Min far syntes, det var pænt af dem, men dagen efter gik jeg alligevel ned til kirken og fjernede dem fra graven. Jeg kastede tulipanerne om bag stendiget. De trillede ned langs en bakke og endte ude på marken. Jeg havde taget en af raketterne med. Jeg lagde den på graven i stedet for.

Der stod tre gamle damer i døren. Det var sjældent, at nogen kom uanmeldt på den måde. Køreturen var lang, uanset hvor man kom fra.

Jeg havde kun underbukser på. Vinden blæste ind i huset, et par tilbudsaviser faldt ned fra bordet i entreen. Den ene af kvinderne stod foran de to andre, og det var hende, som førte ordet. Hun havde et lille tørklæde om halsen og en sort frakke på. I hænderne holdt hun en stak blade.

"Skulle du ikke få lidt tøj på, min ven?" spurgte hun.

Jeg kunne ikke lide, at hun kaldte mig sin ven.

"Har du aldrig set en bar røv før?"

Damerne bag den forreste blev underlige i ansigterne, da jeg sagde det. Hende, der talte, ignorerede mig bare.

"Må vi snakke med din far eller mor?" spurgte hun. "Det vil vi rigtig gerne."

Jeg kiggede ned på hendes fødder. Jeg råbte på min far og håbede, at det nåede helt ind i stuen. Han sad og læste om aktiemarkedet på tekst-tv, som han plejede, når han var færdig med at muge ud i stalden om eftermiddagen. Selvom han ikke havde nogen aktier.

"Far?" råbte jeg igen.

"Ja, hvad fanden er der?" råbte han tilbage.

"Der står nogle gamle damer, som gerne vil snakke med dig."

Der var kolort op ad hans kedeldragt, da han kom ud i gangen.

"Hvad vil I?" spurgte han.

"Vi kender lidt til jeres sorg og ulykke og er kommet med disse gode budskaber," sagde den forreste af damerne. Hun gav min far bladene, hele stakken. De andre to smilede nervøst. Jeg gemte mig bag min far og lod ham tale. Jeg vidste, at der var noget med de damer, og at han ville sige noget godt til dem. Noget, der ramte plet. Han rømmede sig et par gange, så de bageste damer trådte et skridt tilbage.

"I kender ikke noget til noget som helst," sagde han.

"Måske kan I alligevel finde nogle svar i bladene." Damen pegede på dem og smilede. Min far kiggede på forsiden af det øverste. Der var et billede af Jesus og en stor overskrift: *Findes der en djævel?* Min far sukkede, da han læste det.

"Ja. Der findes en djævel," sagde han og fik damerne til at nikke. De kiggede intenst på ham.

"Og det er mig," sagde han, og så grinede han. Damerne så fornærmede ud.

"Vi tænkte, I måske kunne finde nogle svar," sagde den forreste.

"Skrid," sagde min far. Han krøllede det øverste blad sammen og rakte det tilbage til dem. "Og tag jeres lorteblade med hjem til ham, som har sendt jer – eller prop dem derop, hvor Guds forpulede sol aldrig skinner."

Damerne gik tilbage til deres bil. Så blev min far helt stille. Døren stod stadig åben. Han tog sin rødternede skjorte af og gav mig den på.

"Kan du for fanden ikke godt tage lidt tøj på, når det er så koldt?" spurgte han.

"Det skal jeg nok prøve at huske," svarede jeg. Der sad nogle halmstrå i skjorten, det stak mod huden. Så opdagede jeg, at hans øjne var våde.

"Forbandede fanatikere," sagde han og rystede på hovedet. Han gemte ansigtet bag sine hænder og gryntede med næsen. Der sad en snotklat på hans ene hånd.

[&]quot;Græder du, far?"

```
"Nej."
```

Han knugede mig ind til sig med sine knoglede hænder, så lukkede han døren og fjernede halmstråene fra skjorten.

[&]quot;Jo, far, du græder."

[&]quot;Nej, jeg græder ikke. Stop med at sige det."

[&]quot;Men jeg kan jo se det!"

[&]quot;Tror du ikke, det er dig, der er ked af det?"

[&]quot;Lidt."

[&]quot;Men det skal nok gå, det hele."

[&]quot;Men hvorfor siger du, at du ikke græder?"

[&]quot;Alle kan jo ikke gå rundt og være kede af det på samme tid. Hvem skal så trøste de små børn?"

Min far syntes, det var en god idé, hvis jeg hjalp til i stalden nogle morgener før skoletid. Jeg kunne heller ikke sove om natten. Der var for mange ting at tænke på, så jeg kunne lige så godt stå op og komme i gang. Der var meget at gøre, inden Arla kom og hentede mælk. Det blev mit job at blande mælkeerstatning op til kalvene. Det stod i en stor sæk i rummet med malketanken. Jeg havde fyldt en spand med varmt vand og ville fylde et par skefulde i, men sækken stod skrøbeligt op ad muren, og da jeg hev fat i den, væltede det hele ud på gulvet. Pulveret blev opløst af skidtet på jorden. Jeg råbte til min far, hvad jeg skulle gøre. Han kom ind i malkerummet. Han rystede på hovedet.

"Det er helt ubrugeligt nu. Hvad skal kalvene nu have at spise?" sagde han.

"Det ved jeg ikke," sagde jeg.

"Der er ikke tid til ulykker," sagde han.

"Undskyld," sagde jeg, men han sukkede bare og bad mig sætte mig ud i bilen.

"Du kan lige så godt komme i skole nu. Jeg kan mærke på dig, at du ikke har lyst til at være her. Du tager det ikke seriøst."

"Det var et uheld, far."

Men han startede lastbilen, og vi kørte af sted.

Det gjorde mig ikke noget. Jeg var ikke god til praktisk arbejde. Uret viste 06.55.

"Tænk dig om," sagde min far, da han holdt ind ved skolen. Jeg gik ind i skolegården og greb fat i døren til hovedindgangen. Den var låst. En af pedellerne stod med høreværn på og var i gang med at tænde en

fejemaskine. Jeg gik hen til ham og vinkede med hænderne for at få hans opmærksomhed. Han tog høreværnet af.

"Jeg er lidt tidligt på den," sagde jeg.

"Ja, det må du nok sige."

"Vil du låse mig ind?"

"Det er jeg ikke sikker på, at jeg må."

"Kan du ikke bare gøre det alligevel?"

"Jo, det kan jeg vel. Men du smadrer ikke noget. Det falder direkte tilbage på mig."

Han kiggede undrende på mig og fandt sine nøgler frem. Vi gik hen til døren.

"Da jeg var dreng, var vi glade for at komme for sent," sagde han for sig selv. Han blev ved med at kigge på mig.

"Hedder du egentlig ikke Tue?" spurgte han.

"Jo," svarede jeg.

"Så ved jeg godt, hvem dine forældre er. Jeg kender én, der kender din farbror og har hørt om det, der skete. Det gør mig ondt," sagde han og låste døren op.

"Hvordan har dine forældre det?"

"De har det godt," sagde jeg.

"Hvad var det helt præcist, der skete? Det var vel ikke en ulykke?" spurgte han.

"Det ved jeg ikke. Det er der ikke nogen, der ved."

"Nå, der går bare så mange rygter, du ved. Så er det bedre at spørge."

"Det skal nok gå, det hele," sagde jeg.

"Det er det jo nødt til," sagde han og vendte tilbage til fejemaskinen. Jeg gik ned langs Thomsens Allé og ind i klasselokalet. Jeg satte min rygsæk bag på en stol og kiggede rundt i klasseværelset. Der var noget koldt over det, når der ikke var nogen. På et tidspunkt slukkede alle lysstofrørene i loftet. Jeg slog ud med en arm i luften, og de tændte igen. Pludselig blev jeg ked af det, men jeg var også træt. Dagen havde allerede været i gang længe. Der skulle ske et eller andet.

Jeg overvejde at skrive noget på tavlen, men jeg kunne ikke komme på noget, der ville være særlig sjovt. Vi skulle have Inga til dansk i første time efter morgensang, og jeg gad ikke være der. Der var ingen steder, jeg gad være for tiden. Jeg gik ned i omklædningsrummet. Der lå en efterladt deodorant, en Axe, som en af de store drenge havde glemt. Jeg tog den med tilbage til klassen; der var stadig en halv time til, at vi skulle møde. Jeg lukkede døren i og kunne høre et par høje hæle trampe ned ad gangen. De gik forbi klasselokalet. Det var nok sekretæren. Hun havde et låst arkivskab på sit kontor med noter om alle elever, der nogensinde havde gået på skolen. Om deres karakterer og opførsel. Da jeg var sikker på, at hun var langt væk, strakte jeg hånden ud foran mig og trykkede deodoranten i bund, mens jeg holdt vejret. Jeg sprayede det ud i lokalet og gik rundt mellem bordene, mens jeg tømte den. Jeg hikstede efter vejret og gik ud i skolegården. Jeg gemte mig inde i et legehus og lod, som om jeg kom for sent.

Der kom flere og flere guppyer i akvariet på mit værelse. Jeg var startet med at have tre. En blå og to orange. Akvariet var kæmpestort, og der sad et lysstofrør på tværs foroven. Hver morgen fodrede jeg guppyerne. De skulle kun have en eller to flager i alt. Jeg havde aftalt med nogle af drengene fra klassen, at vi skulle bytte, når jeg havde nok. Lasse havde en discusfisk, han var en nørd. Han tog på udstillinger for at se på fisk. Discus er den dyreste fisk, du kan få i en dyrehandel til et almindeligt ferskvandsakvarium, havde han fortalt, derfor ville han først bytte, når jeg havde ti guppyunger.

Nogle gange sad jeg i min sækkestol og ledte efter min puls med fingrene. Det er godt at vide, at man er i live. Udenfor smeltede den sidste sne over gruset. Min far kom ind uden at banke på først. Det var der ikke rigtig nogen, der gjorde i min familie, selvom jeg havde lavet et stort skilt og sat op på døren. Min mor ville ellers ikke have, at vi klistrede ting på dørene. Hun havde lige malet dem. Min far vadede ind i sine gummistøvler og gjorde gulvtæppet beskidt.

"Du skal lige hjælpe mig," sagde han.

"Med hvad?"

"Bare sæt dig ud i lastbilen!"

Jeg kunne ikke finde ud af, om han var sur. Uanset hvad var det bedst at makke ret. Jeg gik med ud og satte mig ind i lastbilen.

"Hvad skal vi?"

Min far drejede tændingen, og vi begyndte at køre.

"Du skal hjælpe med noget."

"Jamen hvad er det?"

"Det får du at se."

Jeg kiggede ud ad vinduet under nele turen. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle tale med min far om. I stedet sad jeg og fulgte landskabet. Jeg følte mig tom, men jeg kunne ikke sove. Vi kørte forbi et gammelt vandrehjem, en sort bygning i træ. Der var noget uhyggeligt ved det og ved den vej i det hele taget. Jeg kunne genkende stedet, men jeg vidste stadig ikke helt, hvor vi skulle hen. Vi kørte forbi lange marker og gennem store plantager med fyrretræer, hvor nogen havde lavet en vej midt i det hele. Til sidst nærmede vi os et sted, jeg kunne huske at have været for længe siden. Da vi kørte ned ad en grusvej med et faldefærdigt legehus for enden, vidste jeg, hvor vi var på vej hen. Den store gård kom til syne for enden. En grim lugt trængte ind i lastbilen, selvom vinduerne var lukkede. Min far parkerede bilen og steg ud.

"Kom," råbte han og smækkede døren. Jeg fulgte efter. Ved hoveddøren stod to hvide løver støbt i gips, én på hver side af trappen, men min far gik i en anden retning, om bag stuehuset. En dannebrogsvimpel vajede i vinden midt på gårdspladsen. Polyestersnoren klaskede taktfast mod den tårnhøje flagstang. Fætter Arne kom kørende hen over gårdspladsen på en grøn minilæsser og løftede to fingre til en hilsen. Det var hans job at fragte foder frem og tilbage mellem laden og staldene med de umættelige svin. Han hørte radio i et par hørebøffer med en rusten antenne. Farbror stod i en hvid kedeldragt foran indgangen til stalden og tog imod os. Vi fik begge udleveret et par gummistøvler og en hvid engangsdragt. Det var af sundhedsmæssige årsager, sagde farbror. Den kedeldragt, jeg fik, var for stor, den hang langt ned over hænderne og fødderne. Jeg smøgede ærmerne og buksebenene op nogle gange og tænkte på, hvad vi mon skulle. Vi gik gennem den store stald. Forbi de slagteklare svin, de unge svin og helt ned i enden af stalden, hvor de farende søer boede. De lå og fladede ud under varmelampernes røde lys på den glatte beton. En stor so var i gang med at fare, den skreg, som om den blev pisket. Patterne var stive og ildrøde, og fem små pattegrise flokkedes om dem for at få mælk, men soen var ikke færdig med fødslen. I dens underliv kom hovedet på en lille pattegris til syne. Den havde sat sig fast på vej ud.

"Vi skal have den pattegris ud, Tue. Dine hænder er små nok til at få fat om den, både Arne og jeg har prøvet det meste af formiddagen, og nu er det altså ved at være akut," sagde farbror. Jeg forsøgte ikke at se bange ud.

"Tror du, du kan finde ud af det?" spurgte min far.

"Ja."

"Det er meget vigtigt, at den gris ikke dør."

"Her er nogle handsker."

Farbror trak dem op af sin brystlomme og rakte mig dem. Jeg tog dem på og overvejede, hvordan jeg skulle få min hånd ind i soen og få fat om pattegrisen, uden at soen ville skrige eller sparke mig.

"Det skal gå tjept." Farbror hævede stemmen. Jeg satte mig på hug og gjorde min hånd så lille som muligt.

"Vi har jo haft en solid fremgang i grise per årsso, det er vi stolte over," sagde farbror til min far.

"Jeg er glad på jeres vegne," sagde min far.

"Jaa, joo, det er også godt nok. Det er jo til at tage og føle på," sagde farbror. Jeg fik fat om det lille grisehoved. Den varme, våde fornemmelse klemte omkring min hånd. Plastikhandsken var væmmelig at have på. Jeg trak min hånd lidt tilbage, da jeg kunne mærke hårene på griseungen. Så spjættede soen. Jeg blev bange, slap grebet om grisehovedet og trak hånden ud.

"Nu tager du dig sammen," sagde min far.

Jeg forsøgte igen.

"Du kan godt gøre farbror den tjeneste," sagde han.

Det spændte i læberne og på næsen, min nakke var blevet helt stiv. Jeg trængte op i soens skede én gang til med min hånd, mens den hvinede i takt med de andre svin i stalden. Jeg kunne ikke gøre det og slap grebet igen.

"Kom så," sagde farbror, "du skal ikke pylre. Det er der sgu ikke tid til."

Jeg prøvede én gang til og trak, så hurtigt jeg kunne, i pattegrisen. Pattegrisen blev klemt ud af sig selv med hovedet først. Moderkagen fulgte efter sammen med en pøl af blod. Jeg samlede pattegrisen op fra gulvet. Dens sorte øjne skelede i ansigtet. Jeg kiggede på den, mens jeg ventede på, at nogen sagde noget.

"Den er blevet kvalt," sagde farbror, tog den fra mig og daskede til den med en flad hånd.

"Den er døj. Døj og borte," sagde han og kiggede på mig. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige. Han daskede til den igen. Jeg bøjede hovedet og så ned i jorden. Den varme lugt af blod var væmmelig. Fra sin brystlomme halede farbror en saks op og klippede lidt ud i luften med den, før han klippede halen af den døde pattegris. Halen faldt ned i det lune savsmuld og fik de små partikler til at hvirvle op i luften. Så kastede farbror den døde gris over i en trillebør. Det dunkede hårdt i metallet, da den landede.

"Det må du undskylde," sagde min far til farbror og så nervøs ud i ansigtet, han var helt våd på panden. Han rev mig i armen. Farbror rystede på hovedet og smilede let.

"Sådan er det!" sagde han og skrabede med sin ene gummistøvle langs jorden.

"Undskyld," sagde jeg, mens svinene skreg omkring os i stalden. Farbror rystede stadig på hovedet, grinede let. Så skridtede han over til udgangen i sine høje gummistøvler. Han tændte for radioen og satte det fuldautomatiske fodersystem i gang.

[&]quot;Så!" sagde farbror.

Min mor fik arbejde på en fabrik, som lavede vinduer. Det var en af de største fabrikker i hele kommunen. Det var hendes veninde Bitten, der havde anbefalet hende at søge det. De ansatte alle, der var villige til lave lønninger, og vi skulle bare have nogle penge i kassen, sagde min mor. Hver nat stod hun ved et samlebånd og sorterede hasper og beslag. Hun var den eneste dansker, der arbejdede der. Alle hendes kollegaer var fra Fjernøsten, derfor var bordene lave. Hun fik ondt i ryggen. En del af møbelfabrikkerne var lukket de seneste år, men folk har jo altid brug for vinduer, sagde hun. Hun ville først begynde at få løn efter et stykke tid. De skulle først se, om hun kunne finde ud af det. Indtil videre ville kommunen give hende nogle penge.

"Er det sjovt?" spurgte jeg en dag.

"Sjovt? Det er da ikke, fordi det er sjovt, at jeg arbejder," sagde hun.

"Hvorfor så?"

"Jamen, for at du kan få noget at spise," sagde hun, og jeg kunne pludselig mærke en dårlig følelse i maven. Som om al sult forsvandt. Hun sov det meste af dagen og arbejdede om natten. Hun kom først hjem, når vi var taget i skole, så det var min far, der skulle sørge for os. Det hele blev noget andet, selvom det var det samme, der skete på de samme tidspunkter. Når vi vågnede om morgenen, var han ude i stalden. Man kunne se, han havde været i køkkenet. Glasset med den stærke sennep stod fremme på bordet ved siden af et tomt kaffekrus, *Verdens Bedste Far*, stod der på det. Der var et par friske skod i askebægeret. En stump af en skive rugbrød lå ved siden af en lille, indtørret ost og en stak tilbudsaviser. Kaffemaskinen var stadig tændt. Han kom ind, mens vi var ved at spise morgenmad. Min mor havde stillet pakken med guldkorn og en liter mælk frem til os.

"Så skynder I jer lige at spise op, vi skal sgu til at af sted," sagde han. Der var ikke nogen, der havde hjulpet Nina i tøjet endnu. Min far gik ned og

hentede noget til hende. Hun ville ikke have det på. Han råbte ad hende, at vi havde travlt, og at hun måtte tage dét på, han havde fundet.

Han kørte os til skole i den orange lastbil hver dag. Den svigtede aldrig om morgenen, selvom den var gammel efterhånden. Der var store rustpletter i lakken. Når min far tændte den, pressede han hele kroppen op mod forruden og lagde vægt i pedalerne.

"Kan vi høre radio?" spurgte jeg, da vi var bakket ud fra gårdspladsen.

"Hvis den vil fange signalet," sagde han. Han havde fundet en lille transistorradio på loftet og stoppet den ind i handskerummet. Den skrattede. Vejrudsigten lovede regn. Det gik stærkt ud ad landevejene. Min far knugede sin ene hånd om rattet, den anden om en cigaret. Asken dryssede ned i hans skød, når vi ramte et bump. I forruden lå nogle gamle stykker madpakkepapir med gule remouladepletter. Der lå også en gammel p-bøde. Min far mente, at p-vagterne ville blive forvirrede, hvis han bare lod den ligge. Fra bakspejlet hang en nøglering med en slidt bamse som vedhæng. Støvet fra grusvejene trængte ind i bilen og gjorde luften tør. Nina hostede, Morten sad op ad vinduet og nynnede en irriterende melodi. Der var egentlig kun plads til tre i bilen, men vi var fire, og det var nødt til at være sådan.

"Jeg bliver klemt," sagde Morten. Vægten fra både Nina og mig maste ham op ad døren. Jeg var bange for, at den en dag ville falde ud.

"Lad være med at skabe jer," sagde min far og kørte stærkere. Det var, som om han skulle prale ved at gøre det. Jeg rakte hånden bag om Mortens nakke og fik låst bildøren.

"Far, du kører alt for stærkt," sagde Morten.

"Vil du hellere for sent i skole?" svarede han.

"Nej, far."

Så spyttede min far på forruden, mens han satte lastbilens hastighed endnu højere op og fumlede med gearstangen. Han havde meget mundvand. Det er

sådan en rygerting, forklarede min mor på et tidspunkt. Spytklatten sad og vibrerede, indtil den gled og trak et snegleagtigt spor hen over ruden. Nede mellem sæderne stod et hvidt krus halvfyldt med kaffe. Det skvulpede og duvede. Min far fjernede ikke øjnene fra landevejen. Jeg spurgte, om jeg måtte blive sat af, før vi nåede skolen. Det var så pinligt at komme i den gamle lastbil.

"Glem det," sagde min far.

"Hvorfor?"

"Fordi jeg siger det."

Morten og jeg blev sat af samtidig, Nina skulle i børnehave lidt derfra. Jeg tog rygsækken på og smækkede den rustne dør i. Min far sagde et eller andet inde fra bilen, som jeg ikke kunne høre. Han lænede sig over mod døren. Nogle drenge fra de store klasser stod ved cykelskuret og grinede, mens de hviskede til hinanden. Min far åbnede døren igen.

"Ses, din lille skid!" råbte han, jeg kunne ikke finde ud af, om han lavede sjov eller mente det. Morten var allerede gået ind i skolegården og var på vej hen for at mødes med sine venner. Jeg kunne høre min far gasse op, han dyttede og kørte væk fra parkeringspladsen. Jeg ville ikke se mig tilbage. Drengene ved cykelskuret grinede endnu mere, da jeg gik forbi dem. Jeg tog en omvej. Forsvandt ned ad stien bag cykelskuret. For hvert skridt jeg tog, kunne jeg mærke min madpakke vælte rundt i tasken. Jeg havde næsten ingen bøger med. Min far havde smurt halve stykker rugbrød med smør og leverpostej aftenen før. Mens jeg gik omvejen mod skolen, vidste jeg, at madderne blev mere og mere ødelagte. At det hele ville ligge i en uspiselig sammenblanding, når jeg åbnede den klokken halv 12. Jeg løb ned forbi solcellerne, forsvandt ind i skolegården og gik ind ad døren ved gymnastiksalen. Ruten var lige akkurat så lang, at jeg stod i aulaen, da det ringede ind, og ikke havde haft tid til at snakke med de andre. Vi havde morgensang hver dag klokken otte. Det var sådan, man startede dagen bedst, syntes lærerne. Samlingerne blev styret af Margit.

"Godmorgen, drenge og piger. En ny dag truer, og vi starter, som vi plejer, med en sang."

For det meste var det salmer. Sange til Gud. For Gud. Om Gud. Men denne dag sang vi noget andet. Margit råbte salen op med det nummer i sangbogen, vi skulle synge, og vi bladrede om til den rigtige side og begyndte.

"Crescendo!" råbte Margit, når vi sang for lavt i de første vers, og til sidst var rummet fyldt af barnestemmer: *Det var såmænd Jens Vejmand, hans liv var fuldt af sten, men på hans grav i døden, man gav ham aldrig én*. Vi sang så højt som overhovedet muligt og håbede det bedste. Margit satte en stor ære i ritualet med morgensang.

"Der gav I den hele armen. Flot, flot," sagde hun. Bagefter var der praktiske meddelelser og glemte sager, og til sidst skulle vi bede fadervor. Alle klasser stod i rækker fra den ene væg til den anden med hver sin klasselærer bagest. De holdt øje med, om alle foldede hænderne, men vores klasselærer, Inga, var der ikke.

"Inga Bartholin er sygemeldt, femte klasse skal have en vikar de næste uger," sagde Margit. Der gik et sæt igennem mig. Nu var hun altså blevet sygemeldt. I stedet for hende stod der en tyk, gammel dame med en Talk Talk-T-shirt, og hun holdt ikke øje med, om vi foldede hænderne. Hun foldede dem ikke engang selv. Hun hed Lisbeth, sagde Margit.

"Du skal folde hænderne," hviskede Anna til Lisbeth, da vi nærmede os bønnen, men hun rystede bare smilende på hovedet og stak den ene hånd i lommen. Anna så forurettet ud og reciterede ekstra højt af fadervor.

"Amen," sagde vi i kor, og dagen kunne begynde.

Om aftenen blev jeg syg. Det var ikke alvorligt, vi havde fået nogle kyletter til aftensmad, som jeg var blevet svimmel af. Min far troede ikke på, at jeg var rigtig syg. "Er du pjæksyg," spurgte han, men jeg havde kvalme om natten. Jeg lå på sofaen, da de andre var gået i seng, og kiggede op i loftet. Min far ville ikke have, at jeg så fjernsyn, når de skulle sove. Jeg tog dynen af og på hele tiden, det var ikke til at finde ud af, om jeg frøs. Jeg kunne høre det, da min mor gik ned ad trappen. Hundene gøede ad hende, hun tyssede på dem, før hun kom ind i stuen.

"Hvorfor sover du ikke?"

"Jeg er syg."

Hun kiggede på mig og gik hen og lagde sin hånd på min pande.

"Du er godt nok varm," sagde hun.

"Jeg skal aldrig nogensinde have de der kyletter igen. Det er far, han kan ikke lave mad."

"Der er en masse i omløb for tiden, jeg tror ikke, det er kyletterne, der er noget galt med."

"Jo, det var kyletterne."

"Det er altså ikke sikkert."

"Jeg var ikke syg før."

Hun stillede sig tilbage i døren. Jeg kunne se på hende, at hun skulle til at sige godnat og lukke den, men jeg ville gerne have hende til at blive lidt.

"Mor?"

```
"Ja, hva' nu?"
"Hvad hedder O.P. egentlig rigtigt?"
"Kan det ikke være lige meget?"
"Næh."
"Han hedder Oluf Petter. Hvorfor spørger du om det?"
"Han er mormors mand. Det er da meget godt at vide, hvad han hedder i
virkeligheden."
"Han er åndssvag, Tue."
"Jeg synes altså, han er meget flink."
"Det er han ikke."
"Hvorfor?"
"Min mor blev kun gift med ham for at få en bodyguard."
"Han er sgu da ikke nogen bodyguard."
"Nej, men han er stor, og folk kan blive rigtig bange for ham."
"For O.P?"
"Ja."
"Hvorfor det?"
"Fordi han kan være modbydelig. Han var en rigtig slagsbror i sine unge
dage."
"Det tror jeg ikke på."
"Det er rigtigt nok. Han har engang slået tænderne ud på min far."
```

```
"På din far?"
```

"Han var alkoholiker, men det kan vi snakke om, når du er blevet rask og lidt ældre."

"Du forstår det ikke, Tue. Skal jeg hente en cola? Det er godt for maven."

"Nej tak, det er ikke maven. Det er det hele."

"Vil du gerne have, at jeg åbner vinduet?"

"Nej, men jeg tror, jeg skal kaste op."

Min mor gik ud og hentede en spand. Hun satte den ved siden af sofaen, men jeg kunne ikke brække mig. Hun havde taget en cola med alligevel.

"Her," sagde hun og åbnede den for mig. Jeg drak en stor slurk, så det syrede i maven. Bagefter føltes det, som om jeg havde fået pels på tænderne.

"Hjalp det?"

"Lidt."

"Har du det så bedre nu?"

"Lidt," sagde jeg og kunne mærke, at jeg var ved at falde i søvn.

[&]quot;Ja."

[&]quot;Hvorfor på ham?"

[&]quot;Jeg synes altså, at O.P. er sjov nok."

Min mor fik et sår yderst på ringefingeren, fordi hun havde tabt et stort stykke jern ned over hånden på det nye arbejde. Såret blev efter et par dage til en rød byld, der var helt gul i midten. "Det kan jo ske," sagde hun og tog en nål og sprængte den. Så begyndte hun at dække bord. Bedste ville komme forbi til lørdagskaffe. Min mor havde spurgt, om hun skulle hentes ved bussen, men hun ville gerne selv gå. Min mor syntes, hun var stædig. Hun bad mig lægge bestik på bordet, og da jeg havde placeret den sidste kniv, stod bedste i entreen og tørrede skoene af på dørmåtten.

"Dav, Lonny," sagde hun. Hun rakte hånden frem til min mor.

"Fy for den lede, er det en klemmelus?" spurgte hun, da hun fik øje på såret.

"Resultatet af fysisk hårdt arbejde," sagde min mor og grinede, men bedste grinede ikke med.

"Ja ja," sagde hun, "det kender jeg alt til." Så trak hun i den ene ende af sit silketørklæde, så det bandt sig selv op. Hun lagde det ind i ærmet på sin jakke og hængte den op på det fyldte tøjstativ i entreen.

"Har I ingen bøjler?" spurgte bedste.

"Kan du se nogen?" sagde min mor.

Bedste vrissede ad det. Hun gik ind og slog sig ned ved køkkenbordet. Det gav et lille bump, da den gamle krop landede i stolen.

"Hej, bedste," sagde jeg, hoppede ned fra køkkenbordet og gik hen for at hilse.

"Dav, bette Tue," sagde hun og knugede mig ind til sig. "Har du savnet bedste?"

"Ja, det har jeg vel," svarede jeg.

"Det var godt," sagde hun. Jeg kunne se, at hun studerede mit ansigt.

"Du har fandeme sådan nogle smukke brune øjne," sagde hun. "Det er ellers kun fremmedarbejdere, der har brune øjne. Men de klæder dig godt."

Jeg vidste ikke helt, hvad jeg skulle sige til det. Hun kiggede over på min mor

"Nå, Lonny, hvordan går det ellers?"

"Det går da."

"Har I fået betalt Chresten for begravelsen?"

"Ikke endnu. Jeg er jo kun lige begyndt at arbejde. Vi skal lige have det hele til at hænge sammen igen."

"I skal altså huske det. Det er ikke godt at skylde væk. Slet ikke til sin familie."

Min mor kiggede væk fra bedste og slukkede for kaffemaskinen, der var begyndt at sprutte. Hun trak brødristeren frem fra et skab og satte den i stikkontakten.

"Husk det nu. Det kan ikke blive ved med at gå på den måde."

Min mor svarede hende ikke, men tog en cigaret i mundvigen og tændte den på brødristeren.

"Det er bare at komme videre nu og få det hele ud af verden."

"Jeg har hørt dig," sagde min mor og trak røgen ned i halsen.

"Ja ja, Lonny."

Der blev stille i køkkenet. Den lyseblå røg fra cigaretten drev ud i rummet. Bedste kiggede på mig, så kiggede hun på mor igen.

"Jeg har ikke røget i 15 år, og ved du hvad?"

"Næ," svarede mor, "det gør jeg sikkert ikke."

"Jeg har ikke fortrudt det én eneste gang. Ikke én eneste."

I samme øjeblik gik døren op. Min far kom ind. Han havde været til møde i banken den eftermiddag. Det var længe siden, jeg havde set ham smile sådan.

"Hvordan gik det?" spurgte min mor.

"Det gik da!"

"Hvordan?"

Han lagde armene om hende og kyssede hende på munden.

"Det gik godt?" prøvede min mor, og min far nikkede.

"De siger sgu, at jeg er ved blive en holden mand."

"Ikke værst," sagde min mor og smilede.

"Så skal I til at betale pengene tilbage til Chresten," sagde bedste.

"Dav, mor," sagde min far så og gik hen for at give hende et knus.

"Dav, min dreng, er du kommet til penge?" spurgte hun min far og holdt fast i skuldrene på ham. Hun blev pludselig også i bedre humør.

"Nu må vi se. Det er de schweizerfranc. Jeg har besluttet at sætte al jorden i dem, og det går kun op og op lige nu, det er den rene himmelfart," sagde han. "Har du fået kaffe?"

"Ikke værst, Lars. Ja, Lonny er i gang med at lave noget til mig."

"Det var godt," sagde min far. Bedste sad med benene over kors. Min mor smed kaffefilteret i skraldespanden.

"Skal du have sukker?"

"Nej tak," sagde bedste. "Jeg har aldrig brugt sukker."

Min mor satte koppen med kaffe foran hende. Bedste tog en slurk og spurgte, om jeg ville med hjem til hende de første dage i sommerferien. Nina og Morten kunne hver få en uge hos hende bagefter.

"Så kan din mor og far måske også få lidt alenetid, når de små sover," sagde hun, "hvis I nu vil prøve igen," sagde hun og kiggede på mor. Nogle gange var bedstes øjne lige så skinnende som en levende kalvs. Det er sådan nogle øjne, der får folk til at overgive sig, jeg havde selv lavet dem mange gange i skolen for at slippe for noget.

"Nu må vi se," sagde min mor.

"Jeg kan da godt tage på ferie hos dig," sagde jeg og smilede til bedste.

"Det lyder godt," sagde bedste, "så skal vi rigtig hygge os."

Over buschaufføren hang et skilt, hvor der stod, at han ikke måtte samtale under kørslen.

"Må du samtale nu?" spurgte jeg, da vi holdt ind til siden.

"Hvad da?"

"Ikke noget. Jeg ville bare sige tak for turen!"

"Selv tak, du er da en høflig ung mand."

"Nogle gange," sagde jeg og jeg gik ud af bussen.

Bedste havde lovet at hente mig ved busstoppestedet. Hun stod og holdt fast i sin rollator.

"Dav, bette Tue," sagde hun med sin skrøbelige stemme og trak mit hoved ind til sig med hånden. Vi gik ned ad fortovet. Jeg vidste ikke, hvad vi skulle snakke om. De gamle damer, der gik i solen, smilede til os. Nogle af dem stoppede op for at hilse på os.

"Hvor er han kær," sagde en gammel dame, rørte ved mit hår og trykkede en finger mod min næse.

"Er han ikke?" svarede bedste. Der boede kun gamle mennesker i den by, hvor bedste boede. Jeg havde aldrig set én under fyrre. Mit tøj var blevet helt svedigt. Min mor havde spurgt, om jeg ikke ville gå i shorts, men jeg ville hellere have mine lange bukser. Det bliver jo koldt igen.

"Er det dit feriebarn?" spurgte en anden gammel dame, der gik forbi os.

"Næ, det er mit barnebarn," pralede bedste og løftede hagen.

"Der kan man bare se. God ferie."

Damen gik stærkt nedad fortovet, selvom hun havde en stor rollator foran sig.

Vi gik i seng, næsten lige efter at vi var kommet ind i huset, for at være udhvilede til næste dag. Om morgenen vågnede jeg op i den del af bedstes seng, hun kaldte for Ejlers side. Bedste sad ude i køkkenet og lagde kabale. Hun jog kortene ned i køkkenbordet ét efter ét og mumlede noget uforståeligt. Det var, som om der boede et lille raseri inden i hende, men hun sagde aldrig, hvad hun var sur over.

"Godmorgen, Tue, der er grød om lidt."

"Godmorgen, bedste."

Et quizprogram gik i gang i radioen, en gammel sag fra Bang & Olufsen, der stod oven på hendes køleskab. På kogepladen bag hende kogte havregrynene ind til en lind grød. Uden varsel fra et æggeur rejste hun sig fra kabalen. Grøden havde kogt præcis længe nok, den var så fast, at man kunne lægge den på en tallerken og grave et lille hul i den til en kold smørklat. Vi sad og spiste grøden. Jeg lavede fordybninger i den, så smørret flød rundt langs kanten på tallerkenen. Bedste i sin lilla satinpyjamas og med Carmen Curlers i håret, jeg i en forvasket T-shirt fra mors arbejde. Mens vi spiste, føjede bedste et kort til kabalen og råbte lidt ad deltagerne i quizprogrammet i radioen på skift. Hun var selv for længst holdt op med at ringe ind, hun ville ellers gerne være med. Hun var nået frem til ventemusikken flere gange, lige før man kommer igennem til værten, men den unge, uhøflige mand i telefonslusen i den anden ende valgte hende altid fra. Kjøwenhavnere, råbte hun så, selvom programmets redaktion holdt til i Holstebro. Sommetider havde selv jeg svært ved at tyde, hvad hun mente. Hun mumlede sådan.

"Nu går jeg lige i bad," sagde bedste så og rejste sig. Hun gik ud og lyttede med fra badeværelset, mens hun stod med bruseren i hånden og skruede på termostaten, til vandet var tempereret. Så satte hun brusehovedet tilbage i stativet og rakte ud efter den store badesvamp. Bedste havde altid en kam i lommen, og når hun var kommet i tøjet, stod hun foran spejlet og friserede sig. Så lagde hun kammen i lommen igen. Hun gik som regel i en sort nederdel og en lille, hvid skjorte med gulnede skjolder på den ene skulder.

Det virkede ikke, som om hun selv havde lagt mærke til dem. Så slukkede hun transistoren og gik i gang med tilbudsaviserne.

"Kom, Tue, vi skal planlægge," sagde hun, og jeg satte mig på en taburet for enden af bordet og så på. Systematisk udså hun sig de bedste tilbud, og når hun havde listet dem op, fyldte hun kurven foran rollatoren med gamle plastikposer og bevægede sig ned i byen på indkøb. Jeg fulgte bare efter. Bedste var ikke så snakkesalig. Jeg havde heller ikke rigtig noget at sige. Hun købte altid de samme ting. Buræg, sødmælk, nye tomater fra en fynsk gård. Hos bageren bad hun om at få halveret et hvidt formbrød med birkes på toppen.

"Jeg er jo kun mig," sagde hun til den unge ekspedient uden at fiske efter medlidenhed. Det var mere en krigserklæring, bedste mod verden, og da brødet var langet over disken, lagde hun en nystrøget pengeseddel til gengæld. Så bad hun eftertrykkeligt om at få kvitteringen og talte efter, om hun havde fået det rigtige antal byttepenge, inden hun trillede hjem med rollatoren til det røde murstenshus på sidevejen i den landsby, hun var flyttet til på sine gamle dage. Det var et hus, farbror havde købt til hende, da Ejler døde. Det hus skal bedste dø i, sagde man i min familie.

Over køkkenbordet hos bedste hang en plakat med et print af et Van Goghmaleri. En fortovscafé en aften i Paris.

"Det er et rigtigt kunstværk," sagde hun, "ham, der lavede det, han var gal, og så skar han si' øre af," fortalte hun.

Om dagen var bedstes stue aflåst, men over sofaen hang et gammelt ur, det skulle trækkes op i lodderne to gange dagligt. Ved siden af det hang et stort luftfoto af en gård. Den drev bedste med Ejler i mange år. Jeg vidste ikke ret meget om min bedstefar, ud over at han døde en juleaften, et par år før jeg blev født. Han var ikke én, der blev nævnt af nogen, og af den årsag var jeg glad for, at jeg aldrig nåede at møde ham. Jeg var overbevist om, at han ikke var nogen flink fyr. Der hang platter på væggene overalt i bedstes hjem. Hun havde fået dem foræret på mors dag. Farbror havde givet hende én hvert eneste år, indtil Royal Copenhagen slap op for motiver og satte dem ud af produktion.

I haven stod et hvidt plastikbord. Her bankede vi hinanden i femhundrede, drak solbærsaft og spiste mariekiks, mens sommerfuglene havde hedeslag. Ved siden af stod hendes drivhus, hvor jeg gemte mig, når der var familiesammenkomster. Op ad ruderne hang store klaser med sure vindruer. Solen kunne ikke komme ordentligt til. Alligevel var det i dét drivhus, at byens første jordbær kunne plukkes af stilkene år efter år. I drivhuset sad jeg tit og funderede under familiesammenkomsterne, selvom jeg langtfra var klar over, at det var det, jeg gjorde. Bedste sagde, at det var byens smukkeste drivhus, for det kendte ikke til alger eller ukrudt. Hun havde dyrket både jordbær, tomater, vindruer og agurker de sidste mange somre. Nogle enkelte roser, asters og et par bønnestager. Men denne sommer var næsten alting visnet, nogle dræbersnegle havde overtaget drivhuset. Et par af ruderne var faldet ud hen over vinteren. Hun nægtede at lade farbror hjælpe med at få det på fode, selvom han altid bød sig til. Hun kæmpede selv mod dræbersneglene. Det var hende magtpåliggende at få dem udryddet. I et ugeblad havde hun læst, at man kunne slå dem ihjel ved at drysse salt på dem. Næste dag var der kommet nye dræbersnegle til. Dagen efter var de dobbelt så mange. Hun prøvede at skære dem over én efter én, så der løb en brun masse ud fra dem. Næste morgen var der dræbersnegle i mængder, hun aldrig havde set før.

"Det er bedste, der bestemmer," mumlede hun for sig selv, mens hun samlede dem ind i en spand. Jeg sad på en måtte ved siden af og så på, mens hun hældte kogende vand over dem og bedene.

"Så dræber vi deres æg, Tue, nu skal du se, så dræber vi bare deres æg, så er det ude med dem," sagde hun med elkedlen hængende et sted i luften mellem sin hånd og bedet. Bedste ville altid være øverst i fødekæden. Jeg kunne ikke lide at se det og gik indenfor. Døren til stuen var aflåst, men den var nem at få op med en smørekniv. Jeg satte stikket til fjernsynet i kontakten og tændte for det. Der var et program på svensk, som jeg ikke forstod noget af. Jeg smækkede benene op på puffen og fulgte med i programmet uden egentlig rigtig at se det. Det føltes godt. Bedste bankede med knoerne på dørkarmen og kom indenfor. Hun havde stadig handskerne på.

"Hvordan pokker kom du herind?"

Jeg blev forskrækket, da jeg hørte hendes stemme.

"Døren stod åben," løj jeg.

"Synes du ikke, vi skal vente med det dér til i aften?" sagde hun.

"Tjo," tøvede jeg. Så gik hun hen og trak stikket ud igen, så fjernsynet gik ud.

"Man får firkantede øjne af alt det fjernsyn. Laver I aldrig andet derhjemme?"

"Nej, ikke rigtig," svarede jeg.

"Skal du være næsvis?"

Hun trak mig op af lænestolen med sine hænder og gav mig et smølfespark på skulderen.

"Kom så," snerrede hun. Vi gik tilbage i haven; der var stadig dræbersnegle, som levede. Jeg spurgte bedste om, hvornår hun selv skulle dø. Det var bare en tanke, men var hun ikke allerede irriteret på mig, blev hun det dér.

"Sådan noget spørger man da ikke om!"

"Men hvornår dør du?"

"Det er sateme ikke til at sige. Men du skal nok regne med, at der er længe til," sagde hun og stak en kniv ned i jorden. Nogle svar bliver man ikke klogere af, tænkte jeg og smilede til hende.

Jeg havde aldrig haft nogen fra skolen med hjemme før. Lasse og jeg gik hele vejen fra busstoppestedet nede ved kirken. Der var langt, og jeg satte farten op og håbede, at han ville følge tempoet, ellers ville der blive meget mindre tid at lege i.

"Du går for hurtigt," sagde han, "jeg får ondt i benene." Men jeg blev ved, for det virkede. Vi stod på gårdspladsen et stykke tid efter, og jeg havde mindst lige så ondt i benene som ham, men jeg lod som ingenting.

"Puh, her lugter," sagde Lasse og rynkede på næsen.

"Det er bare landet," sagde jeg.

"Nej, her lugter af lort."

"Næ. Det gør der ikke," sagde jeg.

"Jo, her gør! Her lugter af lort!"

"Hold nu kæft, Lasse, og kom med."

Vi gik ind i entreen og smed vores tasker. Hundene løb hen mod ham med tungerne hængende langs jorden. Jeg råbte ad dem, jeg ville ikke have, at de skulle skræmme ham, men Lasse begyndte bare at kæle med den ene af dem.

"Den er sød," sagde han, "hvad hedder den?"

"Den hedder ikke noget."

"Det var da et mærkeligt navn."

"Du er godt nok sjov, hva'?"

"Men hvorfor hedder den ikke noget?"

"Sådan er det bare på landet, Lasse."

"Nå. Er dine forældre ikke hjemme?"

"Jo, min mor er. Men hun vil gerne være lidt alene," sagde jeg.

"Hvorfor det?"

"Det vil hun bare. Det vil alle vel nogle gange."

"Okay. Hvad skal vi overhovedet lave?" spurgte Lasse, men jeg havde ingen ideer. Jeg havde slet ikke regnet med, at han overhovedet ville sige ja til at komme herud og være sammen med mig.

"Har du ikke en PlayStation?" spurgte han.

"Næ, men jeg ved noget, der er bedre," sagde jeg og tænkte hurtigt for at finde på noget, der kunne måle sig med at spille Tekken eller FIFA. Det var det eneste, drengene fra klassen snakkede om.

"Vi kan klatre på rundballerne," foreslog jeg. Min far havde sagt mange gange, at det var livsfarligt, derfor virkede det som det bedste bud.

"Det kan vi da godt," sagde Lasse. Han så ikke ud til at være imponeret og lynede jakken helt op til næsen. Vi gik gennem stalden og ud i laden. Der havde stablerne med rundballer stået siden sommeren før. De var høje og nåede næsten loftet. Min far var begyndt at sælge nogle af dem til Cola-Kim, vi fik dem alligevel ikke brugt. Hundene fulgte efter os, selvom jeg prøvede at genne dem væk. Det skulle kun være Lasse og mig. Rundballerne stod overalt og fyldte hele laden ud. Vi klatrede op på en gammel traktor og kunne på den måde komme op på stablen af rundballer. Jeg gav Lasse en hestesko, og han fik grebet fat i kanten og svingede sig op. En høne gik også rundt deroppe.

"Høns kan sgu da ikke flyve," sagde Lasse og sparkede ud efter den.

"Næ, men de er dumme nok til nogle gange at gøre det alligevel," sagde jeg. Han grinede, men der var noget ondt i grinet. Han gik hen og skubbede til mig, mens han grinede på samme måde igen, og jeg lo med. Jeg rejste mig, gik hen og skubbede igen. Vi blev ved med at skubbe til hinanden. Jeg ramlede ind i kanten på traktoren med baghovedet.

"Av for fanden, din idiot. Jeg kunne have slået mig."

"Hold nu kæft."

"Hold selv din kæft, din mongol."

"Du er underlig, Tue."

"Hvorfor siger du det?"

"Fordi det er du."

"Det kan du selv være. Og ved du hvad? Du er også klam," sagde jeg og kom til at grine. Hvis vi ikke havde haft det så sjovt med at svine hinanden til, havde vi hørt den bløde lyd af de mange tons halm, der var på vej til at skride under os.

"Du er klammest," sagde Lasse og skubbede til mig én gang til.

"Din mor er den klammeste," sagde jeg og skubbede så hårdt tilbage, at det gav et stød gennem mine skuldre. Lasse væltede langt bagud. Han gled med de skridende rundballer, han faldt ned med røven først. Jeg kunne ikke se ham, men jeg kunne høre, at han begyndte at græde.

"Tudefjæs," råbte jeg, "tag dig nu sammen!"

Jeg gik hen til kanten og kiggede ned. Lasses ben sad i klemme. Blodet var kommet ud gennem hans cowboybukser. Han skreg så højt, at jeg ikke kunne tænke, og jeg begyndte at klatre ned, mens hans gråd blev til smertefulde gisp.

"Er du okay, Lasse?"

"Jeg kan ikke få luft!" råbte han.

"Jeg løber ind og henter min mor," sagde jeg.

"Jeg kan ikke få luft," gentog han, "du kan ikke gå."

Jeg kunne mærke mit hjerte hamre inde bag huden og fedtet. Jeg var hunderæd. Det rystede og blævrede, så min jakke føltes alt for lille.

"Jeg skynder mig!" råbte jeg og løb væk fra Lasse. Min mor sad forstenet bag computeren. Hun klikkede rundt med musen på internetcasinoet og var ved at starte et nyt spil poker.

"Lasse bløder. Rundballerne væltede. Han kan ikke få luft."

Hun kiggede op fra skærmen, rejste sig og løb ud mod laden. Jeg løb efter hende, men hun stoppede og råbte mig ind i ansigtet.

"Hvad fanden laver du?"

"Hvad mener du, mor?"

"Stå ikke der og glo. Gå dog ind og ring 112," sagde hun og løb videre over gårdspladsen mod laden. Jeg gik ind på kontoret og tog telefonen, men jeg var så forpustet, at det var svært at forklare det til manden. Han lovede, at ambulancen ville skynde sig.

"Tror du, han dør?" spurgte jeg.

"Det kan jeg ikke sige noget om, når jeg ikke har set ham," sagde manden, og det havde han jo ret i.

Efter et kvarter kom ambulancen. Jeg havde aldrig set en ambulance eller politibil helt herude. De fik ham fri ved at klippe hans bukser op med en saks. Lidt efter kørte endnu en bil ind på gårdspladsen. En kvinde steg ud. Hun hamrede døren i og gik hen til min mor ved laden.

"Hvor er han?" råbte hun. Det var Lasses mor. Jeg havde lyst til at stikke af, men det ville være tarveligt. Lasses mor begyndte at græde. Min mor sagde, at hun nok skulle betale noget nyt tøj til Lasse, men jeg tror ikke, at Lasses mor hørte det. Lasse skreg og gispede efter vejret, mens ambulancefolkene fik ham løftet ind bag i bilen. Lasses mor fik lov at køre med, og de susede af sted med udrykning kort tid efter. Jeg blev stående på gårdspladsen og kiggede ned i jorden.

"Hvad har jeg gjort?" sagde min mor og rystede på hovedet.

"Han skal nok klare den," sagde jeg.

"Det håber jeg. Jeg synes ikke, vi skal til begravelse igen lige foreløbig."

"Nej, det kan jeg godt forstå. Undskyld, mor." Men hun stod bare og rystede på hovedet, mens hun snøftede. Hundene fór rundt. De begyndte at slikke blodet fra rundballerne.

Lasse var ikke i skole i flere uger. Hans mor var rasende på os. Hun havde kigget vredt ved købmanden, sagde min mor en dag. Inga havde fortalt i klassen, at Lasse var kommet hjem fra hospitalet og ville komme i skole igen. Når han var klar til det. Han skulle først sidde i kørestol i et stykke tid. En dag spurgte min mor, om jeg ville med op og sige undskyld til ham og hans mor.

"Det var jo et uheld," sagde jeg.

"Nogle gange skal man bare sige undskyld alligevel," sagde min mor.

"Ja, okay så."

"Vil du med mig?"

"Det kan vi godt," sagde jeg, selvom jeg ikke var meget for det.

"Skal vi ikke give ham en gave?" spurgte min mor, hun havde fået en idé.

Samme eftermiddag tog vi af sted. De boede bag dæmningen. Alting var pænt inde foran deres hus. De havde mange blomster, og gruset var af granit, det så godt ud. I haven havde de et springvand. Jeg stod der med min mor. Hun holdt en stor papkasse i hænderne. I låget var der lavet huller, så den kunne trække vejret. En svag piben lød fra kassen.

"Kom," sagde min mor og gik et skridt frem mod hoveddøren. Hun bankede på efter at have stået lidt. Lasses mor åbnede hurtigt efter. Jeg huskede mig selv på noget, min mor engang havde sagt. Husk at smile, det er den korteste vej mellem to mennesker. Så jeg forsøgte, selvom jeg var nervøs for, at Lasse ikke ville tale til mig.

"Hej," sagde min mor.

"Dav," sagde Lasses mor, og vi trådte ind i entreen. "Undskyld, jeg spørger sådan lidt hårdt, men hvad vil I?"

"Vi vil sige, vi er kede af dét, som skete, ikke, Tue?"

Jeg nikkede.

"Vi har en gave med til Lasse."

"Han sover lige nu," sagde hans mor. Så åbnede min mor papkassen, trak låget til siden.

"Hvad er det?" spurgte Lasses mor.

"Det er en hundehvalp."

"Han kunne have været død. Er du klar over det?" sagde hans mor.

"Det var et uheld."

"Din søn har en ven på besøg, og så lader du dem bare gøre det dér. Det er jo sygt. Er du overhovedet ikke opmærksom?"

"Det var virkelig ikke med vilje."

"Vi har vist ikke mere at snakke om," sagde hun. "Jeg synes, I skal gå nu." Min mor trådte et skridt tilbage, så vi stod udenfor igen. Lasses mor lukkede døren i med det samme og låste.

"Hun er nok bare rigtig ked af det," sagde min mor, da vi gik hen mod lastbilen.

"Det er jeg også," sagde jeg.

Lasse kom tilbage i klassen efter nogle dage. Han snakkede ikke til mig mere. Det var der flere af de andre børn, der heller ikke gjorde. Det stoppede bare.

"Min far siger, at din mor og far er uansvarlige," sagde Mie til mig en dag. Jeg blev så vred. Der var noget inden i mig, der ikke kunne styre det. Jeg råbte, at hun skulle holde sin kæft, og hun begyndte at græde og hentede Inga. Børn, der altid lytter til deres forældre, er de værste, tænkte jeg, da jeg gik op på Margits kontor for at tage imod min skideballe.

"Så er du her igen," sagde Margit, da Inga var gået, og jeg sad foran hende og kiggede på hendes skrivebord. Klipsemaskinen, computeren og de mange små, gule sedler med underlige ord og beskeder.

"Hvorfor skulle Mie have sådan en sviner?"

"Jeg blev bare sur på hende."

"Den holder ikke i byretten, du skal simpelthen lære at tale pænt," sagde Margit.

"Det gør jeg da også."

Hun kiggede vredt på mig.

"Margit?"

"Hvad nu?" mumlede hun.

"Skal Lasse sidde i den dér kørestol for evigt?" spurgte jeg.

"Det var tæt på," svarede hun, "han har været tapper."

Resten af måneden ville alle køre Lasse rundt i kørestolen, men jeg lod være og besluttede, at fremover ville jeg enten holde kæft eller holde mig væk.

En dag blev jeg på skolen med Mike hele eftermiddagen. Det var hans idé. Han havde ikke så mange venner, fordi han lugtede dårligt ud af munden, det mindede mig om hundenes ånde, alligevel var han mere populær end mig. Vi blev, længe efter at de sidste busser var kørt.

"Vi kan bare gå hjem, når vi ikke gider være her mere," sagde Mike, "det er pissesjovt at være på skolen, når der ikke er lærere."

"Der er megalangt," sagde jeg.

"Det er da lige meget," sagde Mike.

De eneste andre, der var på skolen, var dem, der gik i fritidsklub. Jeg klatrede op på taget af legehuset sammen med Mike. Mit knæ blev skrabet på grund af træet. Da jeg opdagede blodet, begyndte snottet at løbe ud af min næse, og mine øjne blev våde.

"Du græder altid så meget, Tue," sagde Mike, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare, mens jeg prøvede at holde det inde.

"Jeg græder altså ikke," sagde jeg, "det er bare noget snot."

Mike spyttede i sin hånd og tværede det ud i hudafskrabningen på mit knæ, så blodet blev tørret væk.

"Sådan," sagde han. Jeg fik pusten. Vi spiste en pose salte fisk, som vagtlæreren havde glemt på sit bord. Så kom et svævefly susende hen over os. Det dykkede og hang lavt i luften.

"De kommer ude fra os, svæveflyverne!" sagde jeg.

"Har din far et svævefly?"

"Nej, men banen ligger tæt på der, hvor vi bor. Det er ikke mange kilometer derfra," og det var ikke helt løgn. Banen lå ude på byens nedlagte flyveplads, "vi er tit kørt forbi," sagde jeg.

"Nåh."

"Jeg ser dem hele tiden derhjemme. De flyver over vores hus."

"Nåh," sagde Mike igen, "jeg er sgu da ligeglad."

Men det vidste jeg godt, at han ikke var. Ikke når det handlede om maskiner. Vi sad og fulgte svæveflyet forsvinde hen over juletræsplantagen ved siden af skolen. Så kunne jeg pludselig lugte mig selv. Det lugtede surt. Jeg skiftede ikke strømper særlig tit. Jeg trak vejret gennem næsen og håbede, at Mike ikke kunne lugte det. Men han lugtede også, tænkte jeg så, Mike lugtede værst.

"Ved du hvad?" spurgte Mike så.

"Næh," sagde jeg, "men jeg vil gerne vide det!"

"Er du sikker?" sagde han.

"Jah," sagde jeg.

"Helt sikker?"

"Ja, fortæl nu bare, din tumpe."

"Derinde bor der en mand, der har et gevær," sagde Mike og pegede på det kæmpemæssige plankeværk, der adskilte skolen fra en plantage med juletræer, så langt øjet rakte. For enden af plantagen lå der en gård, man kunne lige akkurat skimte skorstenen og knoppen af flagstangen.

"Hvor ved du det fra?" spurgte jeg.

"Min far har fortalt mig det. Manden har engang truet nogle børn, der gik rundt derinde. Så kom han med sin store blodhund og pegede på dem med geværet. Han er den farligste mand i hele Jylland." "Er han morder?" spurgte jeg.

"Ja," svarede Mike med det samme, og gyset løb ned gennem skuldrene langs ryggen. Så kom Tim fra klassen løbende. Han pralede hele tiden med sin fjernstyrede bil. Der var ingen, som gad være sammen med ham.

"Må jeg være med?" råbte han.

"Hvis du kan komme herop," svarede Mike.

"Det kan jeg," sagde han og hev fat i en kant på legehuset, trak sig op og satte sig ved siden af os.

"Sådan, må jeg være med nu?" spurgte han.

"Næh," sagde Mike.

"Hvorfor ikke?" spurgte Tim.

"Det må du bare ikke," sagde jeg.

Mike grinede.

"Kun hvis du viser os din pik," sagde han.

"Det vil jeg altså ikke," sagde Tim og spyttede ned på jorden.

"Så kan du ikke være med," sagde Mike.

Tim rejste sig op og stod på legehuset. Han trak bukserne ned.

"Nåååå, en lille regnorm," råbte Mike, "kæft, en lille pik."

I samme øjeblik kom en lærer ud fra hovedbygningen. Tim trak bukserne op og begyndte at græde.

Indenfor blev vi placeret over for Tim i et lille mødelokale. Vi skulle sige undskyld og vente på, at vores forældre kom og hentede os. Min far hentede

mig. Han havde snakket med læreren over telefonen. På vej hjem kunne jeg ikke sige noget.

"Det var da noget mærkeligt noget at gøre," sagde han, "det vil jeg fandeme ikke have, at du gør, sådan noget. Fy for helvede," sagde han.

Jeg var flov og hev skuldrene op mod ørerne, som om det skulle nytte noget.

"Har du ikke fået nok ilt til hjernen? Hvorfor fanden skulle I se den pik?"

"Det ved jeg ikke. Det var Mikes idé."

"Fy for fanden. Ham skal du ikke lege med."

Min far sagde ikke mere, men kiggede bare på vejen, mens han kørte.

"Jeg var ikke rigtig med til det, far."

"Gu var du så," sagde han.

"Kun lidt. Han tvang mig med til det."

"Man skal ikke finde sig i for meget," sagde min far ud af den blå luft. Nogle gange var det ikke til at finde ud af, om han talte med sig selv.

"Nej, det skal man ikke," sagde jeg.

"Og folk har godt af en lærestreg en gang imellem. Det kan få dem til at tænke over, hvordan de taler til andre mennesker," sagde han.

Vi gik langs hegnet til dyrskuepladsen. Der var gratis udsyn til alt, hvad der foregik på den anden side. Folk stod i kø omkring billetlugen for at komme med til årets største begivenhed i byen. Langt inde på pladsen var der store øltelte og boder med lune spanskrør og smagsprøver på oste og pølser. Midt i det hele var en stor indhegning med en højtaler i hvert hjørne. En stemme lød fra dem, og jeg fik øje på en mand i gummistøvler, der gik ham til lårene. Han havde en mikrofon i hånden. Det var ham, der talte i anlægget. Længere borte kom landmændene trækkende med deres medaljerede kvæg og svin. De gik hen mod indhegningen.

"Dagens fjerde dyr her til fremvisningen er ejet af gårdejer Vagn Toft fra Salling, som dermed løber af med årets jersey," lød stemmen i højtaleranlægget, og en mand kom slæbende med en rød ko efter sig. De havde bundet et bånd rundt om maven på den. Landmændene gik i hvide kitler og så stolte ud. Vi bevægede os langs hegnet, det var sådan, vi fik øje på farbror. Der lød noget fra højtaleren igen.

"Så har vi en ærespræmie til Chresten Nørgaard fra Aulum for en helt særlig orne," lød det hen over pladsen, "den har leveret sæd til USA, den har modtaget priser på årlig basis, den har holdt en bedrift kørende i årevis ..." Farbror Chresten stod med seletøj i hænderne, for enden af snoren stod en orne på mindst hundrede kilo. Den prustede og trak farbror hen mod en pølsevogn, men den skulle ind i indhegningen. Farbror havde været i USA, da han var ung. Min far havde fortalt om det. Han havde levet *the American dream*. Stemmen i højtalerne fortalte, at ornen havde leveret sæd til utallige svinefarme i hele verden, og det skulle den præmieres for af borgmesteren senere på dagen.

"Dér er farbror," sagde jeg til Morten.

"Hej, farbror," råbte Morten.

"Han kan ikke høre jer," sagde min far.

I den anden ende af pladsen kunne man ane toppen af de forlystelser, der var blevet sat op af et omrejsende Tivoli. Store metalarme i skrigende farver roterede og skrabede himlen, mens børn skiftedes til at prøve. Jeg stod på tæerne for at se mest muligt af tivoliarbejderne, hvordan de kontrollerede billetter, spændte selerne og trykkede på de knapper, der sendte folk til vejrs i en rusten karrusel eller ballongynge.

"Det er noget gammelt skidt," sagde min far, "det var godt, vi ikke løste billet."

Han fortalte om engang for mange år siden, hvor fætter Arne havde været på sådan en forlystelse uden at være spændt ordentlig fast. Han var på det tidspunkt, hvad min far kaldte en robust knægt. Selen havde ikke kunnet nå hele vejen rundt om ham, og de polske tivoliarbejdere startede forlystelsen uden at tjekke efter. Arne skreg i vilden sky. Tivoliarbejderne lavede nogle fagter og sagde surt show. De kunne ikke stoppe den. Da Arne kom ned, fik han hundrede kroner af farbror til at bruge i boderne.

Vi fortsatte langs hegnet og fik næsten set hele pladsen på den måde. Der var et hul i hegnet længere nede mod havnen. Jeg tænkte på, om man mon kunne kravle gennem det og komme ind på pladsen, men jeg turde ikke foreslå det. Jeg stak hovedet ind for at se til siderne. Så prikkede en mand i trafikvest min far på skulderen. Han var fra Hjemmeværnet, det stod på vesten, og han så rasende ud. Ude på vejen stod hans kollega og dirigerede trafikken.

"I kan ikke stå her og smugkigge," sagde han og slog ud med armene, så vesten hoppede et stykke op ad maven.

"Ja ja, der er jo ingen trafik, og vi må vel godt stå og kigge lidt," sagde min far.

"Enten er det ind – eller også er det ud. Det er en lodret ordre fra politiet," sagde hjemmeværnsmanden.

"Ja ja. Vi går om lidt."

"Hørte du, hvad jeg sagde? Det kan ikke passe, at alle andre skal betale, og så er der nogen, der prøver at snyde."

"Vi går nu, du kan være helt rolig," sagde min far og vendte øjne ad ham.

"Kom, unger," sagde han, og vi fulgte med hen til lastbilen. Den holdt parkeret på en rasteplads bag dyrskuepladsen.

På vej hjem sad vi stuvet sammen på de to sæder. Jeg kunne mærke mine tykke hofter, der klemte sig ind mod døren, mens Morten sad på mit skød. Nina sad for sig selv. Vi holdt for rødt i et lyskryds på vej ud af byen. Så gassede min far op og kørte videre ud forbi dæmningen. Bilen gyngede uroligt, mens vi kørte, som om dens dele var ved at flyve af i farten. Forruden havde fået et stenslag. Det så ud, som om den kunne splintre, hvert øjeblik det skulle være.

"Prøv at sove lidt," sagde min far altid til os, når vi kørte, selv i dagslys, som om vi ikke måtte se, hvad der skete. Men jeg kunne ikke sove i bilen. Efterhånden blev der færre og færre lysreguleringer, rundkørsler og vejskilte. Vi kom ud på den lange landevej, der ledte os hjem. Til sidst var der ingen andre biler end vores. Min far røg, mens han kørte. Cigaretten sad mast mellem knoerne. Det var, som om det onde kom op i ham. Jeg kunne mærke det på den måde, han kørte bilen på. Han var ikke i godt humør, og med et sæt rev han i rattet og lod bilen glide over i den anden vejbane. I det fjerne kunne man ane lyset fra en anden bil, der kom kørende mod os. Den blinkede advarende. Jeg skreg, vækkede mine søskende og var overbevist om, at vi alle ville dø i en grøftekant.

"Hold så kæft!" råbte min far. Han drejede tilbage til den rigtige vejbane. De små havde ikke set det.

"Det er dødsensfarligt," sagde jeg med min lyse stemme. Jeg hadede mig selv, hver eneste gang jeg sagde noget, for hvem gider høre på en lille person med en endnu mindre stemme?

"Det var jo bare for sjov," sagde min far, "kan du ikke lide fart, dreng? Hvad fanden er der galt med dig?" "Hold nu op," sagde jeg og kunne mærke, at jeg var ved at græde, men holdt det tilbage. Jeg forstod ikke, hvorfor han skulle være sådan. Få meter efter drejede han af, og vi kørte ind på gårdspladsen. Der var kun få oplyste rum i huset. Min mor var gået i seng. Hun sov næsten hele tiden, og når hun ikke sov, sad hun og spillede på computeren. Far var irriteret over, at hun aldrig lavede noget. Han slukkede motoren på lastbilen. Jeg ruskede i Morten og bad ham stige ud. Huset så underligt ud. I stuen faldt skyggerne fra nogle potteplanter op på væggen. En hæklet nisse sad oven på et gammelt ur. Mor havde fået den med, da hun flyttede hjemmefra. Hun havde ladet være med at tage den ned efter en jul, fordi hun mente, den passede på os. I køkkenet stod min mors rullemaskine til cigaretterne klar. Den gærede lugt fra saftevand, der havde stået for længe. De tomme mælkekartoner i vindueskarmen, der ventede på at blive båret ud i skraldespanden. Jeg løb op i seng uden at børste tænder.

Loftet på mit værelse var fyldt med brune pletter. Der sad en selvlysende stjerne fast med tyggegummi. Jeg havde fået den af Mike. Han havde fået en guppy til gengæld. Den nat kunne jeg ikke sove. Mit værelse var ikke særlig hyggeligt, det var, fordi jeg ikke rigtig havde nogle ting. Der stod et lille skrivebord, som jeg var blevet for høj til at sidde ved, og ved siden af sengen stod akvariet med guppyerne, som min mor havde hentet hos en mand i Viborg. Jeg havde fået lov at få dem, hvis jeg aldrig nogensinde plagede om at få noget igen. "Vi har ikke ret mange penge," sagde min mor, "og du vil have nogle skide fisk." Pumpen stod som en søjle i vandet og larmede så insisterende, at jeg måtte tage en smule vat ud af en bamse og stoppe det i ørerne. Jeg turde ikke slukke for den. Min mor sagde, at fiskene ville dø, hvis pumpen ikke var tændt. Den gav ilt til akvariet.

Aftenen efter skulle min far hen og tanke benzin på lastbilen. Han spurgte, om jeg ville med. Da vi kørte over dæmningen, passerede vi alle skiltene, der hang i lygtepælene og reklamerede for dyrskuet, men der stod ingen hjemmeværnsfolk på vejene og kommanderede trafikken længere.

"Se, far, der er stadig dyrskue nede på havnen."

"Ja, men det koster stadig penge."

"Kan vi ikke godt tage derind?" spurgte jeg. Blinkene og farverne fra forlystelserne lyste siloerne op.

"Du skal ikke plage," sagde han.

"Kan vi ikke nok?"

"Hvis du ikke plager mere," sagde han og drejede af.

"Nej nej, vi kigger bare."

"Okay," sagde han, "et hurtigt kig, men du skal ikke sige noget til de små. Det er urimeligt nok i forvejen med alt det, du får lov til."

Vi gik ind bag en låge i det enorme hegn og hen til billetsalget.

"Vi er ved at lukke ned," sagde manden derinde.

"Så dropper vi det," sagde min far.

"Nej, far. Kan vi ikke godt se det alligevel?"

Han rystede på hovedet og hev en pengeseddel op af sin brystlomme. Han gav den til manden, og manden sagde "to styks" og "god fornøjelse."

Vi gik ind på pladsen. Pærerne på karusellen gik ud med ét, og en mand væltede på vej ud af det store øltelt. En anden mand i en hættetrøje med en joker på maven sad ved et pokerbord og kiggede på sin mobiltelefon.

"Skal vi prøve?" spurgte jeg. Manden vågnede og smilede til os.

"Only fifty Danish krones," sagde han.

"Det er humbug," sagde min far og tog mig i hånden. Vi fortsatte ned forbi indhegningerne, hvor der havde været udstillinger med dyr. Forbi store traktorer på tilbud. I bunden af pladsen stod en dame i en flyverdragt og drak af en termokop foran en tombola.

"Dav-dav," sagde min far.

"Halløjsa," svarede damen.

"Har du lukket?"

"Ja, vi er jo egentlig ved at pakke sammen herinde."

"Nå, det er der jo ikke noget at gøre ved."

Hun kiggede på mig. Jeg så fortabt på hende, det plejede at virke.

"Vil du da gerne prøve, min ven?" spurgte hun.

"Ja," svarede jeg og kiggede op på far, "hvis jeg må?"

"I kan få ti lodder for tyve kroner, så har jeg også været sød."

"Det vil vi gerne," sagde min far, og damen i flyverdragten stillede en lille kasse frem med lodsedler. Jeg trak ti op, sørgede for at få fat i de nederste og gav halvdelen til min far. Vi gik i gang med at åbne dem, mens damen pakkede de gule bamser, man kunne vinde, ned i en sort affaldssæk. Der var ikke gevinst på ét eneste af mine lodder. Min far var stadig i gang med at få den lille plastikring af et lod. Jeg så på ham, mens han fumlede med det. Han kastede loddet ned på jorden, bøjede sig ned og kiggede rundt på græsplænen. Damen vendte sig om og fik øje på ham.

```
"Hva', tabte du dit lod?"
```

"Pyt med det," sagde far. Jeg klemte læberne sammen og smilede tiggende til damen. "Skal I ha' ti til?" Hun smilede tilbage og begyndte at ryste kassen med lodder.

"Nej, du har jo alligevel også pakket alle præmierne ned," sagde jeg.

"Vi kan jo hive en bamse op af posen, hvis I skulle være heldige," sagde hun.

"Jeg er 13, jeg leger ikke med bamser mere," svarede jeg.

Min far grinede lidt forlegent.

"Kan du have en god aften," sagde han.

"Ja. I lige måde da. Hav en god aften," svarede damen og kiggede hen på mig. "Og husk, at man aldrig kan blive for gammel til tivoli, vel?"

"Nej nej," svarede jeg.

[&]quot;Ja, det var lige godt satans ..."

[&]quot;Fløj det væk?"

[&]quot;Ja."

[&]quot;Nå, det var da en skam."

[&]quot;Ja, det var det egentlig," min far rejste sig op fra jorden og kiggede ned. "Men det er der ikke noget at gøre ved," sukkede han.

[&]quot;I kan få lov at tage et nyt, I skal bare ikke sige noget til min chef."

[&]quot;Tak skal du have," sagde min far og bad mig om at trække et nyt lod fra kassen. Jeg åbnede det, det var endnu et blankt stykke papir.

[&]quot;Det var også en nitte," sagde jeg.

Vi vendte om og gik tilbage til indgangen.

"Der er vist ikke rigtig mere at se," sagde min far.

"Næ, men det var da sjovt, synes du ikke, far?"

"Jo," sagde han, "det var rigtig sjovt, det var det."

"Godt, far."

Det var først begyndt at klø i Ninas hår, og nu gik vi alle rundt og flåede os i hovedbunden med neglene. Min far mente, at det var noget, vi bildte os ind.

"Det er sådan noget, man tror, man har, i det øjeblik man begynder at snakke om det," sagde han.

Der var mange på skolen, der var blevet ramt af lusene, og alle havde fået en seddel med hjem. I et forsøg på at forebygge luseudbruddene skulle der indføres en halvårlig kæmme-dag. Den ville foregå uden varsel, og alle elever ville blive bedt om stille sig i kø, hvorefter nogle fra lærerstaben ville kæmme os én efter én. En stikprøvekontrol, kaldte min mor det. Hun prøvede at komme dem i forkøbet ved at kæmme os, regelmæssigt. Hun lagde toiletpapir ud på badeværelsesbordet. Nina havde ingen lus længere. Morten var karseklippet og kunne nøjes med et overfladisk tjek. Turen kom til mig. Jeg havde fået langt hår og ville gerne have det længere. Ned til skuldrene. Men hver gang det blev langt i nakken, lod jeg mig overtale til at klippe det, fordi min far kaldte det svenskergarn. Og jeg ville under ingen omstændigheder ligne en svensker.

Min mor fordelte håret i totter og førte kammen gennem dem. Hun sagde ikke noget, og jeg vidste, den var gal. Æggene lå i hovedbunden i store, gennemsigtige plamager. Blandet med skæl og sandkorn. Et sort dyr sad i kammen, da hun bankede den ned i papiret.

"Fy for den lede, en krabat," sagde hun. Lusen forsøgte at løbe. Hun placerede kammen oven på den og trak den hen over papiret; det efterlod et sort spor på tværs. Hun havde en cigaret i mundvigen, det gjorde hendes udtale af ordene mere rå end hensigten. Der var langt til apoteket, og hun brugte æggehvider i stedet for luseshampoo. Mit hår størknede. Nogle måneder efter var der stikprøvekontrol på skolen. De fleste gik fri. Undtagen mig. Inga sad længe og kiggede på lusekammen.

"Ja, der var sørme én," sagde hun. Hun skrev en seddel, som jeg skulle tage med hjem.

"Put den her i din postmappe og giv den til din mor og far. I skal virkelig se at få gjort noget ved det, de breder sig jo som en steppebrand," sagde Inga. Bag i køen stod nogle af pigerne fra klassen og fnisede.

"Okay," sagde jeg til Inga.

"Bare få det fikset," sagde hun, "det er ulækkert."

"Okay," sagde jeg.

Da jeg stod af bussen om eftermiddagen, ventede jeg, til den var kørt helt væk bag svinget, så jeg ikke længere kunne se den. Jeg tog rygsækken af og stillede den på vejen. Jeg skulle pisse, men jeg var for doven til at trække bukserne helt ned. Jeg ramte mine sko og forsøgte at tørre dem af i græsset. Bagefter fandt jeg sedlen i tasken. Jeg krøllede den sammen og smed den ned i grøftekanten, før jeg forsatte gåturen hjem. Nede ad vejen kunne jeg høre en bil køre i tomgang. Den holdt inde ved bordellet. Det var lige åbnet; dem, der boede der før, var blevet smidt ud. Noget med penge. Det var altid noget med penge, når det gik galt for folk. Jeg havde set de to sorte kvinder, der arbejdede der. Nogle eftermiddage sad de i tagvinduet og røg vandpibe. Huset var pilråddent. Det var en eller anden rockertype, der var kommet på ideen med bordellet. Bilen kunne ikke komme ud. Jeg standsede og kiggede. Bildøren gik op, og jeg kunne se et par brune bukser træde ud. Så fortsatte jeg med at gå og så ikke mere.

Linje 46 holdt ind til siden, og mormor Ruth rejste sig fra hjørnesofaen. Hun kunne høre bussens motor inde fra stuen. Det var en lang tur hjem til dem. Man skulle bede chaufføren om at stoppe ved huset, ellers fortsatte bussen ud på den anden side af landsbyen. Mormors og O.P.s hus lå helt ud til vejen i et øde område. Ikke længere væk, end vi boede, men så langt væk, at man skulle stå på tæer for at kunne få øje på andre huse. Mellem hækken og vejen havde O.P. sat tre pinde – skellet, kaldte han det. Når jeg kom, humpede mormor ud i entreen på sit dårlige ben for at tage imod mig. Alt, jeg havde pakket til turen, var min tandbørste og et klippekort, så jeg kunne komme hjem igen, hvis min mor eller far ikke ville hente mig. Det kostede seks klip. Mormor og O.P. havde alt andet, man skulle bruge i løbet af en weekend.

Mormor stod klar i døren. Hun lænede sit hoved op ad panelet og smilede til mig.

"Hej, snuske, kommer du her for at besøge en gammel kone," sagde hun og bukkede sig, bredte armene ud til et kram. "Går det bedre derhjemme?"

"Det går vel meget godt," løj jeg og gav hende et stort knus.

"Hvordan går det i skolen?" spurgte hun.

"Det går også godt."

"Det var godt. Du er sgu også så dygtig."

Hun gav mig en stak gamle ugeblade. Jeg lagde mig på sofaen og læste dem. Der skete de mærkeligste ting rundtomkring i landet. Til sidst løste jeg krydsogtværsen. Mormor havde en bog med ord, som man kunne bruge, hvis den ikke ville gå op. O.P. havde hentet flødeskumskager til kaffen.

"Jeg tænkte, vi skulle have lidt at hygge os med, nu hvor du kom på besøg," sagde han, mens han pakkede kagerne ud af kassen. Det var gåsebryst, ét

stykke til hver, men jeg kunne ikke spise det hele.

"Så kan jeg da ta' resten," sagde O.P. og skrabede den halve kage over på sin tallerken med sin ske og slikkede på den. Da jeg var mindre, sov vi alle tre i deres soveværelse. Jeg lå på en madras på gulvet bag deres sengegavl og kunne mærke O.P.s snorken vibrere i madrassen. Jeg vågnede altid lang tid før dem og lod, som om jeg sov. Så lå jeg bare og talte de biler, der kørte forbi, indtil mormor stod op og satte sig ind i stuen. Nu sov jeg på moster Truntes gamle værelse og vågnede, når jeg kunne høre, at de tændte for kaffemaskinen inde ved siden af. Vi spiste sukkermadder til morgenmad og så Tour de France. Mormor kunne godt lide Jørgen Leths stemme og den ophidsende musik. Hun zappede over til Nyhederne, hvor Pia Kjærsgaard talte.

"Kommer der aldrig noget med George Clooney?" spurgte hun.

"Det ved jeg ikke," sagde jeg.

Mormor havde benvarmere på, selvom det var sommer. Hendes hår var hvidt og kort. Det blev klippet hos Salon Mie henne i Roslev. Hun zappede videre og landede på de regionale nyheder. Værten lagde op til et indslag om et plejehjem, der havde fået tilladelse af kommunen til at lave mad fra bunden.

"Han er sådan en dejlig mand," sagde hun om værten. I fjernsynet sad nogle gamle damer og spiste brunede kartofler. De så alle sammen helt skøre ud i hovederne. Der var ingen, som smilede.

"Hvis jeg bliver en gammel tosset kælling, smider I mig bare ud fra broen," sagde mormor.

"Hvad for en bro?"

"Sallingsundbroen. Bare gør det hurtigt. Jeg skal fandeme ikke sidde og glo ud i luften på et plejehjem."

"Det kan jeg godt forstå."

Hun grinede tørt og zappede videre. Fra de store vinduer ud mod haven kunne jeg se O.P. gå rundt i et par træsko og kigge til planterne. Han havde lige plantet en ny hæk rundt om huset og fået en regnvandsbeholder, som han pralede en del af. Han var meget stolt af sin have og elskede at sætte mig ind i planternes navne, og hvornår de blomstrede. Deres bil kunne ikke holde i garagen om vinteren, fordi der skulle være plads til alle blomsterløgene, der ikke måtte stå i frossen jord. Mormor var begyndt at sy stramaj. Hun bestilte motiverne og garnet hjem fra et katalog. Hun brugte lang tid på at få farverne til at gå op, før hun forærede billederne væk til familie og venner.

"Knugge har malet det," sagde hun. Knugge var hendes bror. Det var en kopi af et skagensmaleri, fortalte hun, mens hænderne broderede. Jeg var det eneste barnebarn, der kom så meget på besøg. Det gjorde hende glad.

Der stod en skål eddike i karmen til at tage røglugten, det var O.P.s idé. Han kom indenfor med en blomst, satte den i en vase og stillede den foran mormor.

"Værsgo, min skat," sagde han.

"Hvorfor skal jeg have blomster?" vrissede mormor.

"Det skal du bare, det er der da ikke noget suspekt i."

"Det synes jeg faktisk, der er," sagde hun og tog blomsten op til næsen. Hun sagde ikke noget om, hvordan den duftede.

O.P. var en stor mand. Han havde været på hospitalet fire gange og fået ordnet hjertet. Jeg havde læst et sted, at man ikke kan blive kremeret, hvis man vejer så meget som O.P., men O.P. tænkte vist ikke lige så meget på døden som mig.

"Du er blevet noget velpolstret," sagde mormor til ham.

"Det er en alvorlig sag," sagde han og fortalte om sin skjoldbruskkirtel, der var svulmet op til dobbelt størrelse.

"Vil du ha' en sodavand eller lidt snolder?" spurgte mormor mig og kiggede op fra sit broderigrej.

"Jo tak. Hvad har I?" spurgte jeg.

"Gå ud i rummet og kig," sagde mormor, "og tag en Fanta med til mig."

Gulvet i pulterkammeret var koldt. De havde reolvis af dåser med Quality Street og småkager, og der var stablet øl- og sodavandskasser op til loftet. I et hjørne stod et gammelt vaffeljern oven på en kummefryser.

"I har virkelig meget slik," sagde jeg, da jeg kom tilbage

"Det er jo godt at have noget liggende, hvis der skulle komme et menneske forbi," sagde O.P. fra sin lænestol.

"Der kommer jo aldrig en kæft forbi," snerrede mormor.

"Elly og Niels var da forbi i sidste uge."

"De bor også lige oppe i byen!"

"Men de kom da af sig selv."

"Hvor fanden skulle de ellers tage hen og få kaffe?"

"Jøv jøv," sagde O.P og rejste sig fra lænestolen med et smil på læben. Det lød, som om stolen punkterede, da han løftede sig. Alt luften strømmede ud af skumgummiet bag betrækket.

"Jøv jøv," mumlede O.P. igen ude fra entreen, "jeg går ud og makker lidt i garagen. Skal du med, Tue?"

"Ellers tak," sagde jeg, jeg lå så godt i sofaen.

"Nej, du er jo ikke lige så vild med at få olie på fingrene som din far."

"Han må vel godt være her en weekend uden at skulle hundse rundt for dig," sagde mormor. Ude i entreen lukkede O.P. hoveddøren. Mormor

løftede sin taske op på skødet og ledte efter noget i den. Et nøglebundt klirrede. Hun fik fat i sin tegnebog og trak den op. Den så tung ud. Hun kiggede ned i den og lagde nogle gamle kvitteringer på bordet. Hun stak mig 300 kroner.

"Her, snuske," sagde hun, "til snolder, eller hvad du nu finder på, og vi siger det ikke til O.P."

18

Det var blevet mørkt tidligt, den eftermiddag farbrors store bil gled ind på gårdspladsen og oplyste den i en kegle af lys. Det knasede på en bestemt måde i gruset. Farbror kørte i en stor Land Cruiser fra Toyota, og det måtte være noget med dækkene. Det lød mindre voldsomt, end når vi selv ræsede af sted i lastbilen. Han parkerede ved at bakke, så han hurtigt kunne forlade matriklen igen.

Jeg så det fra mit tagvindue. Farbrors besøg var ikke noget, man så frem til længere, selvom jeg vidste, at han kun ville os det bedste. Der var noget ved farbror, som ikke var rigtigt. Alle var i dårligt humør, når han havde været på et af sine besøg. Han og far snakkede kun om penge og papirer. Jeg betragtede farbror stige ud af bilen. Hans gummistøvler slog hårdt mod gruset. Til sidst lod han bildøren smække bag sig. Radioen blev ved med at være tændt, og så fik jeg øje på Jonna på passagersædet. Hun var også med, men blev siddende inde i bilen med solbriller på. Mens farbror gik fra bilen og over gårdspladsen, kastede han sine bilnøgler op i luften og greb dem igen. En rytmisk bevægelse. Jeg forestillede mig, at det var for ikke at spilde tiden, mens han skridtede hen mod hoveddøren. Tid er penge, havde han engang sagt. Det raslede, hver gang nøglebundtet landede i hans hånd, og han knugede fingrene om det, før han lod det stige til vejrs på ny. En smule grus strøg ind på fliserne langs facaden på huset, da han nærmede sig. Så bankede han på døren. Først blev der ikke lukket op.

"Hallo?" råbte farbror. Han bankede på igen. I samme øjeblik kom min far ud ad stalddøren. Han havde hænderne i lommerne på sin blå kedeldragt.

"Dav," sagde min far og rakte hånden ud, mens han gik ham i møde.

"Dav, Lars," sagde farbror, "nå, så venter vi bare på vurderingsmanden."

"Ja, han skulle være på vej," sagde min far og forsøgte at smile. De stod og så på hinanden uden at sige noget. Det varede et stykke tid.

"Det ærgrer mig sgu, at vi er nået hertil," sagde farbror til sidst.

"Vi er også trætte af det."

"Men vi må jo prøve at se lyst på det."

"Ja."

"Efter regn kommer sol."

"Jeg synes efterhånden, det har regnet længe."

"Vi kan kun håbe på, at det snart vender. Jeg ville ønske, der var noget andet, jeg kunne gøre. Men det står ikke i min magt. Vi er også under pres. Det er en ny tid for landbruget. Der bliver luget ud i de holdbare og de uholdbare landbrug i de her år, måske er det godt nok sådan på lang sigt."

"Jeg ved sgu ikke."

"Næ, det ved jeg heller ikke. Måske skulle du have satset på svin. Men du ved, at vi er så glade for at kunne hjælpe jer."

En ny bil gled ind på gårdspladsen, mens de snakkede, og en mand med en mappe under armen steg ud. Han havde jakkesæt på og spidse laksko. Far og farbror hilste på manden, og de gik ind i køkkenet. Jeg løb ned ad trapperne for at kunne følge med i, hvad der skete.

"Det er voksensnak, Tue, jeg synes, du skal gå op på værelset," sagde min far, da jeg kom ind i køkkenet. Jeg forstod godt, at det var alvorligt, men blev stående og lyttede ved døren. Manden med de spidse sko bredte en masse papirer fra et tykt ringbind ud på køkkenbordet.

"Det er bare et udkast," sagde han.

"Hvor meget kan vi vinde på det her?" spurgte min far.

"Det er jo ikke det store, men det kan hive jer op over vandskorpen," sagde manden.

Min far mumlede.

"Det ser da godt ud," sagde farbror. Så gik de udenfor igen.

"Skal vi starte med stalden?" kunne jeg høre farbror sige fra entreen. "Det er jo et konventionelt landbrug af den gamle slags."

Jeg fulgte efter dem på afstand. De gik og så det hele an, mens farbror og manden noterede på hver deres lille blok. Manden løftede benene på sådan en sjov måde, som om han ikke ville have, at de skinnende sko blev beskidte. De gik rundt og kiggede på hver lille del af gården. I stalden stod det legetøj, vi var blevet for gamle til. Det var smidt ind i et gammelt kalvebur. Glasset i et vindue var sprunget en vinter. Det havde revet sig løs, det måtte være alle de fugle, der fløj ind i det. Nu var ruden stoppet ud med gamle sække fra noget mælkeerstatning til kalvene. Det gjorde det mørkt indenfor. Længere nede mod laden stod en aflagt silo. Den var helt støvet. Farbror gik hen og bankede på den.

"Er den rustet til?" spurgte han.

"Det tror jeg da ikke," sagde min far og gik hen og rev i lugen. Den ville ikke gå op. Så skubbede han til den med sin skulder, og den løsnede sig. Det dryssede ned med små hvedeflager. Manden skrev noget ned, og så gik de ud ad porten, der ledte om til møddingen.

"Her lugter lidt," undskyldte min far, da de nåede om til gylletanken bag laden, og jeg tænkte på engang, hvor han sagde, at det lugtede af penge. En jul havde Morten fået en fjernstyret helikopter af min far, som han var kommet til at flyve ned i gylletanken. Min far havde stadig ikke købt en ny, selvom han havde lovet det.

De gik ind i huset, jeg fulgte efter. Min mor sad i køkkenet, skrællede kartofler og fyldte dem i en stor gryde. Hun skrællede så mange kartofler hver dag, vi var umættelige, mente hun. Hun hilste på farbror og manden. De nikkede og gik med min far ind i stuen for at snakke.

"Laver du lige kaffe?" spurgte min far. Min mor nikkede til ham og tændte for kaffemaskinen. Hendes fingre var fyldt med vabler. Hun pillede den døde hud af, når vi sad ved bordet. Jeg kunne se, at Jonna var faldet i søvn ude i bilen, jeg hviskede det til min mor.

"Hvorfor kommer hun ikke med ind?"

"Hun er skidesnobbet," sagde min mor. "Se her!" Hun rejste sig og gik ud på gårdspladsen, mens mændene sad og snakkede i rummet ved siden af. Hun gik om bag Land Cruiseren og stak en kartoffel ind i udstødningsrøret. Da hun kom ind igen, var manden ved at samle sine papirer. Han gav min far og farbror en kopi hver, som de kunne nærlæse. Min mor fyldte kaffen på en termokande og gik ind i stuen med den.

"Nå. Vil I ha' en kop kaffe?" spurgte min far.

"Ellers tak, vi er færdige for i dag," sagde farbror.

"Tak for i dag, nu sover vi på det, og så melder jeg tilbage, når beregningerne er helt på plads," sagde manden og rejste sig.

"Tak," sagde min far og gav ham hånden. Manden gik ud ad døren, og jeg kunne høre bilen starte. Så sagde min far tak til farbror.

"Nu ved vi jo ikke, om der er noget at takke for endnu," sagde han. "Men jeg skal gøre mit bedste for, at det her kan ske på en fornuftig måde for alle."

"Vi ses," sagde farbror så og kiggede på min mor og mig.

"Ses," sagde min mor.

"Det' godt. Dav igen," sagde farbror og gav min far hånden.

"Ja. Dav, Chresten," sagde min far.

Da farbror satte sig bag rettet på Land Cruiseren og tændte den, lød der et brag. Bilen hævede sig fra jorden et øjeblik, og det var som at se en raketopsendelse slå fejl. Indenfor blev Jonna presset op i handskerummet, og radioen begyndte at spille musik. Min mor stod og grinede for sig selv. De fik startet bilen igen og drejede ud af indkørslen. Min far stod og

kiggede ud i luften, mens farbror og Jonna trillede af sted ned ad grusvejen. Han havde engang forsøgt at plante en allé af træer, men over halvdelen var gået ud. Det var alle de muldvarper. Min mor gik hen og stillede sig ved siden af min far. Hun hviskede noget i øret på ham. Han skubbede hende væk fra sig med den ene hånd. En lille sky af sølvgråt støv hvirvlede op fra hans hår.

"Jeg går ud og fodrer," sagde han.

Om aftenen stod jeg op igen, lige efter at jeg var gået i seng. Jeg ville have et glas vand og kunne ikke lade være med at tænke på manden med de blanke sko, og hvad det var, han skulle. Det larmede både inde fra stuen og fra kontoret. Jeg gik ind til min mor.

"Jeg kan ikke sove, fjernsynet larmer også helt vildt," sagde jeg, men hun svarede mig ikke.

"Spiller lige," sagde hun bare, "snak med din far om det."

Min far sad i sin klubstol. Lyset fra fjernsynet fik alting til at træde uhyggeligt frem i stuen. Lyden var skruet helt op på den højeste styrke. Jeg samlede mod og gik tættere på for at bede ham om at skrue ned. Han gemte fjernbetjeningen under en pude. Så kunne jeg høre stønnelydene. Jeg stod lige bag ham uden at sige noget, og derfra kunne jeg ane, hvordan han lå med hånden nede i sine lange underbukser. Han prustede og stønnede, mens nyhederne kørte på skærmen foran ham. Så blev billedet erstattet af en kvindelig vært, der meddelte vejrudsigten. Hans prusten blev kraftigere, så stoppede den. Jeg gik baglæns ud af stuen uden at løfte strømperne fra trægulvet.

19

Min far havde lovet mig, at jeg kunne tjene nogle lommepenge, hvis jeg hjalp med at holde styr på hundene i entreen. Det var kun terrieren, der måtte komme ud den dag, men først når min far sagde til. Den sad og knurrede på badeværelset, hvor jeg havde spærret den inde. Resten af hundene holdt jeg beskæftiget med en legetøjskanin, jeg havde fundet på Ninas værelse. De var dumme nok til at tro, at den var levende. De fik bidt hul på den og blev ved med at løbe rundt i gangen og flytte på vattet fra bamsen.

Udenfor kørte en lille, rød varevogn ind på gårdspladsen. Det var en mand, som kom hele vejen fra Hobro. Han havde set den annonce, som min far havde sat i Jyllands-Posten. Det havde kostet mange penge, men min far var sikker på, at den kunne tjenes hjem. Han ville udleje terrieren til parring. Han sagde, at man lige så godt kunne tjene lidt nemme, sorte penge på, at den var så liderlig. Han havde skrevet, at den havde den flotteste stamtavle i hele Vestjylland, men det havde jeg aldrig hørt noget om før.

Da manden åbnede bagagerummet på sin bil, væltede en stor gravhund ned i gruset. Den snusede til hans sko og forsøgte at løbe hen mod min far, men den var i snor, og manden fik den stoppet ved at trække den til sig.

"Så, Mille, kan du være en god pige, såååå," snerrede han efter sin hund og trak i snoren. Min far gik hen og åbnede hoveddøren og råbte efter mig.

"Terrieren skal ud nu, Tue!"

"Jeg kommer," svarede jeg og kaldte terrieren til mig ved at fløjte og gejle den op. Klaskede mig på lårene og kløede den bag øret. Den løb ud mod min far. Han bukkede sig ned og løftede den op i armene. Han bar den, selvom den var stor og strittede imod. Han holdt den omkring snuden, så den ikke kunne bide ud efter ham. Han løftede den hen til manden og hilste på ham uden at give hånd.

"Dav," sagde min far.

"Dav. Nå, vi skal til det."

"Ja. Han er lidt genstridig," sagde min far og satte terrieren ned foran mandens gravhund. De to hunde begyndte med det samme at gø og snappe efter hinanden.

"Se, det er kærlighed for hunde," sagde manden. Gravhunden begyndte at slikke på terrieren.

"Ja, de går til den," sagde min far. "Beklager, hvis han er lidt lad."

"Nej, der er da ikke noget galt, når han skal have slikket på sin tissemand," sagde manden og grinede, "nåååå, min Mille, slikker du pik?"

Hundene gav sig til at parre sig, mens manden og min far stod og diskuterede politik. Min far plejede ellers at sige, at det var noget, det var bedst at holde sig fra eller holde for sig selv. Da hundene var færdige, gav manden min far 500 kroner i kontanter og kørte igen. Gravhunden fik lov at sidde på passagersædet.

"Var det bare det?" spurgte jeg.

"Bare og bare. Det tog da en halv time."

"De penge dér," sagde jeg.

"Ja, hvad med dem?"

"Aftalte vi ikke, at jeg ville få lidt for det?"

"For hvad?"

"For at hjælpe dig."

"Jo, så siger vi det."

"Vi havde da aftalt det."

"Hvor meget synes du selv, du har gjort dig fortjent til?"

"Det ved jeg ikke."

"Sig en pris – du må lære at forhandle."

"Hvad med 100 kroner?"

Min far gav mig en af sedlerne.

"Spar dem op. Det kan være, du får brug for dem en dag."

"Jeg tænkte på at købe nogle fisk."

"Fisk?"

"Ja, til akvariet."

"Du har da rigeligt i forvejen."

"Jamen nogle flere fisk. Jeg vil gerne have nogle forskellige slags."

Morten og jeg fik fri fra skole på en helt almindelig onsdag, fordi mormor og O.P. havde været gift i 25 år. Vi skulle hen og spise morgenmad hos dem. De stod i en æresport ude ved døren, da vi kom. Der var magnolia og nelliker og andre blomster fra haven, som jeg kunne genkende. O.P. havde lært mig lidt om botanik engang. Han ville gerne have været gartner, men det blev landbruget, det var det sikre valg dengang.

O.P. gik ud i rummet for at hente en ramme øl. Mormor blev stående og krammede os på skift, før vi kunne gå indenfor. Inde i stuen var der fyldt med mennesker. De fleste var folk fra den tilstødende landsby, der stod og snakkede med hinanden. Moster Trunte stod og bed i et smurt rundstykke, mens hun nikkede og snakkede med en gammel mand. Hans cigaret røg sig selv, som om han havde glemt alt om den. Til sidst faldt gløden fra cigaretten ned på jorden, og uden at kigge ned stampede han på den med foden et par gange, til den var slukket. Da moster Trunte var færdig med rundstykket, slog hun på et champagneglas med en teske. Hun tyssede og så irriteret ud, og til sidst kiggede alle op på hende.

"Tak, tak. Godt, godt," sagde hun. "Jeg vil lige sige noget!"

Jeg kiggede over på min far. Han havde fundet en plet på sin grå skjorte. Han spyttede på sin finger, mens alle kiggede på Trunte, og skrabede den væk med neglen. Trunte fortsatte sin tale.

"Det er ikke, fordi jeg skal holde tale," sagde hun.

"Pyh," grinede mormor. "Gudskelov."

"Hold lige op, mor," sagde Trunte og skiftede til sin alvorlige stemme igen.

"I dag har I – min dejlige mor og O.P. – været gift i 25 år," sagde hun. "I var jo lidt længe om at blive gift og om at møde hinanden, men jeg har aldrig været ked af, at I gjorde det. Kærligheden er stærk, og I har altid været en

støtte for mig og Lonny og ungerne, og jeg vil gerne udbringe en skål for verdens dejligste mor og far!"

"Tak, Trunte!" råbte O.P. og gik hen og krammede hende. Deres maver stødte sammen.

Min far løftede sit glas. Han smilede til selskabet og skålede.

"Tillykke med det!" råbte han ud i stuen.

"Skål, Lars!" råbte mormor og tømte sit champagneglas. Hun havde engang sagt, at han var charmerende.

Mine søskende og jeg skulle sidde for enden af bordet. Nina spildte hele sin sodavand på dugen."For helvede!" råbte min mor ad hende. O.P. kom ud fra køkkenet og kastede en klud hen foran hende. Noget af sodavanden var allerede løbet ned på gulvet. Jeg hjalp med at tørre det op og lod kluden blive liggende på bordet. Der blev sendt en stang wienerbrød rundt, der lå også en sang på fadet.

"Næ, en sang! Har du lavet den, Musen?" spurgte O.P.

Moster Trunte smilede og kneb øjnene sammen.

"Skal jeg synge for?" spurgte O.P.

"Vent lige lidt," sagde Trunte.

"Hvorfor det?" spurgte O.P. og rømmede sig, varmede stemmen op.

"Vent nu lige lidt," sagde Trunte og gik ud i gangen.

"Er du sur?" spurgte O.P. Men hun hørte det ikke. Da hun kom tilbage, havde hun en mand med. Han nikkede til selskabet, og Trunte smilede. Manden havde et keyboard under armen.

"Hvad er nu det her for noget?" spurgte O.P.

"Der skal da musik til på jeres sølvbryllupsdag," sagde Trunte stolt og smilede.

"Nej. Musen, har du engageret en musiker?" sagde O.P. Alle kiggede på manden, der skyndte sig at sætte sit keyboard op på gulvet. Moster Trunte gik hen og gav ham en kopi af sangen, hun havde printet ud.

"Er du musiker?" spurgte Morten og kiggede op fra krummerne på sin tallerken.

"Ja, det kan du tro."

"Hvad for et band spiller du i?"

"Jeg har mit eget."

"Er det Shu-bi-dua?"

"Nej, det er bedre."

"Hvad er det så for et band?"

"Det er faktisk bare mig, men det er festmusik!" sagde han og begyndte at spille på keyboardet.

O.P. sang for, som han havde lovet. Jeg delte en sang med Nina og Morten. De kunne ikke følge med i teksten, de kunne ikke engang rigtig læse. Bagefter rejste folk sig igen for at ryge og gå på toilettet. Det var meget godt med de små pauser. Det kunne jeg også se på mormor. Hun virkede træt. Nina kunne ikke spise resten af sit rundstykke og skubbede tallerkenen fra sig.

"Jeg kan godt spise det," sagde O.P. og pressede resten af rundstykket ind i munden. Noget satte sig fast i hans drøbel, det lød væmmeligt, da brødet fyldte den tykke mands svælg. Han havde altid et eller andet i munden. Slik, mad eller det, mormor kaldte for knevren. Mormor gik hen og satte sig på sin plads i sofaen. Hun blev ved med at øse sukkerknalder i sin kaffe. "Hej, mormor," sagde jeg og satte mig ved siden af hende. "Hvordan er det egentlig at have været gift så længe?"

"Det er noget værre noget. Men snuske, jeg hører, du er lidt ked af det for tiden."

"Det er jeg ikke."

"Er du sikker?"

"Ja. Du skal ikke være bekymret!"

"Hvorfor siger mor det så?"

"Der er bare så mange røvhuller i skolen, altså lærerne. Det må være dem, hun mener."

"Ja, det er der sgu, Tue, dem slipper vi to nok aldrig for. Vi er røvhulsmagneter i vores familie."

Hun begyndte at grine hæst og så ud til at have glemt alt om kaffen, der stod og blev kold. Hun skoddede sin cigaret og klappede mig på hovedet. Så trak hun noget frem under sofaen. En dåse med tobak og en lille kasse med 200 filtre.

"Nu skal jeg vise dig, hvordan man ruller cigaretter. Det er langt billigere end at købe dem i pakker."

Jeg kiggede på, mens hun fyldte en maskine med tobak, trak filteret hen over det lille rør og lagde cigaretten i bøtten på bordet.

"Sådan!" udbrød ud, "nu kan du prøve."

Jeg forsøgte, men filteret knækkede.

"Nej, for helvede, sådan."

Hun tog et nyt filter og viste mig det én gang til. Jeg kunne ikke finde ud af det.

"Pyt med det, du skal heller ikke ryge. Det dør man af," og det stod jo også på tobaksdåsen.

Fra bordet rømmede O.P. sig. Han rejste sig op.

"Nu vil jeg gerne skåle med min hustru. Tak for 25 gode år ... hvor fanden sidder du henne, Ruth?"

Mormor råbte fra sofaen.

"Her. Jeg sidder lige her!"

"Skål, min skat!" råbte O.P. Moster Trunte smilede til dem. Hun havde ikke selv fået nogen børn. Hun var for tyk, det gjorde noget ved hele kroppen. Min mor sagde, det var synd for hende.

Det blev aften, og alle de voksne vuggede rundt på stolene og begyndte at tale højere. De spillede kort og så på gamle familiebilleder, fra da min mor var barn, selvom de altid sagde, at man ikke skulle hænge sig i fortiden. Jeg sad stadig i sofaen sammen med mormor. Hun havde tændt for fjernsynet. De viste regionalt nyt. O.P. kom og satte sig ved siden af mig.

"Hvorfor sidder I bare her og isolerer jer, vil I ikke med over til de andre?" spurgte han.

"Vi hviler os lige lidt," sagde hun.

"Ruth, det er antisocialt," svarede han.

"Det hedder asocialt."

"Ja, det er I også. Kom nu med op til bordet, vi har gæster."

"De er sgu da ikke gået endnu," sagde mormor. O.P. blev fanget af fjernsynet og satte sig til rette. Jeg var begyndt at få en flad fornemmelse i maven, når jeg lå på sofaen hos mormor og O.P. Det var ikke helt det samme længere. De var ved at blive gamle. Det havde de selvfølgelig altid været, men O.P. var blevet mere skrøbelig. Han passede ikke ordentligt på sig selv og var hele tiden ved at ryge på hospitalet. Der var gået betændelse

i hans skjoldbruskkirtel, men han snakkede ikke så meget om det, som han plejede. Min mor sagde, at han skulle til at passe på med vægten, men det sagde de så tit om ham. At det var med livet som indsats, hver eneste gang han spiste noget.

Fra sofaen kunne jeg kigge ud ad vinduet på en majsmark. Jeg forstod ikke, at de ikke var blevet høstet endnu. Borgmesteren i Skive var i fjernsynet. Han ville forsøge at få IKEA til at bygge et nyt center i byen på den brændte slagterigrund. Mormor syntes, han var korrupt at høre på. Bagefter fortalte de om en gruppe tyskere, der var omkommet i en drukneulykke ved Vesterhavet.

"De er dumme, de tyskere," sagde O.P.

"Jeg har aldrig været ved Vesterhavet," sagde jeg.

"Vi har jo Limfjorden."

"Ja, det er selvfølgelig rigtigt. Men kan vi ikke køre derud en dag?"

"Der er ingen grund til at køre formålsløst rundt, benzinen er blevet dyr," sagde han.

"Hold dog op, O.P., din nærige skid. Vi kan da godt køre til Vesterhavet en dag, hvis Tue gerne vil derud? Vi må gøre det, næste gang du kommer," sagde mormor og hev mig i øreflippen.

"Det lyder godt," sagde jeg. O.P. rejste sig og gik tilbage til de andre, der sad oppe ved spisebordet. De var gået i gang med at spille kort.

"Hvordan går det med din mor?" spurgte mormor.

"Hvad mener du?"

"Hun har det ikke for godt."

"Nej, det tror jeg heller ikke."

"Det kan jeg da se. Husker I at være søde ved hende?" Og det syntes jeg, vi gjorde. Manden med festmusikken kom ud fra køkkenet og satte sig ved keyboardet igen. Moster Trunte gik hen til sofaen og gjorde tegn til mormor. Manden begyndte at spille brudevalsen.

"Åh nej," sagde mormor.

"Åh jo," grinede moster Trunte, men mormor blev siddende. Hun tog sig god tid med at ryge cigaretten færdig. Jeg kunne ikke finde ud af, om det var den samme, hun havde røget hele tiden.

"Skal du danse nu?" spurgte jeg.

"Ja, det tror jeg desværre."

"Med hvem?"

"Med O.P."

"Hvad med mig?"

"Også med dig. Kom!" svarede hun og rejste sig. Hun rakte hånden ud til mig. Jeg tog den og blev hevet op fra sofaen.

21

Det var Bitten, der fandt min mor. Jeg havde stadig min rygsæk på, da jeg kom hjem og så det. Rygsækken var blevet for lille og gav mig ondt i ryggen, fordi jeg tog så mange mærkelige ting med hjem fra skole. Flotte sten og ting, der var blevet efterladt på bænkene. Min mor lå under sofabordet og gispede, mens hun hev og trak i et tæppe. Bitten sad oven på sofabordet og røg en cigaret, mens hun forsøgte at berolige hende.

"Vil du ikke nok rejse dig op?" sagde Bitten, men min mor svarede hende ikke. Bitten fik øje på mig.

"Din mor er vist blevet syg."

Hun tog et hiv til af cigaretten. Min mor holdt vejret. Så skreg hun højt.

"Jeg vil dø!" skreg hun. Det føltes, som om det, hun sagde, savede sig igennem mine knogler.

"Det kommer du nok også til før eller siden," forsøgte Bitten og grinede, men min mor græd bare videre.

"Nej, forsadanda, er den meget gal, Lonny?" spurgte Bitten.

"Jeg har det ad helvede til," vrælede min mor.

Bitten stak hovedet ned og kiggede under bordet.

"Jeg må sgu nok hellere køre dig til lægen. Kom," hun rev i min mor, som stadig lå og trak vejret hurtigere og hurtigere.

"Vil du ha' et glas vand, Lonny?"

Min mor svarede ikke. Hun blev liggende i fosterstilling og krøb sig sammen til en lille bold.

"Nå, så kører vi sgu op til lægen. Kom, Lonny, op at stå," prustede Bitten. Hendes cigaret faldt ned på gulvet. Jeg løb hen og forsøgte at hjælpe til.

"Gå," sagde min mor og skubbede mig fra sig. Hun rejste sig og gik med Bitten.

"Vi er tilbage inden længe," sagde Bitten. "Det er nok ikke noget alvorligt."

De kørte af sted i Bittens bil. Jeg gik ind på mit værelse, gav guppyerne deres flage og satte mig i sækkestolen. Jeg kiggede på dem, de hang helt stille i akvariet. Jeg slog på glasset med min pegefinger, men de rørte ikke på sig.

Min mor og Bitten kom først hjem igen om aftenen. Lægen havde sagt, at det var noget psykisk. Han havde anbefalet min mor at gå til en psykolog, hun virkede stresset, havde han sagt. Det var det rene hysteri at bruge penge på en at snakke med, syntes min far, min mor havde da rigeligt med mennesker at snakke med. Han kunne heller ikke forstå, at hun var stresset. Hun lavede ikke andet end at sidde bag computerskærmen, og det havde han jo ret i.

Om aftenen lå hun i sengen og spiste chips med sourcream and onion. De smuldrede på lagenet. Jeg gik ind for at sige godnat til hende, men hun blev sur. Hun vendte sig om og rullede over i den anden del af sengen, så hendes baller gled ud af trusserne.

"Gå nu i seng," sagde hun, "gå nu bare i seng."

Farbror ville komme igen for at hente kuverten. Det var den aftale, de havde lavet, min far og ham. En eftermiddag havde min far skrevet under på nogle papirer, stoppet dem ned i en kuvert og lukket den med et stykke tape. Den havde stået på hylden over komfuret i en hel uge. Det havde reddet os fra at gå fallit, vi skulle virkelig sætte pris på farbror Chresten, sagde min far. Det var en god aftale, sagde han, men vi fik ikke noget at vide om, hvad den gik ud på. Min far havde lovet mig en halvtredser for at rydde op på gårdspladsen. Det flød med ligegyldigheder. Det måtte godt se lidt ordentligt ud, sagde min far. Farbror ville først komme midt på dagen, og jeg ventede til sidste øjeblik med at gå i gang.

"Jeg skal lige slappe lidt af først," sagde jeg, da min far kom ind på værelset.

"Så længe du når det," sagde min far. "Du har lovet mig det."

"Ja ja. Jeg gør det nu," sagde jeg mig og rejste mig. Jeg tog nogle gamle gummistøvler på. De *skave*de omkring tæerne. Gruset langs huset skulle jævnes med en rive, og en død kalv skulle slæbes om på møddingen. Vi kunne lige så godt selv begynde at brænde dem. Firmaet, der hentede dem, var blevet for dyrt, sagde min far, de tænkte ikke en skid på situationen for landbruget. Hvis jeg havde tid tilovers, skulle jeg vaske lastbilen.

Det vigtigste var, at hundene kom ind i entreen, for farbror hadede dem. Jeg prøvede at kalde dem til mig, men de hørte ikke efter. Jeg råbte efter dem med min sødeste stemme igen og igen, forsøgte at gø som en hund, men de lystrede ikke. De skulle lokkes. Heldigvis var de ikke særlig intelligente, de lod sig altid narre. Jeg hentede en hamburgerryg i køleskabet, den havde stået der i ugevis. Jeg holdt den ud foran dem, de hoppede op ad mig og blev vilde i øjnene. Jeg rev et stykke kød af og kastede ned til dem. De løb omkring for at få mere, men i stedet gik jeg baglæns ind i entreen og kastede hele hamburgerryggen et godt stykke derind. De var ved at vælte

over hinanden i spurten mod kødet. Jeg skyndte mig at smække døren, før de kom udenfor igen.

En sodavandsflaske lå knust på gårdspladsen. Skårene havde blandet sig med gruset, min mor havde kørt den over ved en fejltagelse. Det tog lang tid at samle skårene op med hånden. Nogle gange kom min far ud fra stalden for at se, hvor langt jeg var nået med arbejdet.

"Du har travlt, Tue," sagde han og slog med en finger på sit håndled.

"Jeg skal nok nå det, jeg er allerede ret langt," sagde jeg.

"Du mangler at rive gårdspladsen og fjerne dyrene," sagde han.

"Det skal jeg nok nå," sagde jeg. "Jeg har tjek på det."

"Godt, min dreng."

Senere læssede jeg den døde kalv op i en trillebør. Det stank, men jeg var ikke sart, og der ville ske værre ting i livet end at rydde døde dyr op. Det sagde min far altid. Man kunne lige så godt indstille sig på det værste, livet skal nok byde en lidt af hvert. Trillebøren var svær at balancere med i de små gummistøvler, men jeg fik den om på møddingen. Jeg tippede den og gik ind i laden og fandt en dunk benzin. Jeg hældte den ud over ligene, før jeg satte ild til dem med en aflang lighter, der lå i lastbilen. En sort, stinkende røg steg op, da flammerne svitsede pelsen.

Min far stod i entreen og ventede, da jeg kom ind igen. Skorper af indtørret mudder faldt af hans gummistøvler, da han gik frem i gangen. I hænderne holdt han kuverten til farbror.

"Nåede du at vaske lastbilen?"

"Nej," sagde jeg.

"Det er også lige meget. Så længe der er styr på det andet."

"Det er der," svarede jeg.

Der blev dyttet nede fra enden af vejen, det var farbror, der kom kørende i sin Land Cruiser. Den skinnede. Han smurte den ind i rapsolie for at få den effekt. Min far åbnede døren ved at hive op i låsen og trække døren forsigtigt indad, den var gået i stykker, fordi den blev smækket så tit. Han passede på, at hundene ikke skulle løbe ud igen, ved kun at åbne døren nok til, at han lige akkurat kunne komme ud.

"Kan du lige sætte kaffe over?" råbte han efter mig.

"Jeg kan ikke huske, hvordan man gør."

"Otte teskeer med kaffe. Otte kopper med vand."

"Okay."

"Bare kom i gang," sagde min far, men så kunne jeg høre ham råbe igen. Først ad hundene, så ad mig. Døren var alligevel gået op, og hundene løb ud på gårdspladsen.

"Nej, nej," sukkede min far. "Drop kaffen og kom her lige nu!" kaldte han.

"Ja ja," svarede jeg.

"Få så styr på de køtere!" råbte han. "Farbror er her om et øjeblik!"

"De er pissesvære at fange," sagde jeg, min stemme var ved at knække over. "Jeg har prøvet tusind gange."

"Du kan simpelthen ikke være det bekendt."

"Det er ikke min skyld, at de er så vilde."

"Du må prøve igen. Du lovede mig, at de ville være indenfor."

Jeg var tæt på at give op, men gik ind i køkkenet og hentede spegepølsen. Jeg håbede ikke, at hundene var blevet klogere. Land Cruiseren gled ind på gårdspladsen. De store lygter blinkede et par gange. Hundene løb hen mod bilen. Jeg sad på trappen og så på, mens jeg forsøgte at få hundene til at komme tilbage. Jeg prøvede at lokke dem til mig med spegepølsen, men farbror havde allerede fanget deres opmærksomhed. Han sad og smilede inde i bilen, men han slukkede ikke motoren. Han åbnede bare døren en smule og lod det ene ben glide ud. Han havde pæne sko på og en uldjakke.

"Dav, Chresten," sagde min far og gik ham i møde. Først svarede farbror ham ikke. Han var i gang med at skrue ned på bilradioen. Hundene hoppede op på siden af bilen, mens de savlede og knurrede. Sådan tog de imod alle gæster.

"Dav, Chresten," sagde min far igen.

"Dav-dav," sagde farbror. Han kiggede hen på mig, der stod på trappen op til hoveddøren.

"Og dav, Tue!"

"Hej, farbror," svarede jeg.

"Så," råbte farbror til hundene med en myndig stemme.

"Bare vap dem én," sagde min far.

"Føj! Kan I komme ned!" prøvede farbror, men de makkede ikke ret.

"Har du noget til mig?" råbte farbror højt fra bilen, selvom min far stod lige foran ham. Min far rakte ham kuverten gennem ruden. Farbror bevægede munden, mens han brød tapen og åbnede kuverten. Min far stod stille og kiggede på, mens farbror skimmede papirerne.

"Og dér har vi din underskrift, og dér har vi Lonnys. Det ser fornemt ud, Lars."

Han skruede op for bilradioen igen og gjorde sig klar til at køre.

"Behold du bare kuverten," sagde han.

"Det er jo bare ren formalia, det håber jeg, du ved." "Det er i orden," sagde min far. Han blev sådan en lille mand, når det var farbror Chresten, der talte med ham.

"Hvordan går det med Lonny?" spurgte farbror.

"Det kunne gå bedre."

"Det var også en skrækkelig omgang. Hun må have et skrøbeligt sind."

Hundene blev ved med at hoppe op ad bilen og sætte fodaftryk på den. "Så, kan I komme væk," sagde min far til dem og aede den ene bag øret. Det var det dummeste, de kunne gøre, tænkte jeg, men de vidste jo heller ikke, at farbror nu i teorien var den, der ejede dem.

"I skulle overveje at sælge nogle af de hunde. De gejler hinanden op," sagde farbror.

"Jeg er i gang," sagde min far. "Vil du med ind og have en kop kaffe?"

"Ellers tak. Jeg skal hen til bedste, det må blive en anden gang."

"Hvordan har hun det?"

"Det er godt nok. Hun hygger sig, jeg skulle vist hilse. Nå, så træder den i kraft fra på mandag, når vi har den første," sagde han og kiggede ned på papiret.

"Kan I ha' det," sagde farbror, samlede papirerne sammen og lagde dem i forruden.

"Lige én ting," råbte min far efter ham.

"Ja?"

Min far så ud til at tænke sig om. Han blev helt fjern i blikket.

"Nej, ikke noget. Der var ikke noget."

"Alt i orden, du. Vi ses. Jeg er sgu glad for, at jeg kan hjælpe min gamle bror."

"Vi er også glade for det. Tak for denne gang," sagde min far.

Farbror rullede vinduet op og bakkede ud af indkørslen. Jeg rejste mig fra trappen og gik hen til min far. Han stod og kiggede efter bilen, der kørte ned ad alleen med de visne træer.

"De 50 kroner dér," sagde jeg forsigtigt.

"Synes du selv, du har fortjent dem?"

"Her er da blevet ret pænt."

"Hundene, dit forbandede fjols. Det var det vigtigste. Noget så simpelt."

"Får jeg så ikke pengene?"

"Synes du selv, du har fortjent dem?"

"Ja," svarede jeg.

"Synes du virkelig?"

Han gravede fingrene ned i brystlommen og trak en halvtredser op.

"Her, tag de latterlige penge," sagde han og kastede den efter mig. Sedlen stoppede i luften, jeg greb den.

"At holde et par køtere i skak, mens jeg talte med farbror, kunne du ikke engang finde ud af. Næste gang må jeg jo spørge Morten," sagde han.

"Undskyld," sagde jeg.

"Det må du nok sige," svarede han, og jeg kiggede på pengesedlen i min hånd. Da jeg kom ind, puttede jeg den i sparegrisen. Et par dage efter at farbror havde været på besøg, solgte min far sin guldtand. Han tog først til tandlægen inde i byen og betalte et mindre beløb for at få den fjernet. De bedøvede ham i ganen med en sprøjte og skar guldtanden fri; han sagde, det ikke gjorde ondt. Så gik han over til guldsmeden på den anden side af gågaden og solgte den til ham. Han overførte pengene fra tanden til farbror samme aften. Man kan godt undvære en skide tand, sagde min far, og jeg kiggede ind i det sorte hulrum i hans mund, hvor tanden havde siddet.

Det var så bidende koldt ved busstoppestedet den dag, at det ikke var muligt at stå stille i længere tid ad gangen. Derfor spjættede jeg med mine ben, og jeg hoppede en enkelt gang og slog mine hænder mod hinanden, mens jeg tænkte på, at jeg ovenikøbet skulle pisse. Men jeg var bange for, at tisset ville blive til en istap, hvis jeg gjorde det her, og jeg gik om bag Brugsen. Der sad et ventilationsanlæg fast på muren ved siden af containerne, det blæste varmen fra grøntafdelingen ud. Jeg lynede bukserne ned og pissede bag containeren. Så fik jeg øje på flaskerummet. Døren stod på klem, og i sprækken kunne man lige akkurat se en dreng i helfigur stå og feje indenfor. Jeg kunne genkende ham fra skolen, han var gået ud for et par år siden. Han kunne ikke se mig, og da han var gået ind i butikken igen, tørrede jeg hænderne af i mine bukser og sneg mig ind.

Der lugtede surt og gæret. Jeg tog en flaske op fra en kasse, der ikke var blevet åbnet, og skulle til at drikke den, men så kom jeg i tanke om den klirren, det kunne give, hvis jeg åbnede den og kapslen landede på betongulvet. Der var mange kasser med pant. Måske for flere tusinde kroner. Jeg lyttede efter, om der var nogen på vej, men kunne kun høre hjulene på indkøbsvognene drive rundt i butikken. Så tog jeg en kasse med flasker og gik ud og pantede dem alle sammen i automaten. Jeg udskrev flaskebonen. Jeg vidste allerede, hvad jeg ville bruge pengene på. Hvis der var nok, ville jeg købe en MP3-afspiller. Ellers ville jeg købe en busbillet til Viborg og gå i Bonnie Dyrecenter og kigge på fisk.

Jeg gik tilbage til flaskerummet og tog en kasse til. Det blev ved længe, der var mange tomme flasker. Der var ingen, der så det, selvom det tog lang tid. Der var tonsvis af pant. Tusind, måske millioner af tomme cola- og ølflasker, føltes det som om. Jeg udskrev endnu en flaskebon. Til sidst havde jeg fire og gik ind i butikken og afleverede dem til drengen bag kassen. Så bad jeg om at få pengene. Han tog imod flaskebonerne og bippede dem ind på kasseapparatet uden at sige noget. Han så helt bedøvet ud. Han kiggede på skærmen i lang tid.

"Lige et øjeblik," sagde han så og rejste sig. Da han kom tilbage, var Kenneth med. Den splejsede brugsuddeler med afblegede striber. Alle kaldte det ostehår. Han gik rundt og skræmte børn fra skolen, når de kom i butikken, som om det var det, han var ansat til. Jeg havde tit set ham stå og hundse med medarbejderne. "Der mangler romkugler i montren, og kom så i gang!" råbte han til de ansatte. Nu stod han foran mig. Han lagde en hånd på min ryg og førte mig ud i det lille baglokale, hvor jeg havde stjålet panten.

"Jeg håber, du kan komme med en rigtig god forklaring på det her," sagde Kenneth. Men det kunne jeg naturligvis ikke, og jeg rystede på hovedet. Så stak han hånden i lommen for at finde sin mobil. Bukserne sad så stramt, at det var svært for ham.

"Jeg håber virkelig, din mor er stolt af dig," sagde han og gav mig telefonen. "Du kan bare taste hendes nummer ind her."

Jeg skrev nummeret. Det var det eneste, jeg kunne udenad, selvom jeg aldrig ringede til hende, jeg brugte aldrig rigtig min telefon.

"Vil du selv forklare hende det her, eller skal jeg?"

"Du må godt gøre det," sagde jeg, for hvordan fortæller man sin mor noget så latterligt: at man har stjålet en masse pant fra Brugsen. Han gik udenfor, mens han snakkede med hende. Jeg kunne ikke høre, hvad han sagde, jeg var også ligeglad. Jeg forestillede mig, at han tordnede indvendig, mens jeg sad dér på kontorstolen og kiggede på alle ringbindene og pallerne i det lille lokale. Mens vi ventede på min mor, stod Kenneth og stirrede på mig, men jeg kiggede ikke tilbage. Min samvittighed talte ikke engang rigtig til mig. Der var så mange andre tarvelige mennesker i verden, at jeg umuligt kunne være den værste. Min mor kom ind i butikken. Hun havde joggingbukser på og lugtede af røg.

"For helvede, Tue," sagde hun.

"Ja, som jeg fortalte dig, så har din søn altså forsøgt at stjæle vores pant," sagde Kenneth. "Det duer sgu ikke. Vi vil jo nødig involvere politiet, når han er så ung. Men det er én chance, vi giver. En enkelt!"

Jeg rystede på hovedet. Min mor så det og ruskede mig i armen.

"Din møgunge," sagde hun. "Jeg skal nok straffe ham," sagde hun og kiggede op på Kenneth.

"Det håber jeg, og så vil vi ikke se dig her i butikken igen."

"Nej," sagde jeg, "det må I undskylde." Men jeg mente det ikke.

Vi gik ud af butikken. Jeg satte mig ind i lastbilen, mens min mor tankede diesel. Hun holdt øje med tælleren, hun havde kun 200 kroner med til at tanke for. Så satte hun sig ind og tændte en cigaret.

"Skal vi ikke køre?" spurgte jeg efter et par sekunder, hvor hun ikke havde tændt bilen. Udenfor kom menneskerne fra butikken gående, de måtte have set det hele. Jeg havde lyst til at lægge en stor, fed fuckfinger op ad ruden.

"Tue, for satan da," sagde min mor.

"Jeg ved det, kan vi ikke bare køre hjem?"

"Vi kan ikke bare noget som helst. Jeg kan ikke redde din røv hver eneste gang."

"Nej, jeg ved det godt."

"Kan du ikke bare opføre dig normalt?"

Jeg blev så rasende på hende, for jeg syntes ikke, jeg prøvede på andet.

"Fuck dig."

"Tal pænt til din mor!"

"Nej, jeg vil ej."

"Nu stopper du! Hvad fanden er der galt med dig?"

"Der er ikke noget galt."

"Vil du ikke bare lytte til mig?"

"Det gør jeg da også ..."

"Det håber jeg, ellers ender du sgu i spjældet eller på narko eller sådan noget. Alle dem dér, man hører om i tv, de er sgu kommet derind, fordi de ikke hørte efter, hvad deres mor sagde. De havde for lange fingre."

Hun tændte lastbilen og begyndte at køre. Det var første gang, jeg skuffede hende. Jeg kunne se det på hendes hænder. De rystede, metallet fra ringfingeren klaprede mod rattet. Den dumme kælling, tænkte jeg. Dumme, deprimerede kælling.

"Det er sidste gang, jeg redder din røv," gentog hun. Jeg nikkede bare og lænede ansigtet mod bilruden.

24

Jeg fandt en check i bunken med ugens post. Der var aldrig breve til mig, alligevel tjekkede jeg tit. Man hører indimellem om folk, der får en uventet arv eller en penneven. Checken var nogle penge, min far havde fået tilbage fra et elselskab. Rudekuverter, reklamer og gratisaviser flød mellem hinanden i den bunke, og dér lå checken midt i det hele. Som regel åbnede min far først posten sidst på ugen, og der var stor sandsynlighed for, at han ville glemme checken eller måske tro, at han var kommet til at smide den ud sammen med reklamerne. Da jeg fandt den, lagde jeg den i min rygsæk og tog bussen ind til byen om eftermiddagen. Kvinden i banken ville se mit pas, men det var udløbet for mange år siden, så jeg fik lov at vise mit sygesikringsbevis i stedet for, selvom der ikke var noget billede. Hun gav mig alle pengene kontant. 2159 kroner. De kunne næsten ikke være i min lille, sorte læderpung. Jeg købte en stor chokolademilkshake i Bon Bonnieren og drak den, mens jeg gik ned ad gågaden. Milkshaken var så stor, at jeg kun havde drukket halvdelen, da jeg stod nede ved busstoppestedet igen.

"Den må du ikke have med ind i bussen," sagde chaufføren.

"Hvad hvis jeg lover ikke at spilde?"

"Det kan du jo ikke love mig. Du må smide den væk," sagde han, og jeg drak så hurtigt, at min hjerne begyndte at fryse. Han kiggede på uret og startede bussen. Der var ingen andre, der skulle med den. Jeg kastede det tomme bæger i skraldespanden, bad om tre zoner og gav chaufføren en tyver.

Da jeg kom hjem, havde min far allerede opdaget, at checken var væk. Han havde også ringet ind til banken. Jeg havde aldrig set ham være så rasende før. Hans hænder var knyttet nede langs benene, og han bed sig i underlæben. Jeg havde stadig min rygsæk på og forsøgte at se helt dum ud. Men noget må have afsløret mig. Jeg var dårlig til at lyve.

"Du er uforbederlig," sagde han for sig selv. "Du er fandeme uforbederlig, jeg kunne jo melde dig for det her."

Jeg tænkte først, at man ikke kan melde sin egen familie til politiet.

"Hvad mener du? Jeg forstår ikke, hvad du snakker om," sagde jeg, og han stampede i jorden med det ene ben. Så begyndte jeg at sætte i løb, jeg spurtede ud ad havedøren. Jeg havde kun joggingbukser på og en gammel T-shirt. Han gik efter mig, og han virkede helt rolig. Jeg kravlede op i egetræet bagest i haven. Barken gnavede sig ind i mine bare ben. Jeg klatrede helt op i toppen på den tyndeste gren. Hundene hoppede rundt på jorden, mens de halsede om kap med mig. Fra toppen af træet kunne jeg se markerne løbe ud i fjorden. Jeg kunne se kirketårnet forsvinde op i himlen, høre vinden drive ind over majsmarkerne. Jeg kunne se ned. Dér stod min far med et hakkejern i hånden og prøvede at få fat i den gren, jeg sad på. Han havde fundet mig.

"Hvordan fanden kan du finde på det?" råbte han. Jeg svarede ham ikke. Mine lår var tykke, og grenen svajede let frem og tilbage, men blev alligevel hængende på stammen. Jeg fik gåsehud på benene, hver gang der kom et vindstød. Hans hoved var en grå plamage, og hans ansigt en rød advarsel om, hvad der kunne ske, hvis jeg kravlede ned igen.

"Din møghvalp," råbte han.

Efter at have siddet en time i træet skulle jeg på toilettet. Men jeg turde ikke flytte mig. Min far stod stadig nede på græsset med armene over kors. Jeg var helt sikker på, at han ville blive stående resten af dagen og hele natten med. En gang imellem ruskede han i grenene, så nogle agern dryssede ned. Jeg kunne ikke komme længere op i træet og heller ikke ned.

Gid han ville lade mig være, tænkte jeg, og efter et stykke tid blev han meget stille. Var jeg virkelig så dum, at jeg troede, han havde givet op?

Jeg trak mine underbukser ned om anklerne. Det sved på min ben, da jeg bevægede kroppen. Huden trykkede sig hårdt ind mod barken. Jeg holdt fast i to store grene og lænede mig bagover. Så sked jeg. Jeg pressede og klemte og følte mig lettet. Jeg sked ned på nogle asters, der blev væltet omkuld,

mens min far stod med hakkejernet og råbte, at jeg skulle tænke mig godt om nu.

Han gik indenfor, men jeg blev siddende. Jeg klatrede et par etager ned i træet for at kunne sidde uden at spænde i hele kroppen. Nu vidste jeg trods alt, at den øverste gren kunne bære mig, og jeg kunne kravle derop igen hurtigt. Min far kom tilbage og havde taget Nina og Morten med.

"Prøv at se, hvad han har gjort," sagde min far og pegede på min lort. "Han er helt vild med lort!"

Mine søskende skreg og skar grimasser.

"Han elsker lort, den forbandede bøsserøv."

Morten stod og stirrede ud i luften. Så bukkede min far sig ned og tog fat om en lang kæp.

"Fy for satan," sagde han og rystede på hovedet. Min mor havde engang talt om, at man kan besvime af raseri. Det håbede jeg, at min far snart ville gøre. Han gav kæppen til Morten. Han hviskede noget til ham, som jeg ikke kunne høre, og Morten og Nina begyndte at grine. Så tværede de på skift kæppen ned i lorten og stak den op mod mig, forsøgte at ramme mine ben og samtidig undgå at få noget i hovedet selv. Der var ingen af mine søskende, der kunne nå, selvom de prøvede. Små stykker af min lunkne lort faldt af kæppen og hvirvlede rundt i luften. Et stykke satte sig på min fars kedeldragt. Hans blik blev arrigt, og så tog han kæppen. Jeg begyndte at søge op mod den øverste gren igen, men kæppen kom stinkende og langsomt mod mig. Min far gjorde sig umage, og til sidst satte han farten op og slog lorten ind mod mit ben. Det sved på grund af slaget, det lunede på grund af lorten.

"Ad!" råbte mine søskende igen.

"Dit fjols," sagde min far. "Dit forbandede fjols."

De gik indenfor. Jeg blev siddende, til jeg havde mistet tidsfornemmelsen. Jeg forsøgte at skrabe lorten af med nogle blade. Kiggede ud på kirketårnet

og Nabo-Frank, der kørte rundt på sin traktor. Da jeg kom ind igen efter lang tid, bad min far mig om at stille mig foran ham.

"Nå, jeg tænkte nok du ville komme ind, når vi skulle spise," sagde han. Han hev fat i min øreflip og drejede den rundt.

"Stop! Stop!" råbte jeg, og så landede den flade hånd i mit ansigt.

"Din børnemishandler," sagde jeg.

"Der er ingen, der har taget skade af et dask."

Jeg blev så brændende varm. Alt var ligegyldigt.

"Din børnemishandler!" råbte jeg igen og lod ham slå mig. Mærkede knoerne mod mit øje. Jeg blev træt. Han sendte mig i seng, min mave rumlede, men jeg faldt i søvn med det samme.

Morgenen efter var øjet blåt. Far var blevet rolig igen, nærmest sød, men jeg var indebrændt. Der var et raseri inden i mig, som jeg ikke kunne få ud. Min far løftede termokanden op i luften og smilede til mig.

"Skal du ikke have en kop kaffe?" spurgte han og skænkede to kopper op.

"Nej tak."

"Jo, du har jo lært det. Kan du ikke lide kaffe? Vi har da drukket kaffe sammen før, min dreng."

"Ja, men ellers tak."

"Tag nu noget!"

Han nævnte ikke det blå øje, det var, som om det kun var mig, der kunne se det. Han kiggede op på mig.

"Du skal opføre dig ordentligt, ellers får du fandeme mange tæsk derude. Man stjæler sgu ikke fra sin familie," sagde han, men jeg svarede ham ikke. "Du behøver ikke tage i skole i dag," sagde han. "Du kan bare holde fri. De kan heller ikke lære dig noget deroppe, som jeg ikke ved."

"Du ved da ikke alt."

"Det vigtigste at lære står fandeme ikke i bøgerne."

"Man skal have en uddannelse."

"Ja, det siger de, men man skal jo også have et arbejde. Det får man ikke, bare fordi man har læst bøger."

"Så jeg bliver hjemme i dag?" spurgte jeg.

"Ja," sagde han. "Det gør du nemlig."

Der lå vand overalt på gulvet i entreen, da jeg kom hjem fra skole. Jeg tog et stort skridt over til dørkarmen i køkkenet og undgik at få våde sko. Vandet var fyldt med sæberester, hvide flager i det skummende vand. Lågen til vaskemaskinen stod åben. Tallene i displayet blinkede på en underlig måde, nederst løb vandet ud af en sprække i plastikken. Jeg gik ind i køkkenet for at lave lektier. Vi havde en matematikopgave for. Facit stod bag i bogen, men man skulle lave udregningerne selv. Inde fra kontoret larmede min mors computerhøjtaler, lyden af jetoner i et pokerspil. Hun slukkede aldrig for det og sagde, at det var lægerne, der havde anbefalet det. Ro og hvile.

Det blå lys flimrede fra computerskærmen og oplyste rummet som den eneste lyskilde. Pæren i loftslampen var sprunget, og ingen havde skiftet den. Efter hun var stoppet med natarbejdet på vinduesfabrikken, sad hun derinde det meste af dagen. Nu arbejdede hun kun som afløser, de havde skåret drastisk ned, sagde hun, selv nogle af asiaterne var blevet fyret, selvom de var billige at lønne. Der stod altid det samme kaffekrus på bordet ved siden af hende, det havde en stor, gul smiley som motiv. En pakke Prince 100 lå ved siden af, hun beholdt altid cellofanen på den nederste del af pakken. Det så pænest ud. Til sidst kom hun ud i køkkenet for at lave en ny kop kaffe. Hun stod og stirrede på kaffemaskinen, som om det ville gå hurtigere, hvis hun kiggede vredt nok på den. Den snurrede og begyndte at sprøjte kaffe ud i kanden. Det var en Moccamaster, hun havde fået den billigt gennem Bitten, som havde opkøbt et helt parti på en netauktion. Hun havde ikke rigtig tænkt sig om, mente min mor. Jeg kiggede op fra matematikopgaven.

"Hvorfor skal vi lave det her?" spurgte jeg og kiggede opgivende på min matematikbog.

"Det ved jeg sgu ikke," svarede hun. Hun stirrede stadig på kaffemaskinen.

"Det er åndssvagt. Jeg hader matematik."

"Ja, matematikere kan alle blive."

"Det kan de da ikke. Jeg kan da ikke blive matematiker."

"Vil du da gerne være det?"

"Nej, jeg vil ej!"

"Du må jo bare gøre dit bedste. Så kan de ikke forlange mere."

Hun gik tilbage på kontoret uden at sige mere. Jeg lukkede matematikbogen, jeg gad ikke, og hvis man bare satte sig bagest i klassen, behøvede man heller ikke sige noget i timerne alligevel.

Min far kom ind, da han var færdig med at malke. Han lavede store, våde fodspor på køkkengulvet, fordi han var vadet gennem den gennemblødte entré.

"Hvad sker der ude i gangen?" spurgte han.

"Det er vaskemaskinen. Jeg tror, den er gået i stykker," sagde jeg.

Han kiggede opgivende på mig.

"Har du pillet ved noget?"

"Nej, det var sådan, da jeg kom ind."

"Man kan ikke være væk i ti minutter, uden at I ødelægger noget. Jeg vidste det!"

"Det er altså ikke mig."

"For helvede, Tue. Hvorfor har du så ikke sagt noget til mor eller mig?"

"Det er jo ikke min skyld."

"Nu har den stået dér og lækket vand hele dagen. Er du klar over, hvad det koster at få lavet en vaskemaskine? Det kan koste mange, mange tusinde kroner. Det er penge, du ikke har."

"Det kan jeg godt se, men det altså ikke min skyld."

"For helvede." Han rystede på hovedet. "For fanden i helvede, noget lort."

Min far var ude i entreen hele aftenen. Han sad med en skruetrækker bag vaskemaskinen og undersøgte vandslangen, men det hjalp ikke. Han lagde alt det våde tøj i en bunke oven på maskinen. Sæben lugtede stærkt. Jeg gik ud til ham.

"Prøv at slukke og tænde igen," sagde jeg. "Det virker nogle gange på fjernsynet."

"Du har lige pludselig fået forstand på det?" sagde han.

"Vi kan da prøve det," sagde jeg, og han gik hen og trykkede på en stor kontakt på væggen. Vaskemaskinen gik helt ud. Han trykkede på kontakten igen, men nu ville vaskemaskinen slet ikke tænde. Der begyndte at lugte brændt i entreen.

"Den er stået helt af," sagde min far.

"Det er ikke så godt," sagde jeg.

"Jeg må prøve, om jeg kan finde noget udenfor, vi kan sælge. Eller om vi kan låne nogle penge til en ny."

"Ja, det er nok en god idé," sagde jeg og tænkte, at det var rart at have en far, der tog sagen i egen hånd og fik problemerne til at løse sig, uanset hvor besværlige de var.

26

Bitten og Jan havde hver deres klipklapper på og uldtrøjer med hætter og matchende hestemotiv på maven. De var kommet for at besøge min mor og sad i vores køkken og røg ved spisebordet. Bitten tog et hiv af sin cigaret, pustede ud, og så hostede hun. Hun trykkede sine negle ned i bordkanten.

"Forsadanda," prustede hun.

"Ja," sagde min mor bare og tog et hiv af sin smøg.

"Forsadanda," gentog Bitten. "Savner du at arbejde på fabrikken?"

"Nej, det ved jeg nu ikke."

"Det var da heller ikke et liv," sagde Bitten.

"Ja, men man skal jo gå ind i det med oprejst pande. Det er jo skæbnen for enhver efterhånden. Man skal være glad, bare man finder et arbejde," sagde min mor. Jan sad og stirrede.

"Forsadanda."

"Ej, Bitten, det var dog en værre hoste," sagde min mor.

"Det er ingenting i forhold til, hvad det har været!"

Bitten og Jan sad og så ud, som om de forventede et eller andet. De livede helt op, da min mor rejste sig og kom hen til bordet igen med en flaske vin.

"Nå. Skal vi til Californien i dag?"

"Ahhhh."

"Jeg har også en australsk vin."

"Jeg vil gerne med til Australien," sagde Jan.

"Så giver I en øl i lufthavnen," sagde min mor til Bitten og Jan. Hun kæmpede lidt med skruelåget og fyldte et par glas. Så skålede de alle tre, glassene klirrede. Det dampede fra en grøn termokande på bordet, som de ignorerede. Bitten sad og grinede foran min mor. Jan var stadig fraværende. Han havde altid en campingstol med, fordi han havde dårlig ryg. Den var foldet så meget ud, at han nærmest lå ned. Jan og Bitten snakkede mest om deres sygdomme og om mulige symptomer på nye. Bitten havde først og fremmest dårlige nerver. Det var derfor, hun ikke altid kunne arbejde. Jan havde en dårlig arm, diabetes, stress og en smule dårligt syn.

"Jan får sådan noget flimmer for øjnene for tiden."

"Måske er det grå stær," sagde min mor.

"Nu ikke så dramatisk, men det duer ikke i længden med det flimmer," sagde Bitten og tog et hvæs af sin cigaret. "Hvis bare de for helvede kunne få fingeren ud og tilkende ham den førtidspension nede på kommunen," sagde hun.

"Ja, det går kraftedeme så langsomt i systemet," sagde Jan.

"Ja," sagde Bitten, "lige præcis!"

"Tag nu ikke sorgerne på forskud," sagde min mor, og jeg var helt ude af mig selv, for det var ikke ret tit, hun sagde noget længere. Jeg satte mig ved bordet og lyttede med uden rigtig at høre efter, det var bare hendes stemme, der fascinerede mig.

"Man er en kastebold i systemet," sagde Bitten. Der blev stille omkring bordet. Min mor begyndte at tale om et sår, hun havde fået på armen efter en operation i hånden. Hun havde haft betændelse i seneskedehinden. Det var helt gult, hun sad og pillede ved stingene.

"Jeg døjer med ryggen for tiden," sagde Bitten.

[&]quot;Australien," sagde Bitten.

- "Okay," sagde min mor og tog en slurk kaffe.
- "Det er godt, vi har fundet ud af den fidus med at arbejde ved siden af min kontanthjælp," sagde Bitten.
- "Ja, men jeg havde aldrig løbet den risiko."
- "Risiko og risiko ..."
- "Det er jo socialt bedrageri, ikke?" sagde min mor. "Pas på, at nogen ikke angiver dig. Folk melder fandeme hinanden i dag for at have slået en prut. Du må hellere gå lidt stille med dørene."
- "Jo, for helvede, men hvad vil de have, vi skal leve af? Hvad skal vi leve af?"
- "Det ved jeg ikke," sagde min mor. "Men er I slet ikke bange for at blive opdaget?"
- "Hold nu op," sagde Bitten.
- "Jeg siger det bare," sagde min mor, og sådan kørte det lidt i ring, indtil Jan fik det så dårligt, at de var nødt til at køre hjem. Min far kom ind i entreen, da Bitten bundede sin vin.
- "Dav, du," råbte Bitten til ham og satte vinglasset fra sig og rejste sig. Hun var den eneste, der hilste på ham.
- "Dav," sagde han, tog gummistøvlerne af og gik indenfor. Mor havde stillet en tallerken fra til ham med lidt aftensmad, hun havde gemt.
- "Nå, vi var også på vej hjem kan I ha' det," sagde Bitten, og så gik de ud til deres bil.
- "Du kan jo lige varme det," sagde min mor til min far og pegede på tallerkenen. Da han tog den ud af mikrobølgeovnen, dampede salaten, der lå helt slatten tilbage. Han stak til det med en gaffel. Han kunne ikke lide Bitten. Man skulle kræve hendes respekt, havde han engang sagt, ellers ville hun suge al kraften ud af én.

"Jeg forstår ikke, du inviterer Bitten herud hele tiden. Hun er sådan en festoriginal, men hvis hun da bare var det alene ... Hun er også en nasser. Hun er sådan en, der kommer til en fest uden vin og går derfra pissefuld," sagde han.

"Hun er god nok," sagde min mor.

"Så siger vi det."

Jeg skulle konfirmeres om formiddagen på store bededag. Hele familien stod tidligt op den morgen. Min far gik ude, fodrede og malkede køerne, som han plejede, før vi andre stod op. De små sad i stuen og så fjernsyn i deres pæne tøj. Jeg stod på badeværelset og kørte voks gennem håret. Min mor sad bag mig i sine trusser og røg på toiletbrættet. Hun ville så gerne hjælpe mig med at gøre mig klar, men der var ikke noget at hjælpe med. Jeg havde styr på det meste. Det var længe siden, hun havde været så snakkesalig. Det føltes næsten omklamrende, men jeg ville ikke gøre hende ked af det og lod hende blive siddende.

"Du bliver den flotteste af dem alle," sagde hun. Hun kiggede på mig i spejlet. Vi fik øje på hinanden, men jeg undgik at kigge hende i øjnene.

"Måske," sagde jeg. "Det skal bare overstås."

Hun ignorerede det.

"Vend dig lige om," sagde hun.

"Jeg skal se dig ordentligt!"

"Du ser skidegodt ud," sagde hun. "Kom lige helt herhen."

Hun løftede kroppen og skoddede sin cigaret mellem benene og smed den ned i kummen. Jeg stillede mig helt hen til hende med ansigtet ind til hendes. Hun studerede det nøje, så fandt hun en bums. Hun klemte neglene ned omkring den. Det gjorde fandens ondt, da bumsen eksploderede.

"Så!" sagde hun, "den er væk nu. Du er fandeme ved at blive så voksen."

Hun tændte en ny smøg. Jeg havde en Ralph Lauren-skjorte på. Hesten fyldte det meste af brystet. Den var ikke særlig pæn, men sådan er det jo tit med mode, og ingen kunne være i tvivl om, hvor meget den havde kostet.

Vi havde også fundet en sort læderjakke i genbrugsbutikken. Min mor syntes, der var noget rockstar-attitude over den.

Festen skulle holdes ude i laden. Det så ud, som om der ville blive solskin hele dagen. Egentlig ville jeg ikke rigtig konfirmeres, jeg havde sådan lyst til at gøre noget modsat eller bare noget andet i det mindste. Nogle uger før havde min far spurgt, hvad jeg ønskede mig. Jeg havde foreslået, at vi kunne bruge pengene på en ferie langt væk i stedet for en fest.

"Du skal konfirmeres," sagde han.

"Hvad hvis jeg ikke tror på Gud?" sagde jeg.

"Det er jeg fuldstændig ligeglad med, det er der ingen, der gør, det er ikke det, det handler om. Du *skal* konfirmeres, og sådan er det."

Han prøvede igen.

"Hvad ønsker du dig?"

Jeg svarede, at det eneste, jeg ønskede mig, var en ny familie, og gik ind på mit værelse.

Mit hår ville ikke sidde på den måde, som frisøren havde fået det til. Jeg forsøgte med lidt mere voks. Til sidst var det helt klumpet, men jeg gad ikke blive ved at forsøge. Min far gik rundt og gjorde de sidste ting klar i laden. Dækkede de støvede betonvægge af med presenninger og fejede skidtet ud på gårdspladsen. Min mor havde sendt invitationerne ud med posten over en måned i forvejen. Nu var dagen kommet.

"Der er slet ingen afbud," sagde min mor. Hun stod i køkkenet, da jeg havde gjort mig klar, og drak sin morgenkaffe.

"Der er kommet det her til dig," sagde hun og gav mig et kort. Cola-Kim havde været forbi med et telegram og 100 kroner, mens jeg var i bad. Jeg vidste godt, at han kun gjorde det, fordi mine forældre havde gjort det samme til alle hans børns konfirmationer.

Mormor Ruth og O.P. kom med snacks og drikkevarer. De havde lånt en stor trailer og var kørt til grænsen. De havde fyldt den med Baileys, sodavand og småkager til kaffen. Der var også en masse ting, vi ikke skulle bruge. Dem lod O.P. blive i traileren.

"Det er altid godt at have noget liggende," sagde O.P., da han tømte bilen. Min mor takkede ham.

"Vi skulle jo alligevel dernedad," sagde O.P. "Der er nu noget ved grænsen. Det er simpelthen så fandens billigt."

Senere kørte jeg til kirken i lastbilen med min far. Min mor, Nina og Morten fik et lift af Bitten. Bitten havde givet min mor en masse tandpasta i værtindegave. Hun pralede med, at hun havde taget tuberne fra bøjletandlægen i Struer. Hun havde bare puttet dem i lommen, mens personalet var fokuserede på hendes datters togskinner. Men Bitten var ikke grådig, bare samvittighedsløs, som min mor sagde.

Henning Antonsen ville gerne have, at vi, der skulle konfirmeres, var der lidt før for at holde en generalprøve. Han gik og nynnede en salme for sig selv og pegede på, hvor vi skulle stille os på de forskellige tidspunkter i gudstjenesten.

"Hvis I siger nej, kapper jeg hovederne af jer," sagde han, da vi alle var samlet, og så øvede vi trosbekendelsen én gang til.

"Hvad hvis vores forældre vil tage billeder?" spurgte Anna.

"Hvis de vil det, må de gøre det bagefter og udenfor, det her er en kirke," svarede Henning Antonsen.

I kirken skulle vi alle sige et vers, vi havde lært udenad. Efter generalprøven stod jeg og spyttede, min mund var helt tør. Jeg havde ikke drukket nok om morgenen. Jeg sigtede efter gravsten og falmede bårebuketter. Så kom Henning Antonsens kone forbi. Hun skulle også se konfirmationen.

"Hvor er du ulækker," vrissede hun.

"Det kan du selv være."

"Hvad sagde du?"

"Ikke noget," svarede jeg. Hun gik ind i kirken, mens hun rystede på hovedet. Så ankom alle gæsterne. Min familie fyldte mere end den ene række, vi havde fået per konfirmand. Det var O.P., han havde ikke tabt sig endnu, så min far sad klemt ind ved siden af en anden familie. Jeg var den femte, der skulle konfirmeres. Henning Antonsen lagde en hånd på mit hoved. Så skulle jeg sige mit vers. Det stod på en label, der var klistret ind på første side i den bibel, som vi hver havde fået i gave af menighedsrådet. Jeg forsøgte at gøre min lyse stemme mørkere, da jeg læste det op. Trak luft ind og hævede brystet:

"Stol altid på Herren, for Herren er en evig klippe."

Da vi kom udenfor, stod nogle af Mikes familiemedlemmer og ventede helt forrest. De tog billeder med deres digitalkameraer. Han havde pralet med, at han ville blive hentet i en helikopter, men jeg så ham køre af sted på sin fars motorcykel. Fuck, den er grim, sagde jeg til mig selv. Lasse blev hentet af sin farfar i en gammel veteranbil. En af pigerne, der boede tæt på, blev hentet i en hestevogn. Jeg holdt mig i baggrunden, jeg var så flov over den orange lastbil og ville tage af sted som den sidste, længe efter at præsten var skredet, så ingen lagde mærke til det. Jeg ventede ved vejen og kiggede på mine sko. Min mor stod og røg en cigaret. Det så ud, som om hun kiggede efter noget bestemt.

"Så!" udbrød hun. Farbror og Jonna kom kørende. De havde tapet dannebrogsflag fast på bilen, de smældede mod kølerhjelmen i vinden.

"Gå hen til farbror Chresten," sagde min mor, og jeg gik hen til bilen. Han dyttede og rullede vinduet ned.

"Hop ind!" råbte han, og jeg satte mig ind på passagersædet.

"Tillykke med dagen," sagde Jonna uden at rykke hovedet.

"Tak," sagde jeg. Bilen duftede af læder og Jonnas parfume. Det var en god følelse at sætte sig ind i den i mit nye tøj. Det passede sammen. Farbror satte farten op og kørte en omvej.

"Hvor stærkt kan en Land Cruiser køre?" spurgte jeg ham.

"Det skal jeg eddermame vise dig," sagde han og trådte speederen i bund. Jonna rystede på hovedet omme på bagsædet. Så bad hun mig finde hendes solbriller i handskerummet. Vi kørte rundt i hele området. Jonna åbnede vinduet, og jeg følte, at vi kunne køre til hvilket som helst sted i verden. Dér sad jeg i bilen med min familie og var blevet konfirmeret mod min vilje, men det gav alt sammen mening.

"Vi skal lige forbi købmanden på vejen retur," sagde farbror.

"Hvorfor det?" sagde Jonna.

"Knægten skal da have en gave," sagde han.

"Han kan da bare få penge," sagde hun. Jeg lod, som om jeg ikke hørte det.

"Det er også helligdag, de har ikke åbent."

"De holder åbent til lidt over middag," sagde farbror og holdt ind på parkeringspladsen ved en købmandsbutik i en anden landsby.

"Kom med, Tue," sagde han.

"Skynd jer," sagde Jonna, og vi gik ind i butikken. Farbror Chresten gik ned til vinreolen og trak den dyreste flaske champagne ned fra hylden.

"Se så her," sagde han.

"Tusind tak," sagde jeg og spekulerede på, om man mon kunne sælge den videre. Det var, en halv time før butikken lukkede, og vi var de eneste i køen. Ekspedienten sad og læste i et Se og Hør. Hun kiggede ikke på farbror, da han lagde champagnen op på båndet. Først da det gik i gang af sig selv, tog hun flasken og scannede den ind.

"Ellers andet?" sagde ekspedienten.

"Tre nougatmus," sagde farbror Chresten og pegede på montren ved kassen.

"Tre trøfler, så gerne," sagde ekspedienten, mens hun søvnigt rejste sig fra stolen og tog en bagerpose fra bunken.

"Nougatmus," sagde han.

"Okay, nougatmus, værsgo!"

Farbror trak sit dankort frem fra den glatte læderpung og tastede pinkoden.

"Den siger afvist," sagde ekspedienten.

"Der må være noget galt med maskinen," sagde farbror.

"Prøv igen," sagde hun, men kortet blev afvist igen.

"Er du sikker på, at der er dækning på kortet og sådan noget?" spurgte ekspedienten.

"Selvfølgelig er jeg sikker på det. Der er rigeligt med penge på det kort."

"Kan du måske prøve at hæve pengene i automaten rundt om hjørnet?"

"Det er jeres maskine, og det er jeres problem, når den ikke virker. Ikke mit," sagde farbror, og ekspedienten foreslog at ringe til et servicenummer, der måske kunne give et svar på problemet.

"Gør det," sagde han så og gik rundt i en cirkel, læste alle opslag på tavlen med køb og salg i lokalområdet.

"Nu har jeg snakket med dem, der står for systemet. Der er nogle fejl lige nu. Det beklager jeg."

"Jeg har ventet i 20 minutter. Du vil hjem, jeg vil hjem. Jeg tager varerne med og kommer forbi med pengene i morgen."

"Det må jeg altså ikke gøre for min chef."

"Der er meget, du ikke må for din chef. Én af tingene er at skræmme kunderne væk," sagde farbror.

"Du får pengene i morgen," gentog han og rakte mig champagneflasken. Vi gik ud af butikken.

"Stort tillykke med konfirmationen, min dygtige gudsøn," sagde farbror. Han tog sig selv af den brune papirspose med de tre nougatmus og satte sig ind i bilen. Han gassede lidt ekstra op, før han bakkede ud fra parkeringspladsen.

"Sikke en strigle," sagde han, "er der ingen, der kan finde ud af et almindeligt arbejde længere? Skal du ikke have et almindeligt arbejde, Tue?"

"Du er for god af dig," sagde Jonna fra sit sæde, hun hviskede det nærmest. Farbror rystede på hovedet, tog sine solbriller på, og vi kørte hjemad.

Festen var i gang, da vi kom hjem. Folk gik rundt mellem bordene i laden og læste på bordkortene. Jeg fandt mit eget navn. Jeg skulle sidde mellem min mor og far. Jeg gik op til gavebordet flere gange, mens folk ventede på maden. Det var en skuffelse, hver gang der ikke var penge i brevene, men nogle gange var der også flere hundrede kroner.

Min mor kom hen og hviskede til mig.

"Bliver du rig?"

"Næ."

"Det er jo heller ikke det, det handler om," sagde hun. "Skal vi gå i gang?"

"Jeg skal lige ind og sætte mit hår," svarede jeg.

"Skynd dig, jeg har hørt en fugl synge om, at der er en sang," sagde min mor, og jeg nikkede. Jeg rejste mig og gik stærkt gennem laden, mens alle kiggede på mig. Der lugtede på toilettet. Jeg satte mit hår igen, tog noget hårlak fra skabet og sprayede, så det ville blive siddende resten af dagen. På vej tilbage stod Bitten på gårdspladsen og pakkede nogle flasker vin og fade med mad ned i bagagerummet på sin bil. Hun var blevet hyret til at servere, hun skyldte min far og mor et par tjenester efterhånden. Da hun fik øje på mig, smækkede hun bagklappen ned og kiggede underligt på mig, som om hun var bange for et eller andet, men jeg sagde ikke noget til hende. Jeg rettede på mit hår igen og gik ind i laden.

Min far rejste sig fra sin plads ved siden af mig, og han slog på sit glas med en kniv.

"Hvad pokker. Skal du holde tale, Lars?" råbte bedste fra sin plads og grinede.

"Nej, det skal jeg ikke," sagde min far og smilede til hende.

"Vi skal kende vores styrker," svarede bedste.

Min far kiggede over på mig.

"Nå," sagde han og rømmede sig. "I dag er Tue blevet konfirmeret, og han vil gerne byde velkommen."

Jeg havde ikke lyst til at sige noget foran dem alle sammen, det var, som om jeg ikke kunne finde ordene.

"Ikke også, Tue?" sagde min far.

Min far skød benet til siden under bordet og ramte mig. Jeg rejste mig op.

"Jo, det kan jeg godt," sagde jeg.

"Velkommen," nøjedes jeg med at sige. Så satte jeg mig igen. Min stemme lød helt forkert. Selskabet begyndte at klappe. Min mormor stak to fingre i munden og piftede. Min far rejste sig op igen.

"Det var godt. Der skulle være mad om et øjeblik. Det er Bitten, som laver den. Indtil da kan vi jo synge. Vi har lavet en sang til dig," sagde min far, og min mor rejste sig op og sendte en sangskjuler rundt, som forestillede en fodbold. Jeg ved ikke, hvad de tænkte på. Jeg hadede fodbold. Da jeg engang havde været med til træning oppe i hallen, havde jeg lavet et selvmål og var blevet skældt ud af træneren.

"Bare fordel dem lidt mellem jer!" råbte min mor.

Sangen handlede om, at dagen skulle være god. Melodien var *Jeg en gård mig bygge vil*. Vi sang ikke så godt i min familie, men det gjorde ikke noget. Min mor råbte skål, da vi var færdige.

"Maden er lidt forsinket," sagde hun. "Man kan godt nå at hente et glas vin eller ryge en smøg," og folk rejste sig med det samme og gik rundt langs væggene i laden. Jeg var på vej hen til bordet med vand og øl, da mormor kaldte på mig.

"Snuske!" råbte hun, "kom lige hen til mormor Ruth."

Hun trak mig ned til et knus.

"Gider du ikke lige hente et tæppe til mig?" sagde hun så. Hun var ikke tilfreds med, at festen skulle holdes i laden. Der var for koldt, syntes hun.

"Her," sagde jeg, da jeg kom tilbage og gav hende en plaid.

"Tak, snuske," sagde hun og tændte en cigaret. "Du er skøn, Tue, bare bliv ved med at være den, du er."

Jeg bøjede mig ned til hende igen.

"Mormor," sagde jeg.

"Ja, snuske?"

"Jeg hader min familie nogle gange."

"Tja, Tue. Det er jo den eneste, du får," sagde hun.

"Der er bare så meget, jeg vil."

"Du skal gøre det hele," sagde hun.

Så kom Jonna hen og lagde sin hånd på mormors skulder.

"Det er lidt indelukket, synes jeg," sagde hun. "Vil du være sød at ryge udenfor?"

"Vi er sgu da allerede udenfor," sagde mormor, og Jonna vendte om. Min far hentede en varmeblæser og satte den under bordet. Den blæste direkte ind på mormors ben.

"Den burde varme lidt," sagde han.

"Meget, meget bedre. Tak for det," sagde hun.

"Tue?" sagde hun så. Hun havde fundet sin pung frem.

"Ja?"

"Her," hviskede hun og gav mig 1000 kroner bag ryggen på O.P.

"I har da allerede givet mig en gave?"

"Det er nogle snolderpenge, vi skal jo forhelvede ikke bruge dem," hviskede hun, og jeg gik op og puttede dem i den kuvert, hvor jeg gemte på pengegaverne.

Der blev slået på et glas, det var tid til festens næste indslag. Folk begyndte at samle sig ved bordet, og da alle sad, rejste min mor sig.

"Bitten skulle være ved at have tunmoussen klar," sagde hun, og jeg kunne høre O.P. sige en lyd, som om han allerede fik den serveret nu. Bitten kom ind med maden. Store fade med tunmousse pyntet med rejer og citroner gik rundt mellem gæsterne. Bagefter var der steg med perleløg og brun sovs. O.P. tog fem stykker.

"Tænk nu lidt på andre," vrissede mormor, men han ignorerede det.

"Det smager da godt nok," sagde bedste og kiggede ned på min far.

"Ja, hun kan godt lave mad, hende Bitten," sagde min far. Bedste løftede sit vinglas for at skåle med mig, men jeg lod mit stå. Jeg havde ikke lyst til vin. Bedste drak ud. Vores ende af bordet ventede stadig på stegen, men den var kun nået til Jonna. Hun sendte fadet over til farbror, der tog de sidste stykker.

"Så fik vi gjort kål på dét, Lars," sagde farbror.

"Jeg går lige ud og henter resten," sagde min far og tog det tomme fad med.

"Er der mere?" spurgte Jonna.

"Ja, han henter det lige," sagde jeg, men da min far kom tilbage, havde han ingen steg med.

"Det er slut med stegen," sagde han og kiggede på min mor. "Vi er løbet tør."

"Vi kan bare spise lidt ekstra tunmousse," sagde min mor.

Jeg lænede mig ind til hende.

"Jeg så altså Bitten putte et par fade om i bilen," hviskede jeg til hende, men min far hørte det.

"Hvad satan?" sagde han. Havestolen skrabede mod betongulvet, da han rejste sig. Alle kunne se, at han var rasende. Bedste vendte øjne ad ham.

"Jeg kan hente noget rugbrød," sagde jeg for at have en undskyldning for at følge efter ham. Jeg stoppede bag lastbilen og gemte mig. Min far stod foran Bitten i døråbningen. Han råbte ad hende og gik hen og åbnede hendes bagagerum. Der lå to fade med steg. Bitten så dum ud.

"Jeg synes, du skal køre hjem til Jan nu," sagde min far.

"Det er en misforståelse," sagde Bitten.

"Skrub af," sagde min far.

"Det er en misforståelse, jeg troede simpelthen, det var aftalen," sagde Bitten. Jeg gik hen til ham og tog et fad bag i bilen.

"Hej, Tue," sagde Bitten, "hvor kom du fra?" spurgte hun, men jeg svarede hende ikke og gik tilbage til laden med fadet i armene.

"Der var alligevel lidt mere steg," sagde jeg, da jeg kom ind i laden. Under bordet kunne jeg se varmeblæseren få tæppet til at blafre omkring mormors ben. O.P. begyndte at klappe, da jeg gik forbi ham med fadet. Min far kom kort tid efter mig. Han havde det andet fad med.

"Der er jo heller ingen grund til at være nærig til sin egen søns konfirmation," sagde bedste og lænede sig ind mod farbror. Han åbnede en flaske vin og skænkede op i hendes glas.

"Nej nej! Der er masser af mad. Det var bare en misforståelse," sagde jeg. På gårdspladsen startede Bitten sin bil og lavede hjulspind.

Det meste af sommeren lod jeg mit vindue stå åbent om natten. Det blev ekstremt varmt på loftet.

"Varmen stiger opad," sagde min far. "Det er en lov, jeg ikke kan ændre på."

En nat vågnede jeg, fordi mine ben kløede. Myggene var trængt indenfor, og det blev kun værre af, at jeg kradsede i stikkene. Jeg tændte natlampen. Den forestillede en lille, lysende måne, jeg var egentlig blevet alt for stor til at have den. Myggene forsvandt, da pæren begyndte at lyse. Jeg kiggede på mit ben. Det var fyldt med små, røde knopper. De bulede op og væskede. Jeg rejste mig og gik hen for at lukke vinduet. En natsværmer kunne ikke finde ud, jeg prøvede at vifte den væk med armene. Jeg åbnede vinduet helt op for at hjælpe den videre udenfor. Nede i køkkenet summede køleskabet, det gjorde det døgnet rundt. Jeg havde brug for et glas vand og tog strømper på. Jeg gik ud forbi altanen, på trappen ned til stuen kunne jeg høre en svag stemme. Jeg gik stille for ikke at få trappen til at knirke, brædderne sad dårligt fast. Fra vinduet i gavlen kunne jeg se køerne stå og sove på marken. Da jeg var på de nederste trappetrin, kunne jeg høre nogen græde. Hulkende lyde kom fra døråbningen til terrassen. Jeg kunne se min mors ryg og gik hen til døren.

"Hvem snakker du med?" hviskede jeg til hende, jeg ville ikke vække de andre. Hun vendte sig ikke om.

"En, der hedder Paven – gå nu ind og sov igen," sagde hun, "du larmer."

Hun afsluttede samtalen og lagde mobiltelefonen på kanten af havebordet.

"Hvem er Paven?" spurgte jeg.

"Ikke nogen, det er lige meget, Tue. Det hele er lige meget, gå nu ind og sov!"

Vinden sad fast i hendes pyjamas, og da jeg ikke kunne se hendes ansigt, begyndte jeg at kigge andre steder. Så var det, jeg fik øje på blodet. Først på dørkarmen, så på hendes arm. På fliserne så jeg det lille barberblad og ligtornekniven, som hun brugte til at skære den hårde hud af fødderne.

"Du bløder, mor," sagde jeg. "Du bløder meget."

"Gå ind, Tue, gå ind og sov. Hør nu efter."

"Nej, for du bløder!"

Der var ingen af os, der gjorde noget, vi blev bare ved med at forsøge at hviske ad hinanden, selvom vi havde lyst til at råbe.

"Hør nu, hvad jeg siger, Tue. Jeg faldt bare over et glasskår, det *er* ikke noget. Gå ind med dig. Gå ind og sov," sagde hun og vendte sig om. Så begyndte gråden igen. Den var næsten lydløs, den sad et sted, jeg ikke kunne finde ud af hvor var. Hun tørrede øjnene i ærmet på sin pyjamas. Jeg lagde armene om hende, men hun skubbede dem væk.

"Du må ikke græde, mor," sagde jeg, men hun blev ved og ved. Jeg prøvede at holde om hende igen, mens hun dækkede sin arm med den ene hånd. Jeg forsøgte at skille hendes arme ad for at se hvad det var, hun skjulte, men hun trak sig hurtigt tilbage. Det virkede underligt at trøste sin egen mor. Det duede jeg slet ikke til, tænkte jeg, men jeg ville heller ikke lade være.

Hun hylede i lang tid. Da jeg forsøgte at komme tæt på for at se til såret, skubbede hun mig væk med skulderen. Jeg ramlede ind i muren, men fik mig rettet op og tyssede på hende. Det var, som om jeg var nødt til at tale hårdt til hende.

"Mor! Vi vækker de andre, mor, rolig nu."

Hun holdt gråden inde og lagde sig ned på ryggen midt på terrassen. Jeg tog hårdere fat og flyttede hånden igen. Blodet flød fra tre sprækker i armen. Hun havde skåret sig selv, det vidste jeg. Alligevel spurgte jeg dumt:

[&]quot;Hvad er der sket?"

"Det er ikke noget!"

"Vil du ikke nok fortælle mig det?"

"Det er ikke noget, det er bare et uheld."

"Du har skåret dig. Mor, du skal ind og have det skyllet," sagde jeg. Hun begyndte at græde igen, det var ikke til at styre. Jeg var selv lige ved at begynde. Ikke græde nu, ikke græde nu, tænkte jeg og spændte i kroppen. Jeg måtte tage mig sammen. Jeg rejste mig op og lagde hånden på hendes mund for at holde al luften inde i hende, så trak jeg hende op ved armene. Når jeg tyssede på hende, blev hun tavs i flere sekunder. Vi gik langsomt gennem huset og lukkede alle døre bag os, så ingen kunne høre vandet løbe nede fra badeværelset. Hundene stod i entreen og peb. Poterne skrabede op ad døren. Jeg fik trukket pyjamasblusen af hende, hun havde ingen bh på, men jeg blev bare ved med at spænde i kroppen. Hun var hævet i ansigtet. Det var, som om der skete noget med hende, når hun ikke sov nok. Som om døsen, der skulle være fordampet, mens hun sov, skubbede sig ind under kinderne og panden og fik hende til at se sådan ud. Jeg holdt hendes hår med den ene hånd og fik tændt bruseren med den anden.

"Sæt dig ned," sagde jeg, og hun satte sig og lænede sig forover, mens jeg skyllede hendes arme under den kolde bruser. Jeg rullede toiletpapir om sårene og fik hende til at holde fast på det.

"Vent her," sagde jeg og løb op i køkkenet og hentede noget tape. Så skiftede jeg toiletpapiret ud med noget nyt og bandt tape rundt om armen, så det blev siddende. Vi sad lidt og fik varmen fra gulvet.

"Jeg er bange," hviskede hun, og jeg tog hende i hånden. Jeg havde lyst til at spørge, hvad hun var bange for. Men jeg gjorde det ikke. På den anden side ville jeg ikke vide det. Jeg gik hen til en skuffe og rodede efter hendes piller.

"Hvor er dine piller, mor?"

"Hvilke piller? Jeg får sgu da ingen piller!"

"Lad nu være, mor, hvor er de?"

"Jeg får ingen piller, Tue, lad være med at sige det."

Jeg vidste, at de var et sted.

Min mor sad og trak i et håndklæde som et lille barn, knagen var ved at falde ud af væggen. Jeg kunne ikke styre hende. Hun pegede over på en skuffe.

"Dén?" spurgte jeg, og min mor nikkede.

Pillerne lå i skuffen, de raslede rundt i en æske.

"Hvor mange skal du have?"

"Jamen, jeg skal ikke have dem!"

"Jo, mor, du skal have din medicin."

"Nej!"

Jeg hældte to af pillerne ud i min hånd og gik hen og proppede dem ind i munden på hende. Hun blev ved med at prøve at spytte dem ud. Så tog jeg bruseren og satte den op til hendes læber. Jeg proppede pillerne ind i munden på hende igen, mens jeg holdt fast i bruseren med den anden hånd. Hun bed ud efter mig, men jeg blev ved. Så tændte jeg for vandet.

"Slug," hviskede jeg. Hun kneb øjnene sammen, noget af hendes hår blev vådt, det gjorde det sort og tykt.

"Av, Tue, det er pissevarmt!" råbte hun.

"Har du slugt dem nu? Har du?"

"Ja," mumlede hun.

Hun så udmattet ud. Øjnene flaksede rundt i hendes ansigt, som om hun ikke kunne finde ud af, hvad hun skulle kigge på. Det begyndte at blive

morgen udenfor. Månen forlod langsomt himlen for at give plads til et bedre lys. Jeg tog min mors hånd og klemte den mod min egen. Hun trak vejret dybt nu, og da jeg var sikker på, at hun var udmattet nok, rejste jeg mig og fik hende på benene igen. Jeg gav hende pyjamastrøjen på og tjekkede, at ærmet dækkede toiletpapirsforbindingen.

"Du må ikke være bange, mor," sagde jeg, "du skal nok klare den."

Jeg fulgte hende op til soveværelset, åbnede døren og skubbede hende let i ryggen.

"Gå ind til far og sov," hviskede jeg, men hun svarede ikke. Hun forsvandt bare ind i det mørke rum, hvor min far lå og sov. Hun var holdt op med at græde. Hun var holdt op med alt andet end lige akkurat at trække vejret. Jeg gik tilbage på terrassen og fjernede ligtornekniven. Jeg gik om på den anden side af huset, smed den ud i affaldscontaineren, slukkede alt lyset i huset og gik tilbage i seng.

Jeg var på en måde blevet venner med Mike, og vi var på vej hjem til ham med bussen. Vi talte ellers aldrig sammen i skolen længere og havde ikke særlig meget tilfælles. Men vi fordrev begge to tiden, og Mike hadede lærerne ligesom mig. Han gik meget op i motorer og havde fået en gammel Puch Maxi af sin far. Han måtte først bruge knallerten, når han blev 16 og havde taget knallertkørekort. Indtil da måtte han kun makke med den og skifte delene ud. Han kørte alligevel rundt på markerne nogle gange, fortalte han mig, og nu havde han altså spurgt, om jeg ikke ville med ham hjem efter skole.

Mike boede så langt fra busstoppestedet, at han foreslog, at vi slog et smut forbi hans bedstemor, der boede på halvvejen. Det varede længe, fra vi bankede på, til hun åbnede døren, og vi var lige ved at gå igen, da vi kunne se hendes silhuet bag det matterede glas.

"Dav, bette børn," sagde hun. Hun havde hvidt hår og duftede af sæbe på den måde, som gamle damer gør. Vi gik indenfor. Hun bød på frikadeller og jordbærgrød med sødmælk. Hun havde ingen mikrobølgeovn, og vi skulle selv varme maden op på komfuret, mens hun så TV Bingo. Det tog en krig på det gamle komfur. Vi så et afsnit af *Små og store synder* med hende, mens vi spiste. Hun sad og bladrede i en tv-oversigt og satte krydser ud for de programmer, hun gerne ville se. Så krammede Mike sin bedstemor farvel, mens jeg tog min rygsæk på.

"Hav det godt," råbte jeg og gik ud i gangen. Jeg ville helst undgå at kramme hende. Det virkede helt forkert at kramme andres bedstemødre.

"I lige måde, du," svarede hun. Mike kom ud og smækkede døren efter os. Vi begyndte at gå.

"Jeg håber ikke, min storebror er kommet hjem. Han overhaler mig altid, selvom han får senere fri fra teknisk skole," sagde Mike, mens vi gik. Men da vi kom hjem og råbte i entreen, var der ikke nogen, der svarede.

"Vi er sgu alene hjemme," sagde Mike.

"Seriøst?"

"Seriøst."

"Hvad med din storebror?"

"Han er nok blevet lidt længere inde i byen i dag, kom!"

Jeg smed min taske på gulvet og fulgte efter Mike ind i køkkenet. Han gik i gang med at lave toast.

"Vi går op på min storebrors værelse," sagde Mike. "Vi behøver ikke tallerkener, vel?"

Jeg rystede på hovedet, og Mike stak mig min toast. Den smeltede ost hang fast i tøjet, da jeg tog en bid. Han havde nogle store, grå uldsokker på. Der var hul ved storetåen, men jeg sagde ikke noget.

Storebrorens værelse var stort, der var både en sofa og et lille bord af glas. Der hang en boksebold fra loftet. Jeg gik hen og slog til den, så den svingede gennem værelset.

"Pas nu på, at du ikke smadrer noget, Tue," sagde Mike, og jeg holdt fast på boksebolden, til den hang stille igen. På glasbordet stod en vandpibe og en efterladt tallerken med krummer. En computer blinkede i hjørnet. Der var en hel bunke tomme colaflasker, og over sengen hang et amerikansk flag og et tørklæde for Skive IF. Vi gik rundt og så os omkring, men var helt stille, så vi kunne høre, om nogen kom hjem.

"Se her," sagde Mike. Han havde fundet en pakke cigaretter på en hylde med jumbobøger og et verdensatlas.

"Han ryger sgu! Jeg vidste det bare. Den kæmpe idiot. Og min mor og far ved det ikke engang!"

"Vil du så sige det til dem?"

"Nej, jeg stikker sgu da ikke min egen bror. Jeg bruger det mod ham i stedet for."

Han åbnede pakken og tog en cigaret ud til os hver.

"Her, Tue!"

"Er du sikker på det?"

"Ja da!"

"Okay," sagde jeg. "Men skal vi virkelig ryge dem?"

Min far havde lovet mig, at han en dag ville betale mit kørekort, hvis jeg lod være med at ryge. Men hvis jeg nu bare røg en enkelt. Det ville han nok ikke lægge mærke til, og jeg havde på en måde lyst. De røg jo også selv hele tiden, de gamle.

"Er du bange?" spurgte Mike.

"Nej, sgu da!"

"Ryg nu bare med mig. Det er da skægt."

"Okay så."

Mike tog en lighter på bordet, der lignede en nøgen dame. Flammen kom op fra brysterne. Han tændte for os begge.

"Sug!" hvæsede han.

Jeg pustede røgen ud, med det samme den kom ind i munden.

"Inhalér," sagde Mike og fik en masse rynker i panden, fordi jeg ikke kunne finde ud af det.

"Nu skal jeg vise dig det."

Han stod dér med sin cigaret i mundvigen og kommanderede. Han satte hånden op til min næse og klemte næseborene sammen på mig.

"Sug nu til," sagde han, og med øjnene kunne jeg følge enden på cigaretten, der blev kortere og kortere. Jeg mærkede røgen trænge ned i maven. Det var helt vidunderligt. Så slap Mike grebet om min næse, da jeg var lige ved ikke at kunne få vejret. Jeg begyndte at hoste på den samme astmaagtige måde som Bitten.

"Så lærte du det, din røv," sagde han.

"Det er dig, der er en røv, Mike."

"Vil du med ned og se tv?" spurgte han og lagde cigaretpakken tilbage på hylden. "Tror du ikke, det var sådan, den lå?"

"Jo."

"Jo til hvad?"

"At cigaretpakken lå sådan."

"Er du sikker?"

"Ja ja," sagde jeg, og vi lukkede døren til storebrorens værelse. Mikes værelse lå ved siden af. Døren stod åben, der var et skilt på døren med hans navn. Han gik hen og lukkede den i.

"Må jeg ikke se dit værelse?"

"Nej, vi skal nedenunder nu," sagde han. Han hundsede med mig.

"Jeg skal vise dig det vildeste!" Men jeg ville hellere se værelset. Jeg nåede kun at skimte nogle store plakater, som var klippet ud af M! og Vmax og andre blade, der mest handlede om piger og biler. Jeg fulgte efter Mike ned i stuen. Han satte sig i den store hjørnesofa og tændte fjernsynet. Jeg satte mig i det andet hjørne af sofaen og kiggede på, mens Mike styrede fjernbetjeningen. I den anden ende af stuen stod et stort glasskab fyldt med

alkohol; der var også en reol med billeder af Mike og hans storebror, som jeg blev ved med at stirre på.

"Nu skal du se," sagde Mike og zappede forbi en masse kanaler. Tallet i hjørnet på skærmen blev højere og højere, mens programmerne blev underligere og underligere. Han stoppede på en kanal, der viste en pornofilm. En pige var i gang med at sutte pik på en fyr, man ikke kunne se. De filmede helt tæt på hendes mund.

```
"Tjek det lige," sagde Mike.

"Hvad er det?" spurgte jeg.

"Er du blind?"

"Nej."

"Hvorfor spørger du så?"

"Jamen hvem er det?"

"Mener du det?"
```

"Det er Katja K! Hun er Danmarks største pornostjerne nogensinde. Helt vildt fræk. Det er bare vigtigt, at vi husker at zappe tilbage til den rigtige kanal bagefter, ellers tænder min far fjernsynet på den her."

Jeg tænkte på, om jeg syntes, at pigen på skærmen var lige så flot, som Mike gjorde.

Mine knæ bankede mod betonvæggen. Hele min krop rystede. Jeg lå og onanerede med lukkede øjnene, men det var svært at koncentrere sig og holde billederne fast i hovedet. Det blev hele tiden afbrudt af min fars host nede fra køkkenet. Han råbte også. De små skændtes om et eller andet. I klassen havde nogle af drengene fortalt om en hjemmeside, hvor de havde set porno. Jeg kom i tanke om navnet og gik over til computeren, som jeg havde købt for alle pengene fra min konfirmation.

Jeg klikkede hen over hjemmesiden. På forsiden var der en film med tre piger, der spiste lort fra en kop. I en anden film knaldede et pizzabud med tre piger. Jeg klikkede videre rundt på siden og fandt en tilfældig film med to emo-drenge. Jeg gik ind på den. Deres piercinger rystede overalt på kroppene. Jeg stoppede filmen og gik tilbage på forsiden, og så var det, jeg fik øje på James Deen. *Porn movie star*; stod der efterfulgt af en masse stjerner. *High quality*, stod der.

James Deen havde blå øjne og et uskyldigt smil. Han havde hår på brystkassen og store læber. James Deen. Det gad jeg godt hedde. Jeg klikkede på filmen med ham. Han kneppede en ung pige, men det var kun ham, jeg kiggede på. Hans muskler var store, og hans skæg var flot. Tøjet sad pænt og stramt på ham. Tænk at være James Deen, tænkte jeg. Jeg havde selv kun lige fået hår på pikken. Jeg forsøgte at ligge helt stille, selvom min seng knirkede, hver eneste gang jeg trak vejret. Da de holdt op med at larme nedenunder, rullede jeg kroppen over i den anden side af sengen. Jeg var hunderæd for at blive opdaget, men jeg blev ved med at spille pik, og James Deen blev også ved sammen med pigen. Min krop rystede, men jeg kunne ikke koncentrere mig. Jeg følte mig beskidt og havde mest af alt lyst til at tage alt tøjet af og gå ned og vaske mig. Nogen larmede på trappen, og jeg skyndte mig at trække bukserne op. I samme øjeblik kom James Deen. Jeg lå helt stille, men kunne intet høre. Det var falsk alarm, der var ingen på trappen.

Bagefter ville jeg slette min historik. Ingen skulle vide, hvad jeg lige havde gjort, men jeg fik trykket på den forkerte knap. Computeren begyndte at printe hele skærmen ud. Der var ikke noget at gøre, jeg kunne ikke afbryde det. Printeren stod nede på kontoret. Jeg tvang mig selv til at tænke på noget andet. Jeg trak dynen helt op over begge ører og tænkte på lektier og begyndte at stirre ind i akvariet og kigge på fiskene. Så kunne jeg høre trappen igen. Denne gang var der virkelig nogen. Skridtene kom tættere på mit værelse. Det bankede på. Kun min mor bankede på.

"Må jeg lige komme ind?" sagde hun og åbnede døren på klem.

"Ja," råbte jeg. Det lød sammenklemt. Hun så fjoget ud, da hun åbnede døren helt. Hun havde noget i hænderne. Nogle papirer. Hun gik hen og lagde dem ved siden af mig på natbordet.

"Det er vist dine," sagde hun og gav mig papirerne fra printeren.

"Det var et uheld. Jeg kom til at trykke på alt muligt."

"Det er lige meget," sagde hun og kiggede mig direkte i øjnene; det havde hun ikke gjort, siden jeg var helt lille. "Men far så dem altså."

"Det var en fejl. Det var bare noget, jeg kom til at trykke på."

"Jeg ved det godt."

"Hvad sagde han?"

"Han sagde bare fy for helvede."

"Og hvad sagde du så?"

"At det var mig, der kom til at printe dem."

"Hvad sagde han til det?"

"Han kunne ikke tåle det," sagde hun, "han gik ud til køerne. Du ved, hvordan han kan være, når han bliver humørsyg. Han er en stille mand." Hun kiggede rundt i værelset. Nogle gange virkede hun slet ikke syg. Hun var aldrig den samme. Hun gik hen og tog den lille bøtte med fiskemad og dryssede nogle flager ned i akvariet.

"Mor, jeg skal nok selv fodre dem. Gå nu bare ud igen."

"Ja ja. Men så husk lige selv at stille de dér gamle kopper ud i køkkenet, det her er fandeme ulækkert," sagde hun og tog et glas, der havde stået på en stol i flere uger. Hun lukkede døren forsigtigt bag sig.

31

Min far bad mig om hjælp til noget, der skulle foregå den følgende nat. Jeg ville ikke sige nej, og jeg spurgte heller ikke, hvad det var.

Vi sad i køkkenet længe efter aftensmaden og ventede på, at det blev mørkt nok, men nætterne var lyse om sommeren, så vi måtte vente længe. De andre var allerede gået i seng. Selv min mor havde slukket computeren og var gået ovenpå. Min far lavede en stor kande kaffe og hældte den op i to krus. Han tog kanden fra kaffemaskinen med hen og satte den på bordet. Den brændte en ring i bordpladen.

"Her." Han rakte mig det krus, der var til mig.

"Det er også på tide, du får lært at drikke kaffe," sagde han, og jeg nikkede og tog en slurk. Det var mere bittert end skallen på en appelsin. Han tændte en cigaret og pustede den ud, så røgen stod ind i mit ansigt. Den blandede sig med kaffen, det blev en underlig smag.

"Jeg tror, jeg er nødt til at have noget sukker i," sagde jeg og gik hen og tog posen med sukker i skabet.

"Ja ja. Tag noget sukker. Bare du drikker det, så du kan holde dig vågen. Vi har en lang nat foran os."

"Hvad med skolen i morgen?"

"Drik nu bare din kaffe. Børn har så meget tid, de ikke behøver spekulere i. Børn kan sove, når de bliver gamle."

"Ja ja," mumlede jeg.

"Godt. Skal vi spille kort, mens vi venter?"

Jeg tog en slurk af kaffen igen, sank det uden at smage på det.

"Hvad skal vi spille?" spurgte min far.

"Hvad med femhundrede?" foreslog jeg.

"Nej, det gider jeg ikke," sagde han, "vi kan spille UNO, ellers spiller vi ikke."

Han vandt alle runder. Der gik flere timer med at spille. Jeg bemærkede tiden gå, men jeg sagde ikke noget til ham. Jeg vidste ikke, hvad vi skulle, men jeg vidste, at det var bedst at trække den så lang tid som muligt. Pludselig så han op på uret. Klokken var to om natten. Han rykkede sin stol et stykke ud fra bordet og blandede alle kortene sammen, selvom vi slet ikke var færdige med det sidste spil. Han lagde dem i pakken.

"For fanden, vi skal af sted nu," mumlede han, og jeg fulgte efter ham ud i bilen. Vi kørte ad lange markveje, til vi holdt ind til siden bag den gamle overskæring ved togbanen lidt uden for Stoholm.

"Hvad er det, vi skal her?" spurgte jeg. Min far tyssede på mig.

"Nu holder du bare mund lidt og hjælper mig," sagde han. Jeg kunne se bommen, der var slået op ved togbanen. Der kørte ikke flere tog på denne tid af døgnet. Omkring os lugtede der sødt af benzin, der måtte være noget galt med lastbilen. Græsset i vejkanten var fyldt med dug, det gav våde pletter på cowboybuksebenene.

"Du skal se efter billygter og lys," sagde min far, "og du skal holde godt øje. Hvis der kommer nogen, så råber du til mig."

Jeg nikkede, mens min far tog en bidetang omme fra ladet.

"Vi skal have fat i kablerne," sagde min far, han havde sine lange gummistøvler på.

"Hvad skal vi bruge dem til?" spurgte jeg.

"Gør nu bare, som jeg siger, og hold øje."

Han satte en smøg i mundvigen og suttede på den, mens han gik ud på skinnerne. Der tændte han cigaretten, og gløden lyste op som en lille, fed sankthansorm. Man kunne følge ham gå op og ned langs skinnerne på den lysende cigaret, der snurrede rundt i mørket. Han bukkede sig ned, man kunne høre hakket fra bidetangen. Det gav en høj, rungende lyd fra metallet, da han klippede et kabel over. Der var så stille, at jeg spekulerede på, om det ikke gav genklang langt væk og afslørede os inde ved en af endestationerne.

"Holder du øje?" råbte han bag mig.

"Ja," svarede jeg tilbage; jeg hviskede nærmest. En fugl baskede i et krat, det lød voldsommere, end det var. Min far løftede et af kablerne op og gik tilbage til lastbilen og smed det op på ladet.

"Vi skal bruge en del endnu," sagde han og gik tilbage og klippede endnu et kabel over.

"Er det ikke dumt at tage så mange – ødelægger det ikke togbanen?" spurgte jeg.

"Er du bange eller hvad? Du er en stor dreng nu."

"Jeg er aldrig bange," sagde jeg.

"Godt," sagde han, da han kom tilbage med en ny stak kabler.

"Smid dem op på ladet," sagde han. "Men hold øje!"

Jeg begyndte at slæbe dem hen ad jorden og løftede ét kabel ad gangen, fik dem læsset om bag på lastbilen. De var tunge og besværlige. Bag mig kunne jeg høre min far klippe endnu et kabel. Lyden af en motor langt væk fik mit hjerte til at hamre, først kunne jeg slet ikke sige noget.

"Jeg tror, der kommer nogen," sagde jeg. Han virkede, som om han havde regnet med det, og gik tilbage til lastbilen i et roligt tempo og stillede sig ved siden af mig op ad ladet.

"Er du sikker? Kunne du se noget lys?"

"Nej, men jeg kunne høre en motor."

"Nå, så kører vi!" råbte min far. "Ind i bilen."

Han tændte radioen i lastbilen, de spillede al den værste musik om natten. Vi talte ikke sammen. På hovedvejen krydsede vi en bil fra hjemmeplejen. Hundene gøede, da vi kørte ind på gårdspladsen. Da jeg steg ud og gik hen mod døren, råbte min far på mig.

"Hov! Vi er slet ikke færdige."

"Jeg er ved at blive træt."

"Drak du ikke din kaffe?"

"Jo."

"Så er du heller ikke træt. Vi skal have dem om bag laden først."

Jeg vendte om og gik tilbage til ham. Tog nogle af kablerne fra ladet. Jeg gik med ham om bag laden, der lå i forvejen en masse gammelt jern og nogle rustne hegnspæle.

"Skrothandleren kommer på tirsdag," sagde min far. "Der er gode penge i det, det er kobberkabler."

"Ja, men vi kan vel ikke blive opdaget, vel?"

"Ikke hvis du holder din kæft for en gangs skyld."

"Det skal jeg nok."

"Godt, du kan jo sagtens tænke selv."

Hundene fór rundt på gruset. De savlede. Min far stak armene ud mod en af dem.

"Er du min bedste hund, er du det?" sagde han, mens den slikkede ham på hånden.

"Din kælepot, du er det bedste, jeg har, er du, din lille hvalp. Du er det absolut bedste. Du besværer mig fandeme aldrig. Dig kan man altid stole på."

Han blev ved med at snakke til hunden og stryge dens pels.

"Tak for hjælpen. Du kan godt gå ind," sagde han til sidst.

"Selv tak," sagde jeg og begyndte at gå hen mod hoveddøren. Køleskablågen stod åben og lyste køkkenet op i en sprække, men jeg lukkede den ikke. "Er I bange nu, hva?"

"Fucking amatører!"

"Er du bange nu, Tue?"

Det var Kristian, som råbte og skreg. Han kom løbende gennem omklædningsrummet med vandslangen til det kolde vand.

"Tag dig sammen, Kristian," sagde jeg for mig selv, det fløj ligesom bare ud af munden på mig. Jeg håbede ikke, han hørte det, men han løb hen og stillede sig lige foran mig.

"Hvad sagde du?"

Vandet løb ud af vandslangen og gjorde nogle af de andres håndklæder våde. Kristian og Mike var de første til at indtage bruseren, og Kristian blev stående i badet længe for at trække tiden ud. De fyldte det hele, så andre ikke kunne komme til. Vi gik enten hjem uden at gå i bad eller blev siddende, til Kristian og Mike var kørt trætte.

"Slap nu af, Kristian," sagde jeg. Han blev stående og kiggede på mig, hele hans ansigt var fyldt med bumser. Han tog min rygsæk fra bænken, lynede den op og stak tuden af vandslangen ned i den. Jeg rejste mig op, mens han sprøjtede efter mig, og jeg forsøgte at slå slangen ud af hænderne på ham, men alle mine ting var blevet våde.

"Stop det, din spasser," sagde jeg.

"Din fucking taber. Taber-Tue. Gå hjem til din luder af en mor."

Han kastede tasken, og de andre begyndte at grine. Mike klaskede sig på lårene af grin, så sjovt syntes han, det var. Der var ingen grund til at gejle

situationen op. Nu handlede det om at få endnu en dag overstået og komme hjem i sikkerhed.

Kristian var vokset, han var næsten to meter. Resten af kroppen var fulgt med, og han elskede at vise sine begyndende hår frem til alle. Nu drønede han rundt, så langt vandslangen kunne række, og lavede helikopteren. Svingede sin diller rundt og rundt, som var han en idiotisk søløve i en zoologisk have.

Vi havde kun ét omklædningsrum på skolen, nede i kælderen, og det betød, at drengene var de første, der skulle klæde om før og efter idræt, og så pigerne bagefter. Det var synd for dem, for vi var langsomme, og Kristian brugte alt det varme vand. Engang var vores idrætslærer Charlotte braset ind i rummet for at skynde på os. Hun var lige ved at få Lasses far og en pædofilianklage på nakken på grund af det, så nu kom hun ikke ind mere. Det var derfor, de kunne te sig sådan. Alle opgør blev taget i omklædningsrummet.

Jeg sad på bænken og tørrede mig med mit håndklæde, mens Kristian løb frem og tilbage med vandslangen. Jeg forsøgte at tørre mine bøger af, men de var helt ødelagt. Jeg ville lægge dem på en radiator, når jeg kom hjem. Kristian hadede mig. Jeg vidste ikke hvorfor, men det var sådan, det var. Det er ikke altid, man kan begrunde den slags, og jeg kunne heller ikke lide ham. Det var ikke længe siden, han havde haft brækket armen. Han havde stjålet sin fars bil og var kørt galt. Nu kunne han først få kørekort, når han blev 21. Han slukkede for vandslangen for at tage sit tøj på, men blev ved med at holde fast på den. Han turde ikke lade en anden få fat i den.

Kristian kom i tøjet. Han rejste sig og blev ved med at stå og sigte på lidt forskellige med vandslangen, selvom den var slukket, og fik øje på Sebastian, som sad ved siden af mig. Der var en slags system på bænken, den udgjorde et hierarki efter kropsstørrelse. De største helt til venstre. Men mit var bare hvalpefedt, det ville gå væk om nogle år, mente min mor. Sebastian var klassens ultimativt tykkeste dreng. Nogle mente, at det var, fordi hans forældre var så rige, at de havde råd til at købe et glas nutella om dagen. I seksualundervisningen var der blevet lavet en brevkasse, hvor man kunne stille anonyme spørgsmål. Kristian og de andre havde stillet en masse spørgsmål i Sebastians navn. Om det var normalt, at man ikke kunne se sin

pik på grund af fedtet på maven, og den slags. Jeg holdt mig for mig selv og undgik dem alle; jeg skulle ikke nyde noget. Så hellere klare sig selv.

"Hva' så, Sebastian?" sagde Kristian og gik helt tæt på, "har du været i bad?"

Sebastian nikkede.

"Ja ja," sagde han, og Kristian var på vej til at sætte sig igen, selvom han godt vidste, at Sebastian løj. Men på vej ud gled Sebastian på det våde gulv og landede på røven. Kristian gik hen til ham og bad en af de andre drenge om at tænde for vandet. Det var iskoldt. Sebastian skreg, da strålen ramte ham i røven og gjorde hans bukser drivvåde. Charlotte begyndte at banke på døren.

"I skal skynde jer, det er pigernes tur," råbte hun, og alle løb ud for at nå ned i Brugsen og købe snegle på tilbud, før de skulle med bussen hjem. Jeg løb efter, men stoppede op ved parkeringspladsen, da det gik op for mig, at jeg havde glemt min jakke. Den lå stadig inde i omklædningsrummet. Jeg sprintede tilbage til skolegården, gennem aulaen og ned i omklædningsrummet og åbnede døren. Der lød et skrig. Alle pigerne fra klassen stod helt nøgne og skreg, mens de holdt håndklæderne oppe.

"GÅ ud!" råbte Anna. Jeg så hendes ene bryst og kiggede ned i jorden. Jeg fik sådan lyst til at forklare det, men kunne ikke overdøve de lyse stemmer, der bare skreg og skreg, mens jeg tog min jakke fra pladsen, hvor jeg havde siddet. Jeg skyndte mig at gå ud. Udenfor stod Charlotte. Hun var ildrød i hovedet og tog fat i min arm.

"Hvad pokker lavede du i pigernes omklædningsrum?"

"Jeg skulle bare hente min jakke," sagde jeg, "jeg havde glemt den."

"Den er god med dig, Tue. Du kan godt gå op på Margits kontor. Pronto!"

"Men jeg skal nå min bus."

"Det skulle du have tænkt på, før du gik ind til pigerne."

Margit sad og snakkede i telefon, da jeg kom ind på hendes kontor. Der stod en vandrepokal i baggrunden fra et tennisstævne, som skolen havde vundet til en kommunal atletik-dag for over ti år siden. Jeg undrede mig over, at den ikke var gået videre i systemet. Margit lagde på og kiggede op på mig.

"Nå, Tue, så er du her igen," sagde hun. Hun gik hen til sin store printer, tog nogle papirer ud af den og satte sig igen.

"Hvad har du nu lavet?"

"Jeg skulle hente min jakke i omklædningsrummet," svarede jeg – jeg ville prøve at forklare det hurtigt, så jeg måske alligevel kunne nå bussen – "og så vidste jeg ikke, at pigerne ikke var færdige, det var et uheld," sagde jeg.

"Det er jo ikke så godt."

"Nej, jeg ved det godt, men jeg skal virkelig nå min bus, den kører om lidt."

"Denne ene gang tror jeg på dig," sagde hun.

"Tak, Margit."

"Men du siger undskyld i klassen i morgen. Jeg kommer op i klassen, og så får vi styr på det."

"Undskyld for hvad?"

"Fordi du generede dem. Det har sikkert ikke været rart for dem."

"Men det var et uheld."

"Smut nu bare hjem, så får vi sagt undskyld i morgen."

"Jeg gider ikke undskylde for det."

"Tue. Har vi en aftale?"

"Ja ja," svarede jeg. Jeg turde ikke spilde mere tid. "Vi ses!"

"Ja, mon ikke vi gør."

Jeg løb tilbage og nåede lige akkurat bussen. Chaufføren var ved at køre ud fra stoppestedet. Jeg hamrede på døren. Han åbnede og viftede mig ind. Jeg satte mig forrest for at slippe for de andre.

"Vi fylder op bagfra," sagde chaufføren hen over anlægget. Jeg vendte mig om og fik øje på ham i bakspejlet.

"Ja, det er dig, jeg taler til," sagde han, og jeg gik ned til de andre bagest i bussen og fandt et ledigt sæde.

"Der har vi lureren," sagde Mike. Han sad bag mig og havde stukket hovedet ind i sprækken mellem sæderne.

"Hold dog kæft," sagde jeg.

"Du kunne da bare tænke dig om!"

"Hold nu kæft, Mike, eller jeg smadrer dig."

"Fik du set noget fisse?"

"Mike. Hold kæft."

Da jeg kom hjem, kunne min far se, at der var noget galt.

"Hvad har du lavet?" spurgte han.

"Det var ikke mig."

"Hvem var det så?"

Jeg fortalte, hvad der var sket. Han syntes ikke, jeg skulle finde mig i det, og gik ud i gangen. Da han kom tilbage, havde han taget hundenes kødben med. Det var helt fedtet.

"Hvad skal jeg bruge dét til?" snøftede jeg.

"Det her, det giver du til hende Margit i morgen, og så hilser du fra mig og siger, at hun skal opføre sig ordentligt."

"Tror du, det er en god idé? Det er jo skoleinspektøren," sagde jeg.

"Man skal fandeme ikke finde sig i hvad som helst, så bliver man kuet."

Det blev jeg alligevel, tænkte jeg.

"Hun bliver bare endnu mere sur på mig og siger det til lærerne, og så er de alle sammen efter mig."

"Og hvad så? Vil du hellere have, at det er mig, som bliver sur?" og det ville jeg jo ikke.

Dagen efter havde jeg det drivvåde kødben liggende i skoletasken det meste af dagen. Selvom kødbenet var pakket ind i en avis, lugtede det fælt. Af jern. Inden spisepausen sluttede, gik jeg op til Margits kontor.

"Er du nu her igen, Tue? Det var godt nok hurtigt."

"Nej nej, jeg har ikke gjort noget."

"Er du nu også helt sikker på det?"

"Ja, Margit, den er god nok."

"Fik du sagt undskyld?"

"Ja."

"Hvorfor kommer du så igen?"

"Jeg skulle give dig det her fra min far," sagde jeg og lagde avisen med kødbenet foran hende. Hun tog pakken op i hænderne. Brillerne gled ud på kanten af næsen, da hun begyndte at folde papiret op. I det samme ringede klokken ind, og jeg måtte løbe tilbage til næste time. En, der hed Flaske-Bent, var gået under jorden. Det var Mike, som fortalte det i en fysiktime. Vi sad på bageste række og vippede på stolene, mens Søren Spang snakkede om det periodiske system. Mike hviskede ting til mig, hver gang vores stole sakkede bagud.

"Der er ingen, der har set ham i over en uge," hviskede Mike igen, "han er på flugt."

Søren Spangs øjenlåg sad som små flapper, man kunne næsten ikke se hans øjne. Det var, som om han selv var blevet træt af emnet. Han havde sikkert stået og sagt de samme ting igen og igen år efter år siden engang i 80'erne. Fysiklokalet var ellers spændende at være i. Det lugtede på en speciel måde. Alle hylderne med gifte og kolber stod i et glasskab bag tavlen, men vi brugte dem aldrig. Skabene var låst af, indtil vi skulle have et andet forløb i niende klasse.

"Hvem er Flaske-Bent?" hviskede jeg til Mike, da vi vippede tilbage på stolene igen.

"Mike! Tue! Hører I overhovedet efter?" råbte Søren Spang til os.

"Ja ja," svarede Mike. "Vi kom bare lige i tvivl om noget." Han smilede til Søren Spang.

"Det er også svært stof," svarede Søren Spang.

"Men det er spændende!" fedtede Mike.

"Godt," sagde Søren Spang og slugte en snotklat med svælget, før han fortalte videre. Anna vendte sig om og kiggede surt på os.

"Hvem er ham Flaske-Bent?" spurgte jeg.

"Han boede tæt på os, dengang vi boede oppe ved Fur, da jeg var lille. Min far fortalte mig, at han ikke kunne cykle forbi et stykke træ eller et stykke jern uden at tage det med hjem til sit hus. Nogle af naboerne bestilte en container, så han måske ville flytte."

"Gjorde han det?"

"Nej, men nu er han gået under jorden!"

"Hvad vil det sige?"

"At han er forsvundet!"

"Hvad er det, han gør galt?"

"Han stjæler gamle, ubrugelige ting."

"Hvis det er ubrugeligt, skal folk vel ikke bruge det til noget alligevel?"

"Det er jo røvunderligt. Han er syg i hovedet. Min far siger, det også var ham, der stjal kablerne fra togbanen."

"Det er da ikke sikkert, det var ham."

"Ja, det er jo dét, folk ikke ved," sagde Mike. "Men politiet gør jo ikke en skid for at opklare det. De har travlt med at drikke kaffe. Man må tage sagen i egen hånd, siger min far."

Jeg havde aldrig mødt Mikes far, men han lød overbevist, og folk, der har en overbevisning, er de værste, havde mormor engang sagt.

"Min far har et bat i soveværelset. Hvis der skulle komme nogen tyve. Han siger, at man ikke kan stole på politiet," sagde Mike.

"Godt, ham Bent er gået under jorden."

"Ja," sagde Mike. "Godt for ham," og oppe ved tavlen slukkede Søren Spang for lyset og satte en film på om atomer. Mike og jeg vuggede frem på vores stole. Resten af timen tænkte jeg på Flaske-Bent, og hvad han mon hed, før de begyndte at kalde ham det. Mange folk herude får et nyt navn før eller siden, det er bare et spørgsmål om at kvaje sig nok.

34

Fejringen af min fars 40-års fødselsdag fandt sted et stykke tid efter at det sidste papirarbejde var gået i orden, og farbror havde købt sig ind i gården. Det var en god ting, skulle vi vide.

Min mor havde snakket om fødselsdagsfesten i flere uger. "Vi trænger til en fest," sagde hun. Hun havde spurgt mig, hvad jeg ville give min far i gave, men jeg havde ingen idéer og ingen penge. Hun ville gerne lægge ud, og jeg spurgte, om hun ikke kunne finde på noget.

Festen skulle holdes om lørdagen. Folk ville komme, efter at de havde spist til aften. Til et traktement og musik. Det var på hans rigtige fødselsdag. Vi havde lavet morgenkaffe til ham og sad og ventede ved bordet, da han kom ind fra stalden. Gaverne stod pakket ind på bordet, min mor havde været inde i byen for at købe dem.

"Tillykke med fødselsdagen, far!" råbte Nina.

"Den er til dig fra mig!" sagde jeg og pegede på den lille gave pakket ind i blåt papir fra Matas. Det var vildt at tænke på, at han var blevet så gammel. Jeg syntes også, man allerede kunne se det på ham, men måske var det bare på grund af tænderne.

Han pakkede den op med stor forsigtighed, som om han ikke ville ødelægge papiret. En *Homme by David Beckham*.

"Duftevand," sagde han bare og smilede. "Det ved I da godt, at jeg ikke bruger."

"Den lugter godt," sagde jeg.

"Det hedder ikke lugter, det hedder dufter," sagde han.

"Den dufter godt."

Han åbnede æsken og sad med flakonen i hånden og vejede den.

"Tak skal du have," sagde han og gav mig et kram. Hans skægstubbe skrabede mod min kind. Jeg tog parfumen, sprøjtede ham på trøjen et par gange og snusede til det.

"Du dufter," sagde jeg.

"Ja, den er god," sagde han. Det virkede ikke, som om han havde lyst til at fejre sin fødselsdag. Det var det med pengene og farbror, tænkte jeg. Min mor sagde, at vi skulle lade være med spekulere på det, bare dén ene dag.

Om aftenen stod trægulvet i stuen ryddet for lædermøbler, og bordet blev dækket med en sort dug i nervøst velour. Der blev hentet klapstole i entreen og sat en ny rulle toiletpapir i, den pæne håndsæbe blev fundet frem, og vi skulle alle i bad og have det fineste sæt tøj på, vi havde. På terrassen blev der stillet en balje med øl og isterninger, så de kunne holde sig kolde. Det var ikke rigtig sommer længere, man var nødt til at have en mellemtyk trøje på. Jeg håbede, at det ville blive mørkt nok senere, så man måske kunne se Karlsvognen, nu hvor vi alligevel skulle være længe oppe. Min far syntes, det var nørdet, at jeg ville se på stjerner.

Min mor havde bagt boller, smurt dem med smør og lagt enten skinke, leverpostej eller ost oven på dem aftenen forinden. De var blevet arrangeret på ridsede sølvfade, vi havde lånt af Bitten. De stod i vindueskarmen i mine forældres soveværelse, til gæsterne kom. Det var det køligste rum, fordi det trak fra sprækkerne i de utætte vinduer. Der ville også være klar suppe med kødboller til natmad, så meget man kunne spise. Det glædede jeg mig til.

Min far havde lejet en jukeboks hos en lokal mand, der gjorde sig i den slags. Manden havde også forsøgt at prakke min far en rodeotyr på, men den ville han ikke have. Jukeboksen havde et stort udvalg af sange; min far bestilte nogle, mens gæsterne ankom. Det er godt med lidt loungemusik, sagde han. Farbror og Jonna havde ingen gave med, men de rakte ham et kort, der spillede *Final Countdown*, når man åbnede det. *Fyrre, fed og færdig*, stod der på forsiden.

"Tillykke med a' fødselsdaw," sagde Jonna. Min far grinede, da han åbnede det. Men det var ikke hans rigtige grin.

"Det var sjovt," sagde han," tusind tak skal I have."

"Selv tak," sagde farbror og så over på mig. Han havde en stor, pepitaternet habitjakke på, ærmerne var lidt for lange. Jeg stod lidt derfra og kiggede på dem. Farbror smilede på en underlig måde. De gik rundt i stuen. Vi havde bryllupsbilledet fra farbrors og Jonnas bryllup stående på en kommode i stuen, sådan så de ikke ud længere. Farbrors ansigt lyste op, da han gik forbi billedet. Jonna slængede sig i favnen på farbror, da han var færdig med sin rundtur. Han havde den samme hvirvel i panden som mig. Det påpegede han ofte.

Bitten og Jan kom væltende ind ad døren med en flaske rødvin og en æske vitaminer med en sløjfe bundet omkring.

"Hej, din gamle luder," sagde Bitten og gik hen til min mor.

"Du skal ikke kalde mig gammel," sagde min mor. Bitten fortsatte hen til min far og gav ham gaverne.

"Nu står knoglerne jo nok snart af, Lars," sagde hun til min far og rakte ham vitaminpillerne.

"Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det," fortsatte hun og rakte ham en kæmpe krammer.

"Tak, I behøvede ikke have en gave med," sagde han.

"Hold nu kæft, selvfølgelig skulle vi da det. Vi ville ikke have en klink, hvis ikke I tænkte på os, når der var brug for hjælp," sagde hun. Måske hentydede hun til dengang med konfirmationen. Denne gang havde mine forældre ikke spurgt, om hun ville servere. Det var selvfølgelig heller ikke nogen stor fest. Min far rystede bare på hovedet ad Bitten. Han havde ikke været meget for at invitere hende, men min mor sagde, at der var blevet sagt undskyld.

Jan var forpustet og gik hen og slog sin campingstol op ved siden af moster Trunte og begyndte at fortælle hende om sine rygproblemer. Moster Trunte lyttede på en irriterende måde, hvor hun hele tiden nikkede og sagde mhm. Det var, fordi hun var ved at uddanne sig til pædagog, havde min mor sagt. Jeg satte mig på trappen og betragtede dem alle sammen, mens de hilste på hinanden og gjorde klar til at sætte sig.

Bordene var stillet op i en hestesko, og der var pyntet med fyrfadslys og store potteplanter med lyng. Der var stukket små flag i alting, der kunne stikkes flag i. Min mor havde købt en hvid kjole i Bilka. Bitten havde hjulpet hende med at farve håret for nogle dage siden.

"Det er blevet fejlfarvet," sagde min mor, da resultatet kom frem, efter at håret var blevet skyllet.

"Sludder," sagde Bitten, "fejlfarvet, det er sådan, man siger om perkere og avlshunde," sagde hun og grinede, indtil hun blev afbrudt af et hosteanfald.

"Så-så," sagde min mor.

"Tja," sagde Bitten.

Min mormor kom ind i stuen.

"Så er festen her!" råbte hun og tog sin gule vindjakke af. Den var knappet skævt. Hun havde fået en skinne på sit dårlige ben, den så ud til at være tung at bære rundt på. Hun haltede hen til bordet, fandt en ledig stol og satte sig uden at hilse på de øvrige gæster.

"Snuske!" råbte hun. Jeg gik hen og gav hende et kram.

"Hej, mormor," sagde jeg.

"Hej, Tue. Vil du ikke lige hente en Fanta til mig?" spurgte hun, og jeg nikkede og satte i løb hen til bordet med drikkevarer. O.P. kom også ind nu. Han lynede bukserne op og rystede hænderne fri for vand, mens han gik ind i stuen.

"Jeg sku' lige pis'," sagde han.

"Hold så kæft," sagde mormor. "Det er ikke din dag i dag."

O.P. havde taget en blazer på, han var den eneste i lokalet med så fint tøj.

Min mor fik øje på mormor. Hun kom inde fra kontoret og gik hen til hende.

"Hej, mor," sagde hun og gav mormor et kram.

"Hej, skat," sagde mormor. "Hvor er smøgerne?"

"Det er ikke ligesom til jeres bryllupsfest, Ruth," sagde moster Trunte til hende og gav hende en albue i siden.

"Hva' satan?" sagde mormor.

"Det er nye tider. Det er rygeloven."

"Hold dog kæft," råbte mormor. Moster Trunte var det, mormor kaldte for en stor pige, men en glad pige. I mange år havde hun ernæret sig som Tupperware-sælger, men nu var hun gået over til healingsmykker og robotstøvsugere.

Den sidste, der ankom til festen, var bedste. Det var meningen. Hun havde fået et lift af faster Heidi og nev os i øreflipperne, før hun satte sig for bordenden. Fadet med boller blev sendt rundt. O.P. løftede pålægget for at se, om der var smør på. Mine søskende og jeg drak sodavand og kiggede på de voksne. Bitten havde åbnet en flaske rødvin og blev ved med at byde andre på den. De blev alle sammen fuldere og fuldere, for hver halve time der gik. Morten og jeg sad og sparkede hinanden under bordet, mens vi ventede på lagkagen.

"Jeg må jo egentlig ikke for min læge," sagde O.P. fra sin plads, så alle kunne høre det. Han tog et stykke op på tallerkenen og kiggede sig lidt ubeslutsomt omkring.

"Det ser fannanmig godt ud," sagde han og lod fadet gå videre til mormor, "skal jeg holde fadet for dig?"

Hun kiggede blankt ud i luften, før hun vendte sig om mod O.P. og snerrede ad ham.

"Gør du bare det, hvis du virkelig vil lege gentleman."

Da folk havde spist op, gik min far hen til jukeboksen. Jonna lignede én, der samlede mod til sig, mens hun trykkede hanen i bund på en treliters karton med vin, der stod på kanten af bordet. Hun fyldte sit glas og gik hen til ham. Folk var begyndt at snakke højt. Alle stemmerne flød sammen, det var nok også bedst. Det gjorde det sværere for folk at finde noget at hænge hinanden op på i løbet af aftenen.

Jonna stillede sig op ad jukeboksen.

"Ja ja, Lars," sagde hun, "tilværelsen er jo lidt som en jukeboks."

Hun lod sine negle tromme sagte på maskinen.

"Der er både gode og dårlige sange?" prøvede min far.

"Nej," sagde Jonna og rystede på hovedet, mens hun smilede uden at kigge på ham. "Hvordan så?" spurgte min far.

"Put lidt mønter i, og så er der frit slag," sagde hun. Så blinkede hun med det ene øje og rettede på sin spadseredragt, drejede om på de høje hæle og gik hen til farbror, der også var gået fra bordet. Han stod og diskuterede kilopriserne på svin med O.P., der engang havde været fodermester på en gård. De kunne ikke fordrage hinanden, det kunne man se. Jeg tog et stykke lagkage til, selvom jeg ikke kunne spise mere. Flødeskummet var blevet gulligt.

Da klokken nærmede sig midnat, kom Bitten løbende ude fra køkkenet.

"Du skal ha' fyrre shots!" råbte hun og stillede en bakke med små glas med lyseblå, lyserød og sort væske foran min far.

"Nej, nej, nej!"

"Jo, tag dig nu for helvede sammen, det er din fødselsdag. Det er en tradition," hvæsede Bitten og fortalte, hvordan hun engang havde drukket en hel flaske Pisang Ambon på en campingtur. Hun kunne ikke mærke noget som helst dagen efter.

"Nej, jeg vil ikke!" sagde min far, men det sked Bitten på.

"Kom så. Forsadanda," sagde Bitten for sig selv, da min far havde taget de første shots. Hun snappede altid efter vejret.

"Lad nu være med at være så pissebange," sagde mormor, og alle sad med hver sit sure ansigt og gejlede en stemning op. Min mor begyndte at skråle, mens Bitten energisk klappede og samlede folk i en rundkreds om min far og overdøvede jukeboksen:

"Kan La-ars, kan La-ars, kan La-ars drikke ud ..."

Bitten langede ham det ene shot efter det andet, mens festens midtpunkt fejrede sig selv. Da han ikke kunne mere, tørrede han munden i ærmet og gik hen til bedste. Hun sad ved bordenden og rystede på hænderne, hver eneste gang hun tog sit vinglas op til munden.

"Er alt, som det skal være, mor?" spurgte han.

"Alt er fint, tak," sagde bedste, "det ville bare gøre mig så glad, hvis I kunne klare jer selv."

"Skal vi ikke snakke om det en anden dag, mor, nu er der fødselsdag."

Hun hviskede noget til ham, jeg ikke kunne høre. Bitten gik hen til dem og hev min far ud på gulvet. Hun havde bestilt Bryan Adams på jukeboksen.

"Ja tak!" råbte Bitten for sig selv, da de første toner blev spillet. Hun skrålede med på sangen.

"I got my first real six-string!" hostede hun sig gennem den første linje. "Bought it at the five-and-dime!" sang min far, og de forsvandt sammen ind på midten af stuegulvet mellem møblerne. Bitten svedte. Hendes pande glinsede, og under armene var der helt vådt af sved.

Jeg stod stadig i midten af det hele. Pludselig mærkede jeg to hænder på mine skuldre. Jeg blev helt stiv i nakken. Hænderne var hårde, og da de slap, nev det i fedtet. Jeg vendte mig om. Det var farbror.

"Farvel, Tue, kan du ha' det godt," sagde han og slog mig et par gange i siden. Det var ikke gået op for mig, at festen havde været i gang så længe.

"Vi ses," sagde jeg.

Min mor stod og røg ude på terrassen. Jeg kunne se hende gennem ruden. Jeg var nervøs for, om alle ville tage hjem lige nu. Festen skulle jo først slutte, når suppen var blevet serveret. Det var derfor, jeg holdt mig vågen. Alligevel havde jeg næsten glemt det igen, da Bitten kom ind med en af de største gryder, jeg nogensinde havde set.

"Hent lige de dér miniflutes," sagde Bitten og prikkede mig i skulderen med en finger. Da jeg kom tilbage, spurgte jeg O.P., om han ville spise om kap. Mormor kom hen til os. Hun hev ham i slipset, mens hun snerrede noget ind i hans øre.

"Du har vist misforstået den slankekur," sagde hun, "du skulle **tabe** de 40 kilo. **tabe**."

"Jeg må vel godt hygge mig lidt med Tue."

"Du laver fandeme ikke andet end at hygge dig. Tænk på dit hjerte."

"Herregud da, Ruth, det er suppe, og det er jo ikke hver dag, de børn får lov at feste. Se det nu lige fra andres synsvinkel."

"Dig om det, O.P."

Jeg kunne ikke forstå, hvorfor hun var så rasende. Så tyk var han jo heller ikke. Jeg havde set folk i fjernsynet, der var meget tykkere, og som både passede deres arbejde og gik til bowling i fritiden. O.P. virkede ligeglad med hende, det var heller ikke til at holde ud. Han fyldte sin skål med melboller og hældte suppe over igen. Han spiste det hurtigere end mig. Det

gjorde ondt i maven, da vi var færdige. Jeg havde spist for meget, som jeg plejede, når der var meget at spise.

"Du vandt," sagde jeg til O.P. og skyndte mig ned på toilettet for at få suppen ud igen i en fart. På vej gennem køkkenet kunne jeg høre computeren inde på kontoret. Min mor var gået ind for at spille midt i festen. Jeg slog brættet ned, og selvom jeg ikke kunne skide, var det rart at få åbnet bæltet. Der var et rødt aftryk på maven fra elastikken i mine underbukser. Jeg besluttede at blive siddende og vente på, at suppen var nået gennem maven. Jeg tog skoene af og sparkede dem ind under et skab.

De fleste gæster var gået, da jeg kom tilbage til stuen. Min far sad ved bordet sammen med Bitten. Han stirrede på de sidste shots. Han manglede over halvdelen. Bitten drak nogle af dem. Morten og Nina sad i sofaen. De havde gjort klar til et spil Monopoly, men var ikke kommet i gang. De så trætte ud. Gulvet klistrede til strømperne, jeg gik hen til bordet og satte mig sammen med min far og Bitten.

"Hej-hej, Tue," sagde hun og skoddede en cigaret på en tallerken.

"Hej, Bitten. Er festen forbi allerede? Er alle gået?"

"Ja, og ved du hvad, jeg var egentlig også på vej hjemad, Jan sidder ude i bilen. Det er ryggen, du ved. Sådan en gang kedelige røvhuller."

Hun hvæsede det uhyggelige grin, kun Bitten kunne lave, og tog sin taske.

"Tak, fordi I ville have os med," sagde Bitten, men min far hørte det ikke. Han var som i trance. Så fik han et surt opstød. Morten gik hen til ham.

"Du lugter," sagde han.

"Hvad er det, du siger?"

"Ja, den er ikke helt god," sagde Bitten. "Kan I ha' det," hun gik ud gennem stuen. Jeg kunne høre bilen starte og køre ned ad vejen.

"Lugter jeg?" spurgte min far. Han stirrede stadig.

"Ja, du lugter. Må vi se tv nu?" spurgte Morten, og min far nikkede uden at se på ham.

Morten tændte for fjernsynet og satte sig helt op foran skærmen. Min far kiggede på alle de tomme glas. Jeg hev i hans arm, men han reagerede ikke. Han slog en bøvs.

"Ved du hvad, Tue?" spurgte han til sidst, og jeg rystede på hovedet.

"I er mine børn, og det vil I altid være," sagde han og bøvsede igen. Han holdt sig for munden.

"Det ved jeg godt," sagde jeg.

"I må aldrig være i tvivl om, at jeg elsker jer, også selvom jeg gør nogle lidt dumme ting." Jeg så ned på en tallerken, der stod foran min far. Der lå et smuldret brødstykke, det var helt opløst af suppe.

Vi havde en altan på loftet. Brædderne var rådne og fugtige, malingen var skallet af. Jeg vidste, det var farligt at træde ud på den. Man kunne ryge gennem loftet, havde min far sagt en del gange, man måtte ikke gå derud. En enkelt flaske stod fyldt med regnvand og cigaretskod. Fra altanen kunne øjet nå helt til det yderste af landskabet. Den nat min far blev 40, løb han ud på den og brækkede sig ud over rækværket.

Jeg tog den lange tur med linje 46 ud til mormor og O.P. O.P. havde fået lavet en ballonudvidelse og var lige kommet hjem fra hospitalet, men de havde ikke aflyst det. Jeg tror ikke, det var så tit, at nogen besøgte dem. Bussen holdt ind til siden, og jeg gik hen over gruset og forbi deres garage. Lanternerne i deres have lyste huset op. Helt ude ved vejen stod en gammel hængepil, som O.P. havde plantet. Han havde bare stukket en gren i jorden, og så var den begyndt at gro.

Der duftede af kød, da jeg kom indenfor, men mormor stod ikke i døren, som hun plejede. Jeg gik længere ind i entreen.

"Hej," råbte jeg og smed jakken.

"Hallo?" råbte mormor.

"Hej, mormor," svarede jeg igen.

"Er det Tue?" råbte hun.

"Ja, selvfølgelig er det mig!"

Der gik lidt tid, før hun svarede, som når man skal tænke sig om.

"Hej, snuske!" råbte hun så.

Jeg gik ind i stuen til dem. De sad begge i den brune lædersofa.

"Der er nogle medaljer i en æske i køleskabet, som jeg har købt. Stik lige ud og hent dem," sagde O.P. Jeg gik ud i køkkenet og fandt dem, løftede låget at æsken.

"Der er kun to," sagde jeg og satte mig i sofaen igen.

"Så mangler der én!" svarede O.P.

"Regne kan du fandeme også," sagde mormor. "Du kunne også holde dig fra de søde sager. Operationen er jo et overstået kapitel nu. Du leger med ilden. Forstår du ikke, at du kan dø af det?" O.P. virkede slet ikke som én, der lige havde været igennem en operation, men nogle mennesker kan holde til en del. Mormor drejede en ske rundt i en kop kaffe i lyntempo. Jeg tænkte på O.P.s hjerte og kagen, der manglede. Det var ikke godt, hvis han spiste en hel selv.

"Er der noget galt?" spurgte jeg. Det var bedst bare at spørge.

"Nej, det er der i hvert fald ikke," sagde mormor.

"I havde ikke glemt, at jeg ville komme, vel?"

Hun svarede ikke på det.

"Du er helt snottet," sagde mormor og kastede en pakke papirlommetørklæder efter mig.

"Du kan bare tage dem med hjem," sagde hun, da jeg ville give hende dem tilbage.

O.P. var gået i gang med at pakke kagerne ud af æsken og arrangerede dem på nogle tallerkener. Han anstrengte sig, og tungen røg lidt ud af munden.

"Du er så fed," sagde mormor til ham.

"Hold dog op, Ruth, vi har gæster, så må man vel for helvede godt kræse lidt."

"Jeg siger bare, hvad lægerne sagde."

"Hold så op, Ruth!"

"Det er da rigtigt. De sagde selv, at det var den sidste operation, du fik! Du kan ikke bare blive ved med at æde. Du dør af det!"

"Nu stopper du, Ruth. Jeg har jo heller ikke tænkt mig at spise en," sagde han og skubbede tallerkenerne hen til os. Mormor spiste sin med det samme. Jeg overvejde at dele min med O.P. og skar den over i to. "Her," sagde jeg og gav ham min halve.

"Det må han ikke få," hvæsede mormor.

"Det må jeg ikke få, Tue," gentog O.P. "Men tak for omtanken."

Det larmede, når teskeen skrabede mod porcelænet, der var ingen, der sagde noget, og det store ur på væggen tikkede om kap med fjernsynet. De så et eller andet program på Charlie.

"Du kan gå ud i rummet og hente en sodavand," sagde O.P.

"Ellers tak," svarede jeg, for hvad hvis han døde, mens jeg var væk?

"Vil du ikke lige række mig en cigaret?" sagde mormor. Jeg gav hende hele bøtten med de færdigrullede cigaretter. Det duftede ude fra køkkenet.

"Hvad er I ved at lave?" spurgte jeg.

"Jeg er ved at koge gode ben."

"Det er ikke så ringe," sagde O.P.

"Dem må du heller ikke få af," sagde mormor.

"Nej, men det er da ikke ringe."

"Nej. Spis du din Nupo-kur."

Hun rykkede sig fra sin faste plads i sofaen og gav mig et knus. Jeg vidste, at hun kunne lide mig helt ind i hjertet. På væggene hang der kun billeder af mig. De andre børnebørn var ikke kommet i glas og ramme.

"Tue, hent lige min tegnebog, den står i tasken ude i gangen," sagde hun, og jeg rejste mig. O.P. så forarget ud. Han havde øjenbrynene helt oppe i panden.

"Her," sagde jeg og gav mormor pungen.

"Nu skal du bare se," hendes tunge stak lidt ud af munden, mens hun rodede rundt i pungens lommer. Så trak hun en tusindkroneseddel op og gav mig den.

"Værsgo, snuske," sagde hun. Jeg tog den, sad og betragtede pengesedlen, løftede den op mod lampen, så vandmærket trådte frem.

"Den er ikke falsk, hvis du tror det," sagde mormor.

"Nej, det tror jeg heller ikke," sagde jeg.

"Jamen, Ruth, hvad helvede er det, du gør? Man kan ikke gøre forskel, nu er Tue jo ikke vores eneste barnebarn," sagde han. "Hans mor har da også fået rigeligt."

"Hvad fanden har det med Tue at gøre?"

"Hvad er det for noget med mor?" spurgte jeg.

De prøvede at lade som ingenting. Det kunne man se på dem.

"Det er ikke noget, Tue," sagde O.P..

"Jo, hvad er det?"

"For helvede, Ruth," sagde han.

"Han er gammel nok til at høre det," sagde mormor, og O.P. tog en dyb indånding, før han kiggede over på mig.

"Det er bare lidt penge, din mor har lånt af os, mens hun har det skidt. Det er dyrt at købe den medicin, hun får."

Jeg ville ikke sove der om aftenen. Weekenden var alt for kort til bare at ødsle den væk på én enkelt ting, og O.P. var jo lige kommet hjem fra hospitalet. Han havde brug for at slappe af.

Sidst på eftermiddagen kom min mor for at hente mig. Hun gik bare ind uden at hilse. O.P. og hun kiggede ikke på hinanden.

"Nå, Lonny. Har du fået det bedre?" spurgte O.P. hende efter et stykke tid.

"Har du?" Min mor kunne være så hurtig til at svare folk. Jeg forstod ikke, hvordan hun kunne nå at tænke noget og få det ned til munden så hurtigt.

"Ja tak," sagde O.P. og vendte øjne ad hende. Jeg lagde pakken med lommetørklæder på det lille bord i gangen, før vi gik. "Gå dog ud med skraldet i stedet for at lade som ingenting," sagde min far. Jeg havde spist en pose chips og ville smide posen ud. Min far sad og læste i Folkebladet ved spisebordet.

Skraldespanden var helt proppet. Jeg tænkte, at jeg kunne klare det hurtigt, så jeg lod være med at tage sko på og løb hen over gårdspladsen i strømpesokker med den overfyldte pose. Jeg åbnede lågen til containeren, den var allerede fyldt. Der havde ikke været nogen for at hente skrald længe, for vi var den sidste vej i kommunen, som blev ryddet for sne. Skraldebilen kunne ikke komme herud på grund af driverne på vejen. Jeg holdt mig for næsen og kastede posen op i containeren. En tom dåse tun og nogle æggeskaller faldt ud og landede i sneen. En varme bredte sig fra skraldespanden og fik et snefnug til at smelte på vej ned fra himlen. Jeg fik øje på maddikerne, der lå i kanten af containeren. Tænk, at de kunne overleve i frosten. Jeg forsøgte at holde vejret, men kom til at indånde dampene. Noget ville op fra min mave og stoppede, før det nåede min mund. En syrlig smag gled langsomt ud på spidsen af min tunge. Jeg spyttede i jorden og løb tilbage over gårdspladsen, mens mine tæer blev drivvåde af sjappet. Jeg tog begge strømperne af, da jeg stod på trappen. Min far ville blive rasende, hvis jeg gjorde gulvet beskidt bare for at tømme skraldet. Der var ingen grund til et optrin nu, og jeg ville ind og have varmen tilbage i kroppen, men da jeg tog i håndtaget, ville døren ikke give sig. Jeg rykkede frem og tilbage i det et par gange, men det hjalp ikke. Der lød et bank på køkkenvinduet. Jeg kiggede ind. Dér stod min far og grinede. Jeg kunne ikke høre latteren, men jeg kunne se alle hans rådne tænder og hullet fra den, han havde fået fjernet. De vibrerede i gabet på ham, mens han kiggede direkte ind i mine øjne. Jeg gik hen og hamrede på ruden, til jeg fik ondt i hånden.

"Luk mig nu ind!" råbte jeg, men min far kiggede stadig bare på mig. Der var noget, han ville have, jeg skulle regne ud af mig selv, men jeg vidste ikke, hvad det kunne være. Han smilede til mig og tændte en cigaret, før han vendte sig om og gik ind i køkkenet. Jeg bankede på ruden igen, men

han var væk. Jeg gik om på den anden side af huset, det hjalp lidt på kulden at bevæge sig. Der lagde jeg hovedet ind mod vinduet til kontoret, hvor min mor sad. Persiennerne var næsten rullet helt ned, jeg kunne lige akkurat se hende gennem sprækken nederst. De raslende terninger og mønterne i internetcasinoet overdøvede mine forsøg på at få hendes opmærksomhed. Jeg slog mod ruden med både flad og knyttet hånd, mens jeg råbte på hende.

"Mor!" råbte jeg, men hun kunne eller ville ikke høre det. Hun hadede at blive forstyrret, når hun spillede. Jeg kunne næsten ikke stå oprejst længere og satte mig ned for at få ny energi. Kulden fra de kolde fliser skar i mine knogler som en brødkniv, der får fat i skærebrættet. Noget sne faldt ned i min baglomme, da jeg rejste mig op igen. Det gjorde underbukserne våde og kolde. Vinden begyndte at lyde som regn, da den blæste gennem de store træer i haven, men det regnede ikke. Det var bare mørkt og vinter. Jeg gik hen og stillede mig foran badeværelsesvinduet. Det var gået i stykker, glasset sad løst i trærammen, og jeg forsøgte at få fat i kanten for at åbne vinduet udefra. Jeg trak ned i glasset, fik løftet ruden ud af rammen med de sidste kræfter, jeg havde. Det blev løsere, og ruden faldt ud. Jeg trak et skridt tilbage og så det splintres foran mig på jorden. Jeg skar mig en smule i håndfladen, og blodet kom langsomt op gennem huden og lå i en lang linje. Min far kom ind på badeværelset. Han var helt rød i ansigtet og råbte ud til mig.

"Hvad fanden har du gang i?" sagde han. "Ødelægger du vinduet?"

"Det var et uheld," sagde jeg og lagde en finger langs såret, "jeg vil gerne ind nu. Jeg skulle bare gå ud med skraldet. Hvad er det, jeg har gjort?"

"Ødelægger du vinduet, svar mig på det først," sagde han igen.

"Nej," sagde jeg, "jeg ødelægger det ikke."

"Lyver du nu igen?"

"Nej," sagde jeg, men han havde besluttet sig. Ligegyldigt hvad jeg sagde, ville han svare på én måde.

"Jeg har også godt hørt, at du stjal nede ved Brugsen."

"Nej."

"Det var da helt utroligt, som du kan lyve. Men ved du hvad? Du lyver kun for dig selv."

Jeg rystede på hovedet og slikkede blodet væk fra håndfladen.

"Så kan du få lov at blive udenfor," sagde han, og jeg vidste, at det ikke bare var noget, han sagde, men noget, han mente.

"I dag lærte du lidt om respekt for andre mennesker," sagde han så og lukkede døren til badeværelset. Jeg kunne se håndtaget løfte sig en smule. Det var et gammelt trick, alle i familien kunne det. Han satte en kost eller en anden lang ting ind under håndtaget på døren, så det ville være umuligt at komme indenfor igen. Jeg frøs så meget, at jeg bed mig selv i underlæben. Mine tænder klaprede. Jeg gik ud i laden og satte mig op i traktoren. Nøglen sad i, og jeg tændte for den. Jeg vidste, hvordan man gjorde det, selvom jeg aldrig havde lært at køre traktoren. Jeg satte mig oven på mine fødder og tændte for radioen, der lå oven over bakspejlet. I en kasse med værktøj bag sædet lå en åbnet pose Piratos. Jeg tog én i munden. Enjoy the Silence med Depeche Mode spillede på Radio Skive. De spillede fandeme ikke andet end det gamle lort, tænkte jeg. På den anden side fik det tiden til at gå hurtigere. Bagefter spillede de Earth, Wind & Fire og efter det Fleetwood Mac. Det kunne være værre, tænkte jeg, og så tænkte jeg på, om jeg mon nogensinde ville blive lukket ind igen. Hvad hvis jeg skal sove her i nat, tænkte jeg og tørrede et støvkorn væk, der irriterede på mit øjenlåg.

Fjerde juledag skulle vi hen til bedste, det var en fast tradition. Hun holdt øje med, om vi stillede vores sko ind i det lille skoskab i gangen, hun brød sig ikke om, at tingene flød. Jeg hjalp Nina af med sine. Bedste havde så mange små regler. Det var vel det samlede antal af sære, uforklarlige regler, der udgjorde traditionen, og det samlede antal af traditioner, der udgjorde en god familie.

"Det var godt – I er fandeme dygtige, er I," sagde bedste, da vi havde pakket alt vores overtøj væk. Bedste snakkede tit om det med de gode familier, hun kom selv ud af én. Hele huset duftede af flæskesteg og kyskager, men bedste blev stående i gangen. Hun kiggede på min far, som om han havde gjort noget forkert. Så lænede hun sig ind mod ham.

"Nå, hvor er Lonny henne?" spurgte hun.

"Hun er lige hjemme denne gang."

"Det var hun også sidst. Lars, der er noget galt, det kan jeg da se. Er min søn lidt fra den?"

"Nej. Jeg ved ikke, hvad der går af hende, det hele tager lidt hårdt på hende."

"Det må hun da selv om," sagde bedste så. Jeg kiggede på hende med det mest kølige ansigtsudtryk, jeg kunne lave.

"Hun er syg," sagde jeg, men bedste ignorerede mig. Hun blev ved med at kigge på min far med sine bebrejdende øjne.

"Sådan er livet, Lars, men man må op på den fandens hest igen," sagde hun.

"Jeg ved ikke helt, hvad der går af hende, hun er ikke til at styre. Det er nok det med lånet, det har været en hård omgang," sagde min far.

"I må være taknemmelige for Chresten."

"Vi er også glade for hans hjælp."

"Han står inde i køkkenet. Jeg synes, du skal gå ind og hilse på ham. Du kan jo hilse ham fra Lonny, det synes jeg ville klæde vores familie."

"Hun er syg," sagde jeg igen, "og jeg tror ikke, hun har lyst til at sende en hilsen."

Endelig kiggede bedste ned på mig.

"Hvordan er det, du taler? Hvem har lært dig sådan en attitude, Tue? Og det her er voksensnak. Bland dig udenom!"

"Bare tal pænt om min mor!" sagde jeg og havde lyst til at sige noget mere, men min far rev mig hårdt i armen. Der var ingen grund til at lege med ilden.

"Kom. Vi går ind til Chresten," sagde bedste til min far.

"Ja, lad os komme indenfor," sagde han.

Vi gik ud i køkkenet. Der stod faster Heidi og farbror. Jonna og fætter Arne var der også. De var i gang med at regne noget ud. Alle skulle selv betale deres egen del af maden, bedste stod for drikkevarerne. Der var citronvand og pæresnaps. Hun satte snapseflasker på de små blomster på pæretræet hver sommer og lod pærerne gro inde i flaskerne. Så skulle de stå i garagen i et halvt år.

"Går du ned i garagen og henter lidt at drikke?" sagde hun så til fætter Arne.

"Det kan du tro, bedste," sagde han og forsvandt, mens de voksne dækkede bord. Selvom fætter Arne for længst var fyldt 18 år, var der ingen, der var begyndt at se ham som en voksen. Mens han var i garagen, ønskede de andre hinanden en god jul og gjorde så gavepengene op. Det var et stort regnskab at finde ud af, hvem der skyldte hvad. Vi tjente altid lidt på det, fordi vi var flest, der skulle have gaver. Jeg sad på gulvtæppet.

"Hvad er det for et indianerkostume, Tue?" spurgte bedste og rev i frynserne på min læderjakke, "du vil måske godt være indianer?"

"Den er fra min konfirmation."

"Der kan man bare se, det burde jeg da kunne huske. Der var du godt nok heldig. Hvem gav dig sådan en indianerdragt?"

"Mor og far," sagde jeg.

"Nååå. Der kan man bare se, din skid," sagde hun og gik hen til farbror.

Jeg åbnede en citronvand. Faster Heidi kom hen og satte sig ved siden af mig og de to små.

"Pas nu på tænderne, Tue!"

"Hvorfor det?"

"De ryger ud, når du bliver 40," sagde hun. "Din far dér, han har jo også dårlige tænder. Paradentose og hele baduljen. Det har du nok arvet. De rådner og ryger ud, før du fylder 40. Én efter én. Tænk lige over, hvor mange sodavand du drikker," sagde hun, men jeg havde travlt med at holde en bøys nede i mayen.

"Du kan da i det mindste bruge et glas," sagde hun og tog et fra bordet og bankede det ned foran min tallerken. Jeg hældte en ny citronvand op i det og prøvede at kigge gennem hendes tonede briller af grønt glas. Man kunne slet ikke se hendes øjne. Hun gik tilbage til de andre. På vejen snublede hun over læderpuffen ved telefonbordet. Jeg begyndte at grine ned i mit glas med citronvand. Små stænk sprøjtede op på min næse.

"Det er da ikke noget at grine ad," sagde faster Heidi, og jeg fjernede ansigtet fra glasset. "Jeg griner heller ikke."

Jeg bed mig i tungen, fordi jeg gjorde mig umage med at holde latteren nede i maven.

"Det var godt," sagde faster Heidi.

"Vi skal ud og fange ål! Vi tager ned til fjorden og gør det," sagde Mike fra sit sæde i bussen.

"Det kan vi godt," svarede jeg. Det var lige før sommerferien, dagene var blevet lange igen. Om under to måneder skulle vi starte i niende. Selv den tid, man aldrig tror går, går.

Mikes forældre var blevet skilt, og moren var flyttet til en anden landsby, der lå sidst på strækningen med skolebussen. Nu kørte vi den samme vej hjem hver dag, det var sådan, vi var kommet til at snakke om det, da vi så vandet fra bagsædet. Morens nye kæreste havde lært Mike at fange ål. Han var ret sej, havde Mike sagt, han havde været i militæret og slået over 30 mennesker ihjel i Afghanistan.

"Man må egentlig ikke," sagde Mike. "Den er truet."

"Hvad for en?"

"Ålen, din idiot!"

"Nå ja. Er det så en god idé?"

"Ja ja, min mors kæreste gør det altså hele tiden."

"Okay."

"Vi kan sagtens gøre det."

"Jeg har bare ikke nogen fiskestang."

"Man bruger sgu da heller ikke fiskestang. Det er andre folks åleruser, vi tjekker!"

"Er det ikke lidt dumt?"

"Der er ingen, der kommer derud alligevel."

Vi cyklede ud til fjorden uden at snakke sammen. Jeg kunne kun høre hjulene, der drev hen ad asfalten. En enkelt bil overhalede os med sindssyg fart. Mike cyklede ud på midten af vejen og drejede tværs ind på en markvej. Jorden begyndte at blive sandet, der var ikke en sjæl på stranden. Et stykke metal blinkede ude på vandet. Måske var det en kutter. Hvis man missede med øjnene, kunne man se lidt af dæmningen. Til sidst smed vi cyklerne fra os i sandet, det var umuligt at cykle i det. Helt nede ved vandkanten tog Mike sin T-shirt af og sparkede kondiskoene af. Så smed han bukserne og underbukserne og hoppede et par gange, så hans pik flagrede op og ned. Han brægede som et får og grinede selv ad det. Jeg kiggede ned i jorden, mens jeg trak min T-shirt af og tænkte på, at der var sten overalt. Jeg rørte ved min ene armhule med hånden, der var begyndt at gro hår. Det stak en smule, og de blev ulækre, når jeg svedte, men det ville være underligt at barbere dem af, tænkte jeg.

Mike stod allerede et stykke ude i vandet og ledte efter ålerør. Jeg kiggede hen på ham.

"Vil du ikke i vandet?" spurgte han.

"Tjo," sagde jeg, "men skal jeg være helt nøgen?"

"Det er da pissevarmt," sagde han. "Men du må selvfølgelig selv om det."

"Det er virkelig varmt," sagde jeg. Jeg tog også tøjet af. Jeg holdt mig for skridtet, mens jeg gik ud i vandet, og skyndte mig at dukke hele kroppen under, så Mike ikke kunne se min pik. Jeg svømmede, til jeg ikke kunne bunde længere. Mike sjoskede stadig rundt tæt på stranden og kiggede efter rør eller dæk. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle kigge efter. Mikes hud skinnede og var meget ren. Han stak hænderne ned i vandet, trak et rør op og tømte det.

"Se her," råbte han, men der flød kun vand ud af det, og han kastede det væk igen. Det skete igen og igen. Vi svømmede begge to så langt ud, at vi røg ind i et sort hul af tang.

"Lad os svømme tilbage, herude er det umuligt at fange ål," sagde Mike og vendte om. Så blev vandet lavere igen, og vi kunne rejse os op og stå på bunden. Pludselig skreg Mike. Et kort, højt hvin. Han lød som en pige. Han pegede på en gople, der flød rundt i vandet tæt på han. Det var en brandmand.

Inde på land lagde han sig i et hul i sandet og tog sig til skridtet. Jeg satte mig i nærheden og foreslog, at vi hentede hjælp. Han lagde sig på ryggen. Halvdelen af hans krop var klæbet ind i sandkorn.

"Skal du ikke ligge?" sagde han. Jeg mumlede et eller andet og lagde mig ved siden af ham.

"Det gør altså nas," sagde han.

"Der er en del brandmænd herude," sagde jeg. "Jeg har prøvet det masser af gange, det går over om lidt."

Solen bagte. Vi lå nøgne i sandet. Af en eller anden årsag kneb jeg øjnene sammen. Så tog Mike fat i min hånd og lagde den på sit skridt. Jeg åbnede øjnene, men turde ikke se på ham. I stedet for kiggede jeg direkte op i himlen og forsøgte at fange lidt af Mike i øjenkrogen.

"Det er allerede ved at blive bedre," sagde han, han holdt stadig min hånd fast. Jeg knugede den om hans pik, jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige. Så begyndte han at hive min hånd frem og tilbage, mens han stønnede. Jeg turde ikke flytte ansigtet. Han blev ved, jeg kunne mærke en varm følelse strømme gennem mig. Jeg forsøgte at slå følelesen ud af hovedet med det samme, man må ikke tænke sådan om sine venner. Så var der stille et par sekunder. Bølgerne brusede bag den sandbanke, vi lå nede i. Mike blev ved med at styre min hånd op og ned omkring sin pik, mens han talte til mig med anspændt stemme. Jeg havde helt lukkede øjne og kunne ikke lade være med at tænke på James Deen. Jeg bukkede mig ned mod Mike og kyssede ham på læberne. Han lugtede stadig dårligt ud af munden. Hans læber bevægede sig slet ikke. Han lå bare helt stiv i kroppen og tog imod det. Jeg vidste ikke, om det var sådan, det burde være. Men jeg fortsatte, til jeg kunne mærke hans hænder glide ned over mit lår og op på min mave. Jeg åbnede øjnene. Hans var stadig lukkede. Han spændte i hele kroppen og

trak næsten ikke vejret. Han åbnede øjnene, missede med dem. Jeg smilede til ham, men blev ramt af et sug i maven. Han fjernede min hånd fra sin pik, løftede hovedet og satte sig op. Hele hans kind var fyldt af sand. Jeg havde mest lyst til bare at blive liggende, men så rejste han sig op. Jeg rejste mig også, mens jeg holdt hænderne for min pik og stillede mig foran ham. Han gik ned til vores håndklæder, der lå i vandkanten, jeg fulgte efter ham. Jeg tog mine underbukser på igen. Der lå sand i bunden af dem, det gned sig op af ballerne. Jeg kiggede på Mike. Han svedte på panden. Behøvede det allerede være slut, tænkte jeg, mens han balancerede på det ene ben og tog sin strømpe på. Jeg håbede han aldrig, ville fortælle nogen om det.

[&]quot;Nu fangede vi ikke nogen ål," sagde jeg.

[&]quot;Der plejer ellers at være en del," sagde han.

Min mor sad inde på kontoret og spillede. Hun havde slået højtalerne til. Der lød noget falsk musik, hver eneste gang et tal blev råbt op eller et kort blev lagt på det virtuelle pokerbord. Det blandede sig med lyden fra fjernsynet i stuen. Det var svært at få ro, men på den anden side lavede jeg jo alligevel aldrig rigtig lektier. Det var langt over spisetid, og min mor var ikke gået i gang med at lave mad. Jeg gik ned fra mit værelse for at spørge hende, hvornår maden var klar. Jeg var sulten. Der var faldet skod ned på gulvtæppet, de havde brændt huller. Min far stod allerede i døråbningen til kontoret. Han kiggede på hende uden at sige noget. Han havde ikke taget gummistøvlerne af og stank af dyr.

"Skal vi aldrig have noget at spise?"

"Jeg kan ikke i dag," sagde hun.

"Hvad snakker du om?"

"Jeg er lige ved noget. Og så har jeg det ikke godt."

"Tag dig nu sammen, for satan."

"Jeg er træt i dag. I må selv finde på noget. Der ligger noget optøet kød i køleskabet."

"Du sidder jo bare herinde hele dagen lang og spiller andres penge op."

"Det er mine penge."

"Det er O.P.s penge! Lad nu være med at lyve."

"Lad mig være i fred, Lars. Jeg kan ikke."

"Kom så ud derfra og lav mad. Du har sultne børn," mumlede han.

"Jeg har det skidt, for helvede," sagde hun, "gå nu ud."

"Det er sgu da din egen skyld, skøre kælling."

"Hold din kæft!" råbte hun, og alting stod stille i huset i sekunderne efter.

"Hvad havde du egentlig tænkt dig?"

Min mor fjernede ikke blikket fra skærmen.

"Hallo. Hører du?" råbte min far. I samme øjeblik var der én, der løb med hele summen i spillet. Skærmen lyste og knitrede, mens jetonerne trillede væk. Lyden blev trist og klovneagtig. Så vendte min mor sig om og så på ham.

"Dit store svin," sagde hun.

"Hvad sagde du?"

"Det hørte du godt."

"Prøv lige at sige det én gang til."

"Svin," sagde hun så. Jeg forstod slet ikke, hvordan hun turde.

"Dit fucking svin."

Hun rejste sig fra kontorstolen, den knirkede. Hun gik hen og forsøgte at sparke ud efter min fars ben. Han skubbede til hende med begge hænder, så hun faldt og slog sig. De bevægede sig ud i køkkenet.

"Så-så," råbte min far, men min mor var rasende. Hun stønnede og kæmpede sig gennem køkkenet, og så skubbede hun hele sin krop ind mod ham med skulderen først. Han var ikke forberedt på det og mistede balancen, mens hun hamrede løs på ham med hænderne. Hun prustede og hvinede, mens hun tævede løs på ham.

"Hvad satan har du gang i?" Han prøvede at komme op fra gulvet, men min mor satte sig på hans mave. Fjernsynet blev slukket inde i stuen. Nina og Morten kom ud i køkkenet. De grinede ad os. Morten gik også hen og satte sig på min far.

"Så kan du lære det," sagde min mor. Det var ikke til at finde ud af, om det var for sjov. Jeg vidste ikke, hvad jeg kunne gøre for at stoppe det. Jeg gik hen til køleskabet, åbnede lågen og fandt bakken med leverpostej. Jeg pillede det brændte lag væk, der lå på toppen, gravede hånden ned i den, fyldte den og gik tilbage. Jeg tværede leverpostejen ud i min fars ansigt, fyldte hver en rynke og proppede hans næsebor. De små grinede ad det. Jeg kunne mærke, hvordan min far forsøgte at komme op at stå. Han råbte til mig, at jeg skulle stoppe, men det var ikke en mulighed. Det hele var for længst kørt af sporet. Jeg kunne lige så godt blive ved, gøre arbejdet færdigt.

"Hvad helvede har du gang i?" råbte han og trak i sine arme og ben. Min mor holdt ham stadig fast, mens han kæmpede for at komme fri.

"Du skal tale pænt til mig," sagde hun, men han lå bare med hele ansigtet smurt ind i leverpostej. Jeg gik over og åbnede døren ud til gården, kaldte på hundene, der stod op ad facaden. De kunne se så skyldige ud, allerede inden de havde gjort noget. De drak regnvand fra et rør, der var forbundet med tagrenderne. De var blevet tynde igen, man kunne se knoglerne på den ene af dem. Vi plejede at fodre dem med resterne fra aftensmaden, men vi var begyndt at spise op. Jeg forsøgte at fløjte, men jeg kunne ikke. Der kom kun en luftig lyd ud mellem læberne. Så klaskede jeg mig på lårene, og de snøvlede sig hen ad jorden, mens de snusede til alt. De humpede savlende hen mod min far. Terrieren kom først. Den begyndte at spise leverpostejen fra hans ansigt.

"Værsgo," sagde jeg til den og aede den bag øret.

"Lad være," sagde min mor, men jeg ignorerede hende.

"Nu stopper vi," sagde hun. Min far lukkede øjnene og bed læberne sammen. Han spændte i hele ansigtet, mens han samlede kræfter til sit næste træk. Hundene blev ved med at spise, til der ikke var mere. Min mor slog terrieren hårdt over snuden. Den trak sig tilbage og gik ud i gangen med de andre.

"Hvem fanden tror du egentlig, du er?" råbte min far fra gulvet og løftede hovedet. Han fik vristet en arm fri og fik skubbet min mor væk fra sig. Hun væltede og lå ved siden af ham. Han rejste sig op. Mine søskende grinede ikke længere.

"Gå ind og se fjernsyn," sagde min mor, og de gjorde, som hun sagde. Min far tog fat i min arm og rev til. Mit hoved rystede, da han slog mig i ansigtet. Et ordentligt smæld over kæberne med flad hånd. Alle knoglerne blev trykket ind i ansigtet, adrenalinen var allerede væk. Jeg begyndte at blive døsig i hele kroppen.

"Så er det her pis slut," sagde min far. Han tog en cigaret i munden og gik udenfor. Min mor havde allerede sat sig ind på kontoret igen. Jeg løb op på mit værelse og satte en kommode foran min dør og slukkede lyset. Der var helt stille i huset bortset fra lyden af fjernsynet nede i stuen. En reklame for et eller andet legetøj med munter baggrundsmusik. Jeg så ud ad tagvinduet. Sølvpoplen blomstrede i haven, bladene var på vej indenfor. Jeg fik øje på den høje fjernsynsantenne, den stod et sted i nærheden af Viborg og blinkede med præcis fire sekunders mellemrum. Nogle gange talte jeg de sekunder. I mit akvarium havde guppyerne stadig ikke fået nogen unger. Det kan også snart være lige meget, tænkte jeg og fodrede dem med to små flager fra bøtten.

Der stod en fremmed dreng i entreen, da jeg kom hjem. Han kunne højst være få år ældre end mig. Måske 18. Det var det dunede skæg og den store krop. Selvom jeg aldrig havde set ham før, var det, som om jeg kendte ham. Jeg sagde ikke noget til ham, bukkede mig bare ned for at binde mine snørebånd op. Han kiggede på mig, som om han havde fået øje på noget, han havde ventet på længe.

"Hej, lillebror," sagde drengen, og jeg forstod ikke, hvorfor han sagde sådan. Jeg fik det kvalmt.

"Hej," svarede jeg uden at kigge op, som om det ville koste mig noget at se på ham. Inde fra kontoret kunne jeg høre min mor spille. Så kom min far ud i entreen. Han havde hørt os tale sammen.

"Hej, Jimmy, er det dig?" sagde han til drengen. Han måtte være kommet få sekunder før mig.

"Hej, far," sagde drengen. En kulde løb ned gennem min rygsøjle og trak lange spor efter sig. Min far og drengen gav hinanden hånden, det var akavet at kigge på. Min far vendte sig om mod mig.

"Nå, Tue. Det her er altså Jimmy, og han er din storebror, som jeg har med en kæreste, jeg havde for mange, mange år siden. Hun hedder Tenna," sagde han.

"Hej, lillebror," sagde den fremmede dreng igen. Han stod med hænderne nede langs sine joggingbukser. Han gik hen mod mig og strakte armene ud til et knus.

"Hej-hej," mumlede jeg, men jeg havde ikke lyst til at hilse på ham. Jeg havde lyst til at gå min vej. Drengen omfavnede mig, men jeg vristede mig fri. "Hils ordentligt på din storebror," sagde min far og hævede stemmen. Jeg sagde ingenting.

"Hej," mumlede jeg igen og løb op på mit værelse for at være alene, men Jimmy fulgte efter mig. Han gik mekanisk og lugtede af den slags sved, der har fået lov at sidde i tøjet i flere dage.

"Har du haft en god dag, lillebror?" spurgte han, som om vi havde kendt hinanden altid. Jeg svarede ham ikke. Så gentog han sit spørgsmål.

"Ja," sagde jeg. "Den var god nok."

"Det var godt, lillebror," sagde han.

"Jeg skal lave lektier nu," sagde jeg. "Jeg har ikke så god tid til at snakke med dig."

Jeg begyndte at tage nogle bøger op af min taske og lægge dem på mit natbord.

"Okay, jeg vil ikke forstyrre dig, lillebror, vi ses," sagde Jimmy og lukkede døren efter sig. Jeg satte kommoden for og forsøgte at glemme, at han fandtes, og at han stod på den anden side af døren til mit værelse.

Jimmy begyndte at komme forbi hele tiden. Han havde aldrig før været noget, jeg vidste noget om, og nu var han ikke til at undgå. Min mor fortalte, at det var, fordi han var blevet 18 år og kunne opsøge sin far. Hans mor havde ikke været meget for det, sagde hun. Jimmy var ikke i gang med nogen uddannelse, men kunne godt tænke sig at blive mekaniker. Hans kæreste var med til kaffe en dag. En pige, der hed Nikita. Hun beholdt sin røde dynejakke på indenfor. Min far havde stillet nogle dåseferskner frem og pisket flødeskum.

"Kom og spis," råbte han. "I aften skal vi have dessert, når alle mine drenge er samlet."

"Jeg er ikke sulten," råbte min mor, "spiller lige."

"Kom nu, for helvede," sagde han. Men hun kom ikke. Min far tændte nogle stearinlys med sin cigaret.

"Har I så nogen tatoveringer?" spurgte Nikita og tog en fersken op med fingrene.

"Nej, det har vi godt nok ikke," sagde min far og smilede til hende.

"Jeg har én," sagde hun.

"Vis den," sagde Jimmy begejstret.

"Ja, vis den," sagde min far. Jeg sad for enden af bordet og spiste for mig selv. Nikita skubbede sin stol ud fra bordet og rullede sine gamacher ned til knæene. Hun havde en tatovering på ballen. *No regrets*, stod der. I det samme kom min mor ud for at hente et nyt askebæger.

"Den er sgu da flot," sagde min far og kiggede enormt meget efter.

"Tak, tak," sagde Nikita.

"Hvad betyder det?" spurgte min far.

"Den betyder alt for mig," sagde hun.

"Det betyder, at hun ikke fortryder noget," sagde jeg som det første og eneste den aften.

"Nå," sagde min far, og Nikita rullede sine gamacher på plads.

"Jeg får også snart én," sagde min mor.

Der blev helt stille.

"Hvor vil du få penge til den fra?" spurgte min far. "Hva'? Du har sgu da ikke nogen penge. Vil du også bruge O.P.s penge på det? Du er sgu da ikke rigtig klog."

Han lagde en ny fersken over på sin tallerken og skar den over med skeen. Der var noget, han ikke kunne holde inde, det kunne jeg se. Han tyggede mekanisk og insisterende. Underlæben forsvandt ind i munden på ham, som den gjorde, når han var lige ved at miste kontrollen. Han bankede hårdt i bordet med en flad hånd.

"Din kælling. Det er fandeme ikke for sjov, når jeg siger, at vi lever for lånte penge. Du skal ikke gå ud og brænde flere af."

Min mor tændte en cigaret og rejste sig fra bordet. Der var helt stille. Hun gik ind på kontoret. Manden fra pokerspillet begyndte at tale i højtaleren.

"Vi skal også snart til at hjemad," sagde Jimmy og tog fat i sin kæreste.

Nytårsaften fyldte min far brystlommen i den blå kedeldragt med lightere, en dåse snus og andre småting. Der var ingen, der forventede sig noget af nytåret, derfor var det også underligt, da han kaldte begejstret på os. Vi skulle komme ud i entreen.

"Tag noget varmt tøj på," sagde min far.

Nina trak i sin flyverdragt og et par gummistøvler, og Morten brugte nogle strømper som vanter. Jeg kunne godt undvære, det var også bedst at have løse fingre, hvis man skulle tænde en raket, og jeg håbede, at det var det, vi skulle. Min far ventede på os ude ved lastbilen. Han havde sat nogle ting på ladet, jeg kunne ikke se hvad.

```
"Hvad skal vi?" spurgte jeg.
```

[&]quot;Det får du at se."

[&]quot;Skal vi fyre raketter af?"

[&]quot;Det er en overraskelse!"

[&]quot;Sig det, sig det!" råbte Morten.

[&]quot;Skal jeg sige det?"

[&]quot;Ja!"

[&]quot;Vi skal lave nytårsløjer," sagde min far.

[&]quot;Kommer Jimmy?" spurgte Morten.

[&]quot;Nej, det kan du tro, han ikke gør," svarede min far.

"Hvad så med mor? Skal vi så ikke have mor med?" spurgte Morten, og min far kiggede over på mig.

"Gå du ind og spørg hende, Tue," sagde min far. "Hun vil sikkert hellere spille."

"Hun er syg," sagde jeg.

"Det ville jeg også blive, hvis jeg havde spillet andres penge væk," sagde han.

Jeg gav det et forsøg, måske ville det hjælpe at komme ud sammen med os andre. Hun skulle i hvert fald spørges. Jeg gik ind på kontoret. Hun sad og sugede på en cigaret, mens hun klikkede rundt på nogle kort på skærmen. Hun bandede lidt for sig selv.

"Vil du med ud og lave nytårsløjer, mor?" spurgte jeg hende.

"Narh, ikke lige nu."

"Jamen vi tager af sted nu. Tror du ikke, det kunne være hyggeligt?"

"Jeg sidder lige og slapper af. I kan bare tage af sted, så spiser vi, når I kommer hjem. Jeg skal nok lave noget lækkert."

Det lød, som om hun smilede, men hun kiggede ikke væk fra skærmen, så det var svært at se, hvordan hun så ud. Hun holdt altid sit ansigt gemt efterhånden. Det var, som om hun troede, vi ikke vidste, at hun ikke var glad, hvis vi ikke så det.

"Tror du ikke, det ville være meget godt med lidt frisk luft?" spurgte jeg.

"Må jeg ikke lige selv bestemme lidt?"

"Tror du ikke, det kunne være meget godt, mor?"

"Nej. Du er den stærkeste af os to. Gå nu ud, Tue. Gå ud herfra."

Jeg smækkede døren og gik udenfor til de andre. Min far havde allerede startet lastbilen.

"Hun ville selvfølgelig ikke med."

"Hvad sagde jeg! Nå, det må hun selv om. Kom så," sagde han, og jeg satte mig ind med Nina på skødet. De andre børn, vi kendte, fik lov at gå rundt til naboerne og hejse ting op i flagstængerne, men vi lavede ikke nytårsløjer. Siden nytåret med det dødfødte barn var de nye år bare kommet af sig selv.

"Har du købt fyrværkeri?" spurgte Morten.

"Det kan du sateme tro, min dreng," sagde min far, og vi jublede, mens bilen kørte gennem sneen. Den første, der skulle udsættes for vores nytårsløjer, var Cola-Kim. Han avlede svin. Vi kørte ind foran hans indkørsel. Der stod en skraldespand ude ved vejen, som var fyldt med døde griseunger. Han havde sat lys på sin gavl, *Merry Christmas*, stod der. Vi kunne se hans familie sidde og spise gennem et vindue i stuehuset. Min far slukkede lygterne på bilen og kørte lidt ned ad indkørslen. Så slukkede han motoren og steg ud. På ladet havde min far stillet en spand med lun kolort, remoulade- og tandpastatuber og blade fra de pornokalendere, håndværkerfirmaerne sendte ud i midten af december. Der lå også en pakke med fem store raketter.

"Kom," hviskede han, og vi fulgte efter. Så tog han en spand ned fra ladet.

"Du holder vagt med de små," beordrede han mig, og jeg stod med mine søskende, holdt dem i hånden og kiggede efter, om nogen flyttede sig inde hos Cola-Kim. Imens tog min far spanden med kolort og vendte den på hovedet, så deres dørtrin blev dækket til. Det stank langt væk. Min lillebror grinede, og jeg tyssede på ham, så vi ikke blev opdaget. Min far trak en pistol op af brystlommen. Først blev jeg bange. Han lignede noget fra en western. Han klemte munden sammen, som om han forsøgte at holde fast på et stykke snus derinde, men han var gået tilbage til cigaretterne, efter at tandlægen havde sagt, at hans tænder var ved at rådne. Der var en arrigskab i ham. Han sigtede efter en potteplante på deres trappetrin. Jeg så, at det var en hundeproppistol. Han tog sig god tid, lukkede det ene øje og sigtede. Så skød han, planten væltede, og skårene fordelte sig ud over trappen. Indenfor

rejste Cola-Kims kone sig og gik fra bordet. Hun vendte sig om og fik øjenkontakt med mig. Jeg stivnede i et sekund. Så kunne jeg se hende råbe et eller andet, Cola-Kim rejste sig også.

"Der kommer nogen," hviskede jeg højt. Vi gik lidt tilbage og gemte os bag en hæk. Jeg kunne se Cola-Kims kone gå gennem en dør derinde, og jeg frygtede, at hun var på vej udenfor.

"Skynd dig," sagde jeg til min far, og han begyndte at bevæge sig tilbage mod lastbilen. Han havde så lange ben, at han aldrig behøvede at skynde sig. Benene gjorde arbejdet for ham. Så satte han sig på hug og trak nogle heksehyl op af brystlommen. Han fandt en lighter og tændte dem.

"Skynd jer op i lastbilen," råbte han, og kort efter lød der et brag. Heksehylene sprang, og vi kørte videre med slukkede lygter, drejede videre ud ad landevejene. Jeg havde aldrig set de små grine så meget før.

"Så kan han lære det," sagde min far. Der var et eller andet ved det, jeg ikke brød mig om. Det var glat på vejen, men der var mange steder, min far ville hen den aften. Han tændte radioen i handskerummet. Min søster nynnede med på en sang. Pludselig kunne vi mærke et brag mod bilens køler.

"For helvede!" råbte min far og holdt ind til siden. Han slog ikke havariblinket til. "Hvad er det?" spurgte jeg nervøst. Han steg ud af bilen. Jeg fulgte efter for at hjælpe ham.

"Vi er kørt på et rådyr, for helvede da," sagde han, "bliv inde i bilen."

Han løftede det døde dyr om på ladet. Han havde en skovl med, som han brugte til at dække den blodige asfalt med sne fra en drive i vejkanten. Så kørte vi igen. Han slukkede musikken og tændte lygterne.

"Hvor skal vi hen?" spurgte jeg, da vi kørte forbi kirken og jeg var klar over, at vi ikke var på vej hjem. Han svarede ikke.

"Hvor skal vi hen nu?" gentog min lillebror.

[&]quot;Far?"

"Hold så kæft," sagde han.

Vi drejede ud på hovedvejen mod dæmningen, men før byen fortsatte han ind ad en lang markvej, der føltes uendelig. Enkelte raketter lyste op på himlen. Det bed i røven, hver gang vi kørte over en sten. Lastbilen rystede og tippede. Alt var mørkt, indtil en gård lyste op i det fjerne. Jeg havde været der en enkelt gang før og vidste godt, hvem der boede der. Det var Clemens. Jeg havde set ham sidde og drikke øl hos mekanikeren. Det var sådan et sted, min far købte og solgte ting en gang imellem. Clemens var blevet fyret fra sit arbejde, da slagteriet inde i Skive brændte. De ville ikke genopbygge det, det kunne bedre betale sig at rykke hele produktionen til Polen. Nu boede Clemens alene på sin gård. Nogle sagde, at konen var taget på et krisecenter for kvinder i Silkeborg, da han kom til at stikke hende en lussing.

"Er det rigtigt, at han er alkoholiker?" spurgte jeg min far.

Han tyssede på mig.

Sådan var der så meget med så mange, sagde han. Vi holdt ind foran en stald. Der lå beskidte rævefælder ude foran. Min far steg ud af lastbilen og smækkede døren i. Han gik hen og bankede på døren til huset. Clemens røg pibe og havde kun lange underbukser på under sin jakke, da han åbnede. Han tog et par gummistøvler på, der stod på trappen. Min far og han bar det døde dyr ud i stalden.

"Bliv her," sagde jeg til de små og steg ud af lastbilen, fulgte efter Clemens og min far.

"Vil du hjælpe?" spurgte min far.

"Det kan jeg godt," sagde jeg.

"Der skal nok komme noget. Indtil videre må du bare lige stå og prøve ikke at være i vejen," sagde min far.

Der lå endnu flere rævefælder i stalden end udenfor, i en enkelt af dem sad der noget, der lignede en afrevet fod. Rådden og grålig. I et hjørne stod en

rusten traktor. På en væg hang skelettet fra en tyr.

"Se, det er sgu en angus, et kolossalt dyr," sagde Clemens, da han så, at jeg kiggede på det. Clemens sjoskede frem gennem et bjerg af rod. Bag endnu en fælde fandt han en slagtersav med store riller. Han tog den i hånden, klingen var mørkerød af indtørret blod. Så fandt han en støvet presenning og bredte den ud på jorden.

"Læg dyret her," sagde Clemens til min far og pegede på presenningen. Min far nikkede en enkelt gang med en tændt cigaret mellem læberne og løftede hjorten hen på presenningen. Så skoddede han i brystlommen. Clemens vandrede frem og tilbage mellem hoveddøren og laden med nye elementer til slagtningen. Knive og lange gummihandsker. Nina og Morten sad ude i bilen. De var vant til at vente, tænkte jeg.

"Vil du virkelig gerne hjælpe til?" spurgte Clemens.

"Ja," svarede jeg.

"Godt nok. Så pikl ind og kog noget vand." Clemens kiggede på mig.

"Det skal jeg nok," sagde jeg og gik ind i hans hus. Der lugtede fælt. Det var ikke bare lugten af røg, det var lugten af noget forladt, noget ensomt. Han havde et fjernsyn i køkkenet, det var tændt på en kanal med tegnefilm. Ved vasken stod et tårn af opvask på køkkenbordet, på gulvet lå madrester langs panelet. Jeg kiggede i alle hans skabe efter gryder. Så fandt jeg to store og fyldte dem med vand og tændte for blusset. Far og Clemens kom ind, de havde Nina og Morten med. De satte sig alle sammen ved bordet. Min far tændte en cigaret til. Morten gabte højt.

"Er du træt på nytårsaften?" spurgte Clemens.

"Nej," svarede han. Vandet var begyndt at snurre i gryderne.

"Skal I ikke lige have et glas, det er jo en mærkedag?" sagde Clemens.

"Jo tak," sagde min far. Clemens hentede en flaske i et rum ved siden af og skænkede op i tre krus.

"Du *er* vel konfirmeret, er du ikke?" spurgte han og kiggede på mig. Jeg blev næsten forskrækket.

"Det er ved at være længe siden."

"Der kan man bare se," sagde han. "Jamen så skåler vi – også med konfirmanden," sagde Clemens, og jeg slog mit krus mod deres og sank den sure vin hurtigt. Morten og Nina sad og kiggede med albuerne hvilende på bordkanten.

"I er alligevel for små til det," sagde han til dem, "det kan være, I vil ha' en sodavand i stedet for, hvis I må for jeres far?"

Min far nikkede sammen med dem. Clemens hentede to dåsesodavand. Jeg skyndte mig at drikke vinen, det skulle ikke afhænge af mig, hvornår vi kunne komme ud og ordne rådyret. Clemens blev ved med at snakke. De vendte alting, ham og min far, selvom de ikke rigtig havde så meget med hinanden at gøre.

"Det har været et rigtigt lorteår," sagde Clemens.

"Tja, det går vel op og ned," sagde min far.

"Du kender til det, Lars. Hold nu kæft, nogle seje træk, du har skullet igennem. Hold nu kæft, I har kæmpet. Men jeg ved, du er en dygtig landmand. Det er jo i bund og grund bankerne, der burde have dårlig samvittighed. Finanskrisen har gjort dem kyniske som ind i helvede."

"Jamen det er rigtigt," sagde min far.

"Jeg ved, du er en dygtig landmand. Vi tog da alle dine tyrekalve inde på slagteriet. Der var ikke en finger at sætte på de stude."

"Tak, Clemens," sagde min far. Han satte sit glas op til munden og drak resten.

"Det mener jeg sgu. Det gør jeg. Nå, men nu vender vi kalenderen. Det er nye tider!"

"Ja, det gør vi."

"Godt nytår," sagde Clemens og fik øje på gryden, hvor vandet boblede i overfladen. Låget raslede.

"Så skal vi vist ud igen. Bambi ligger og venter på os," sagde han og gik hen og slukkede blusset. Han tog gryden i håndtagene. Vi andre rejste os og fulgte efter ham ud i stalden. Han stod foran rådyret, der lå på presenningen.

"Det er ulækkert," sagde Nina.

"Det er naturligt," mumlede Clemens. Blodet løb roligt ud fra rådyret, da han punkterede det i maven. Min far og ham delte kødet op i to sorte sække, Clemens fik den ene. De blev ved med at stå og sludre, længe efter at slagtningen var færdig.

"Far, kan vi ikke godt tage hjem nu? Mor venter på os," sagde jeg.

"Jo jo, vi må hellere af sted."

"Godt nytår, Lars," sagde Clemens, "tak for din altid betænksomme måde at være på."

"Lige over," svarede min far, og Clemens fulgte os ud til lastbilen.

Da vi kom hjem, begyndte alle at opsende raketter. De stod på himlen i lang tid, klokken var allerede 12. Indenfor var min mor gået i seng. Der stod fem rejecocktails på bordet og et halvt glas vin.

"Nå, skal vi få skudt en raket af sted?" spurgte min far, og Nina og Morten jublede med trætte stemmer. Min far tømte en halvandenliters cola i håndvasken og fyldte den halvt op med vand. Vi gik ud på gårdspladsen. Nina stod allerede med fingrene i ørerne. Min far stak spidsen af raketten ned i flasken og tændte lunten. Den strøg til vejrs og var væk få sekunder efter. Et sølvfarvet drys.

"Godt nytår," sagde min far.

"Happy new year!" skreg Morten.

"Godt nytår," sagde jeg og gav Nina et knus. Hun havde lukket øjnene, jeg vidste ikke, om hun var træt eller bange.

"Du kan godt åbne øjnene nu," sagde jeg, og hun gjorde, som jeg bad hende om.

"Er den væk?"

"Ja, den er fløjet helt op til månen nu," sagde jeg.

"Det passer ikke," sagde hun.

"Jo," sagde jeg. "Det passer," og jeg strøg en hånd hen over hendes kolde kind.

Jeg var ude at køre med min mor, vi skulle hente burgere på cafeteriaet ved landevejen. Det var min far, som gav, han havde tjent godt på det seneste. Min mor sad bag rattet. Jeg havde hørt min far gå rundt og bande for sig selv de sidste par dage. Det var noget med Jimmy. Vi skal aldrig se ham igen, havde han sagt, mens han gik rundt i sine gummistøvler og ikke kunne finde ud af, om han ville være inde eller ude. Jeg spurgte min mor, hvad det handlede om.

```
"De er blevet uvenner," sagde hun.
```

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige til det, så jeg tegnede i duggen på ruden. Nogle gange kiggede jeg over på min mor, når jeg var sikker på, at hun fokuserede på vejen. Hun lod til at have fået det bedre, selvom hun stadig var meget tung om øjnene. Det var første gang i lang tid, hun havde været ude af huset. Hun havde endda taget rent tøj på.

[&]quot;Over hvad?"

[&]quot;Du kender far."

[&]quot;Jamen hvad er der sket?"

[&]quot;Jimmy spurgte, om han kunne låne 50.000 kroner, og far flippede ud."

[&]quot;Hvorfor skulle han bruge så mange penge?"

[&]quot;Noget gæld. Narkogæld."

[&]quot;Det er der ikke noget at gøre ved," sagde hun et stykke tid efter.

[&]quot;Hvad?"

[&]quot;Det med Jimmy."

"Nej."

"Det er jo også dig, der er storebroren i familien," sagde hun.

"Ja, det er det jo," mumlede jeg, og hun bad mig om at tage en CD i handskerummet. Første sang på CD'en ville ikke virke. Den var for ridset.

"Prøv en anden så," sagde hun. Jeg fumlede med en lille mappe med CD'er. Hun havde købt dem af Bitten, som solgte brændte CD'er. Det var hendes nebengesjæft, sagde min mor. Hun brændte dem selv hjemme på computeren. Når min mor bestilte CD'er hos Bitten, gav Bitten dem altid titler med en sort sprittusch: *Bittens Michael Jackson, Bittens greatest Gnags*. Da min mor blev syg, lavede hun én, der hed *Lonnys Depression Hits*. Sangene lå på læberne. Min mor skrålede med, det var ellers svært at gøre hende glad, men Michael Jackson var en genvej.

"Can you feel it!" skreg vi med vinduerne rullet ned, mens vi fortsatte ud ad vejene. Vi overhalede en stor truckerlastbil, og længere fremme ad vejen drejede vi ind på landevejscafeteriaet. Hun slukkede ikke bilen, før sangen var færdig, og et nyt nummer begyndte. Hun nev mig i maven og gjorde tegn til at stige ud.

Cafeteriaet lå i udkanten af en af de større landsbyer i kommunen, ikke ret langt i bil fra, hvor vi boede. Stedet delte parkeringsplads med en campingforretning, der stod for de fleste af byens skatteindtægter. De to forretninger var gået sammen om at købe flag fra alle nordiske lande. De håbede sådan på turister. Det så prægtigt ud fra vejen.

"Kom, Tue!" råbte min mor, og jeg steg ud af lastbilen. Vi gik indenfor. Min mor tørrede skoene af på en dørmåtte, jeg gjorde det samme. Damerne, der arbejdede der, stod i deres blondeforklæder med roser på og bød velkommen uden at mene det. Jeg forestillede mig, at det var sådan hver dag. På væggene var der gule og røde farver. Der var dækket op til fire ved hvert eneste bord, men der var ingen gæster ud over min mor og mig. I hjørnet stod en enarmet tyveknægt og håbede på jackpot, felterne snurrede. Min mor kiggede på den, så kiggede hun i sin lomme, men hun havde ingen småmønter. Menuen hang på væggen. Der var ti forskellige retter, man kunne købe. De var hver især præsenteret med et foto og en tekst klæbet op

foran et lysstofrør. På cafeteriaet var de også i stand til at lave smørrebrød, men det var et spørgsmål om efterspørgsel. Kvinden, der stod bag disken, hed Randi og var andenarving til stedet. Hun stod og ordnede et eller andet, hun fjernede ikke øjnene fra bordet. Familien, der ejede cafeteriaet, kunne træde direkte fra deres egen stue ind i restauranten, hvor to gravhunde lå og pruttede i fletkurve foran disken.

"Dav," sagde min mor og trak sin pung op af baglommen. Jeg gik lige bag hende og trak op i mine bukser. Jeg var langsomt blevet højere end hende og kunne se lige ned bag kassen. Ved siden af kasseapparatet stod Randi og smurte bordpladen med skorperne fra en ost.

"Dav, Lonny, Velkommen til," sagde Randi. "Nå, hvad skulle det så være?"

Hun så os an, som om hun kendte os. Der lugtede af friture. Man kunne se friturestegeren syde og koge gennem en døråbning. En kvinde stod og skar salat endnu længere væk. Min mor bestilte burgere til at tage med.

"Ja, så bliver det 240 kroner," sagde Randi.

"Jeps," svarede min mor og rodede rundt i sin pung, "jeg skal lige se, om vi har flere kontanter."

"Javel," sagde Randi.

"Fik vi kortet med?" spurgte min mor og kiggede på mig.

"Det ved jeg ikke," sagde jeg.

"Ingen klods i februar," sagde Randi.

"Hvad mener du med dét?" spurgte min mor. Hun kiggede op fra pungen og stirrede Randi direkte i øjnene.

"At man betaler med det samme her i biksen, hvis man vil købe noget," sagde Randi. Min mor rodede i sin pung igen og kiggede på Randi med et blik, jeg kun kendte fra, når hun skældte mig ud. Hun fandt dankortet i sin pung.

"Selvfølgelig skal vi betale. Og ved du hvad? Vi vil faktisk gerne betale for tre store bakker pomfritter også," sagde min mor.

"Ja tak," sagde Randi, "så gerne," og svingede en hvid kasket op på hovedet, vendte sig om mod friturekogeren og råbte til den anden dame, der stod i køkkenet.

"Tre bakker fritter!" råbte hun og gav min mor et nummer.

"På kortet," sagde min mor, "og på beløbet." Hun satte sit kort i automaten.

"Ja tak," sagde Randi.

Vi fik vores mad, og da min mor og jeg kom udenfor igen, gik hun hen til en grøn postkasse, der hang på familiens egen hoveddør.

"Hvad skal du?" spurgte jeg.

Hun svarede ikke. Så tog hun nogle af pomfritterne, den sydende olie dryppede stadig fra dem.

"Se her, min dreng," sagde hun og puttede dem i postkassen, hun tømte næsten hele bakken. Så løb hun hen til lastbilen, jeg løb efter hende.

"Hasta la vista, baby," råbte hun tilbage mod cafeteriaet og låste lastbilen op. Hun satte sig bag rattet med pomfritterne i skødet og kørte ud på landevejen. Hun kiggede i bakspejlet, mens hun tog en pomfrit fra bakken. Den knasede mellem hendes tænder. Jeg satte burgerne op i forruden.

"Kender du hende Randi?"

"Herude opfører alle sig fandeme, som om de kender hinanden."

"Var det ikke lidt dumt?" spurgte jeg hende og åbnede vinduet. "Det med pomfritterne?"

"Hvorfor det?"

"Hvad nu hvis de bliver sure?"

"På hvem? Mig?"

"Ja."

"Der er jo ingen grund til at tage sorgerne på forskud, og ved du, hvad hende Randi er?"

Jeg kunne ikke lade være med at tænke på det med osten.

"Hun smurte bordpladen ind i osteskorper," sagde jeg. "Hvorfor gjorde hun det?"

"Hun er for viderekomne," sagde min mor, satte en smøg i mundvigen og tændte for CD-afspilleren.

Jeg kiggede mig over skulderen, mens jeg stak hånden ned i en lomme og mærkede på indholdet. Der lå kun en udløbet busbillet på tre zoner og en nøglering med et plysvedhæng. Jeg tog nøgleringen op, kiggede på den og stoppede den i baglommen. Nu var den min.

De andre løb altid udenfor i frikvarterene. For at ryge bag hegnet, spille fodbold eller gå ned til Brugsen efter trøfler og drikkeyoghurt. Hvis man spiste trøflerne på vejen tilbage, kunne man sagtens nå ind i klassen, før det ringede ind. Jeg blev altid indenfor. Nogle gange gik jeg på biblioteket og stjal bøger. Der var så mange flotte, gamle bøger, der bare stod og aldrig blev lånt. Men så var det, jeg fandt på det med at kigge i de andres jakkelommer. Det var ikke, fordi jeg ville stjæle særlig meget, og det skulle helst være fra nogle af dem, jeg ikke kunne lide. Der var noget befriende over det. Det gav et lille kick, og det føltes som at tage noget tilbage. Hvis jeg blev opdaget, så ville de da huske mig for et eller andet på skolen. I næste jakke lå der en hel pung. Der var ikke noget i den af værdi, men så læste jeg på sygesikringsbeviset. Det var Annas pung. Jeg tog alle hendes kort, stoppede dem i baglommen og lagde pungen tilbage i jakkelommen. Der var også en telefon. Jeg tog batteriet ud og smed det i skraldespanden. Så kunne jeg høre én trække vejret bag mig. Jeg vendte mig om, men havde mest lyst til at lukke øjnene. Der stod en pige. Hun havde noget sort makeup omkring øjnene. Håret var helt lyst og gik til skuldrene, hendes øjne skelede. Jeg havde ikke set hende før.

[&]quot;Hvad laver du?" spurgte hun.

[&]quot;Det kommer ikke dig ved," sagde jeg og håbede ikke, hun sladrede.

[&]quot;Jeg er bare nysgerrig."

[&]quot;Fuck nu af."

[&]quot;Fuck selv af. Jeg så det godt."

```
"Hvad så du?"
```

Jeg vidste ikke, om hun kiggede mig i øjnene eller et helt andet sted hen. Hun var ret smuk, selvom øjnene skelede. Hendes hår var lyst, nærmest hvidt. Reflekserne gjorde mig i tvivl. Hun duftede også, hun måtte bruge parfume. En dyr én.

"Jeg bliver rundtosset, når du kigger på mig," sagde jeg, men hun virkede ligeglad.

"Jeg hedder Iben, jeg går i klassen under dig. Du har også stjålet fra Brugsen, ikke?"

"Helt ærligt. Få dig dog et liv i stedet for at gå rundt og holde øje med andres."

[&]quot;At du havde hånden nede i lommen på den dér jakke."

[&]quot;Og hvad så? Du har skeløjne."

[&]quot;Jeg siger bare, at jeg så det."

[&]quot;Okay, tak for info."

[&]quot;Selv tak."

[&]quot;Jeg ved godt, hvem du er," sagde hun.

[&]quot;Jeg aner ikke, hvem du er, og jeg er også ligeglad."

[&]quot;Du er Tue."

[&]quot;Ja. Hvad vil du?"

[&]quot;Næ."

[&]quot;Nå, så må det være en anden."

[&]quot;Du er flot!"

```
"Tak. Det er du ikke."
```

[&]quot;På grund af øjnene?"

[&]quot;På grund af mange ting."

[&]quot;Du kender mig ikke."

[&]quot;Nej, heldigvis."

[&]quot;Vil du hænge ud en dag?"

[&]quot;Hvad skulle vi lave?"

[&]quot;Det ved jeg ikke. Stjæle en bil eller sådan noget."

[&]quot;Jeg stjæler altså ikke, det er ikke sådan."

[&]quot;Hvad med i morgen?" spurgte hun.

Iben og jeg begyndte at mødes på stationen efter skole. Jeg var ikke rigtig klar over, om vi skulle være venner, men nu havde vi siddet mange dage i træk på trinbrættet og snakket. Hun gik hen og lagde nogle småmønter ned på skinnerne. Når hun havde placeret dem, ventede vi på, at toget mod Aarhus passerede os. Det slog gnister, når de kørte hen over mønterne. Vi skiftedes til at være den, der skulle samle mønten op igen bagefter, og skiftedes til at få det samme chok over, hvor brændende varm den var blevet. Nogle gange havde Iben fået penge med af sin mor til at købe noget hos bageren. Vi brugte dem på cigaretter i stedet for, og vi kunne nemt dele en pakke på nogle timer, så tøjet stank, og vi sad og spyttede for at rense munden.

"Hvem er din far egentlig?" spurgte jeg. Det røg bare ud af mig.

Det var ikke, fordi jeg fortalte Iben særlig meget om mig selv eller min familie, ud over det, hun selv havde spioneret eller gættet sig frem til. Men jeg ville gerne vide noget om hende. Jeg følte på en måde, at jeg var nødt til at have noget på hende. Hun snakkede en masse, men det gjorde mig ikke klogere på hende. Hun virkede som sådan en, der havde en masse jokere i ærmet. En, man kunne lave lange film om uden særlig mange replikker, eller også var hun bare mærkelig. Måske mest det sidste, men jeg troede godt, jeg kunne lide hende.

Der blev stille, det føltes som flere minutter.

"Han er død," og det var, som om det gav ekko over hele stationen. En gammel dame sad på en bænk et stykke fra os og holdt godt fast på sin trolley, mens hun kiggede efter toget i horisonten. Jeg håbede ikke, hun havde hørt noget. Jeg vidste ikke, hvor jeg skulle gøre af mig selv. Mine arme føltes pludselig meget lange og ranglede, og jeg skød benene ind under bænken.

"Det må du altså undskylde," sagde jeg.

"Det skal du ikke undskylde, der er bare ikke nogen, der har spurgt før."

"Jeg er ikke så god til at snakke. Inga siger også, jeg ikke har nogen situationsfornemmelse."

"Det har hun ikke ret i. Du må aldrig være bange for at spørge mig om noget, vi er vel venner nu."

"Men hvad døde han af?"

Iben rejste sig op, gik hen og skoddede i skraldespanden. Vi plejede ellers bare at smide cigaretterne ned på skinnerne.

"Det er tre år siden nu," sagde hun og gik tilbage, "vi var lige kommet hjem fra Indien. Han kom til at køre en lille pige ihjel dernede," sagde hun.

"Hvad skete der så?" spurgte jeg.

"Han betalte pigens familie en masse penge, men han var helt ødelagt, da vi kom hjem. Han blev mærkelig, han sov aldrig om natten. Han sad bare i sit nattøj og så fjernsyn."

"Var han deprimeret?"

"Min mor siger, at han mistede virkelighedsfornemmelsen."

"Hvad skete der så med ham?"

"Han tog sit eget liv."

"Hvorfor det?" spurgte jeg, og jeg følte mig så dum, da jeg sagde det.

"Min mor siger, at det var, fordi han havde for mange hemmeligheder."

Jeg var rystet.

"Hvordan tog han sit liv?"

"Vil du virkelig vide det?" spurgte hun. Jeg var ikke sikker. Alligevel nikkede jeg.

"Med udstødningsgas. Nogle naboer fandt ham ude i garagen. De kunne ikke forstå, at hans motorcykel havde stået tændt så længe og midt om natten. Han elskede sin motorcykel. Det var en Harley-Davidson. Han sagde tit: 'Iben, når du bliver stor, så kommer du til at køre rundt på den her.' Men den blev solgt efter begravelsen. Så blev jeg sendt i en sorggruppe med min storebror. Jeg hadede det, der var ikke noget at sige. Sådan har jeg det egentlig stadig."

Noget sank sammen inden i mig. Tænk, at man kunne dø af at have for mange hemmeligheder. Jeg kunne ikke lide at høre om det.

"Hvorfor skulle din bror ikke arve motorcyklen?"

"Det var sådan en ting, jeg havde med ham."

"Ja, okay. Hvorfor var I i Indien?"

"Vi boede der i to år. Min mor og far arbejdede med nødhjælp, han var læge, men så skete det med bilulykken."

Det var, som om jeg også var nødt til at fortælle noget, men jeg vidste ikke helt, hvad jeg skulle sige.

"Jeg har aldrig været ude at rejse," sagde jeg. Det var flovt at indrømme, når alle andre som minimum havde været på Mallorca og i København.

"Det skal du glæde dig til," sagde hun. "Der er fedt i udlandet, man bliver ligesom mere ligeglad, når man ved, hvor mange steder man kan stikke af til."

"Eller mere glad."

"Ja, ligeglad eller glad."

"Hvad vil man helst være?"

"Det ved jeg sgu ikke, Tue. Nå, skal vi ikke snakke om noget andet end verden?"

En aften, før det blev mørkt, cyklede jeg ud til det store gartneri på min mountainbike. I maj blomstrede tulipanmarkerne langs de store drivhuse, der stod midt i landskabet, og det virkede som det mest oplagte sted at cykle hen for at få noget smukt at se. Om vinteren lyste drivhusene op som store, gyldne firkanter, men på denne tid af året kunne man se lige igennem dem. Min kæde faldt af på vejen derhen. Jeg stoppede op og sparkede til forhjulet. Min far havde ellers lovet at reparere cyklen flere gange, den var også ved at blive alt for lille. Jeg satte mig på hug og drejede en smule på egerne, fik klemt fingrene ind og løftet kæden på plads. Jeg tørrede mine hænder af i bukserne, de blev fyldt med oliepletter. Jeg cyklede videre ud ad markvejen og smed cyklen fra mig, da jeg stod for enden af tulipanmarken. Om få uger ville de blive plukket og sendt ud i forretningerne. Det havde ikke regnet i flere uger. Min far brokkede sig en del over det ligesom alle andre herude. Det var en dyr fornøjelse at sætte vandingsmaskinerne ud, sagde han. Solen havde svitset nogle af tulipanernes blade. Deres farver var smeltet og løb ned langs blomsterstænglen.

Indehaveren af gartneriet havde hyret over ti folk fra Rumænien til at arbejde på markerne hele sommeren. De fik lov til at bo i et stort parcelhus, han havde købt til formålet. Det havde gjort ham uvenner med hele byen. Folk kunne ikke lide rumænerne, selvom de holdt sig for sig selv. De havde også været der sidste sommer. Nogle af dem var blevet vinteren over, fordi de ikke havde råd til at tage hjem til Rumænien igen. De havde brugt alle de penge, de havde tjent, på at købe hash, det sagde min far i hvert fald. Jeg havde set dem arbejde fra vejen. Kvinderne gik med tørklæder bundet rundt om hovedet, og mændene havde gummistøvler på. De havde slæbt frem og tilbage på store kasser, mens de plukkede og sorterede.

Pludselig lød der et brag. Som om et stort skud blev fyret af i nærheden. Det sendte trykbølger gennem markerne og fik blomsterne til at bøje sig. Det var gaskanonen, der var blevet sat op på grund af alle de vilde dyr, der kom og spiste af tulipanerne. Den stod inde i en skov bag marken og lavede med

jævne mellemrum en høj, eksplosionsagtig lyd. Mange havde klaget over den.

Jeg stod i udkanten af marken og snusede til blomsterne, indtil jeg hørte gaskanonens brag én gang til. En hare spænede ud på vejen og fik blomsterne til at bølge. Den forsvandt ned mod vandet. Jeg samlede cyklen op fra vejen og tog fat i styret. Jeg cyklede en anden vej tilbage, ud forbi nogle skurvogne, der stod på en mark. I grøftekanten fik jeg øje på et brugt kondom. Det lå ved siden af en tom brikjuice og var helt krøllet og slimet. Jeg tog det op, holdt det ud foran mig og studerede det. Det føltes underligt at røre ved det. Tørt og melet. Jeg tænkte på, hvem der mon havde kneppet helt herude. Så stak jeg fingeren ned i det. Den blev kold og fugtig af den gamle sæd. Jeg smagte på det, det var salt og tykt. Jeg tænkte på den dag med Mike ved fjorden og lukkede øjnene. Noget snurrede rundt i alle mine led. Endnu et brag fra gaskanonen rungede sig vej gennem marken og fik mig til at holde op med at tænke. Jeg smed kondomet fra mig og tørrede munden af i ærmet. Så satte jeg mig op på cyklen, kørte frem og tilbage over kondomet, så det blev hullet og ødelagt mellem gruset og dækket. Det var kun mig, der kunne være så ulækker at gøre sådan noget, tænkte jeg, spyttede hen over rattet og trådte i pedalerne.

Jeg var på vej ned på stationen for at mødes med Iben. Den dag havde Inga erklæret mig egnet til gymnasiet.

"Du er jo ikke dum," havde hun sagt. "Jeg tror, det kunne være godt for dig at få åbnet nogle bøger for alvor."

Jeg besluttede mig for at prøve, selvom jeg ikke vidste, hvad det præcis gik ud på, eller hvad jeg skulle forvente. Men at gå i gymnasiet var en fin ting, og der var ingen i min familie, der var nået så langt før. Det i sig selv var en grund til at starte.

Iben sad på en bænk og spillede på en blå Gameboy Color. Den var næsten skjult bag hendes lange hår, når hun sad foroverbøjet. Hun kiggede ikke op fra den.

"Jeg skal lige være færdig med banen," sagde hun. Jeg satte mig ved siden af hende og ventede. "Så!" sagde hun, klappede sin Gameboy sammen og smed den ned i tasken. "Hvorfor kommer du først nu?" spurgte hun. "Du er over ti minutter forsinket?"

"Jeg skal i gymnasiet. Inga har lige sagt det."

"A' hva'?" råbte hun.

"Jeg er blevet erklæret egnet til gymnasiet."

"Sådan!"

"Det er vildt fedt," sagde jeg. "Tre år, og så kan jeg komme væk herfra!"

Hun smilede til mig.

"Det er sejt. Er det inde i Skive, du skal gå?"

"Ja, hvis jeg altså kommer ind, man skal optages først."

"Det gør du, de tager alle ind. De får penge for hver elev. Min bror går der lige nu. Det er rimelig skod, siger han, men det er jo lidt det eller teknisk skole," sagde hun.

"Kunne du se mig som tømrer?"

"Nej, slet ikke," hun grinede, mens toget gled ind på perronen. Vi plejede kun at sidde og se dem køre forbi og snakke om alle de steder, man kunne tage hen, men så rejste Iben sig og gik hen til døren.

"Kom!"

"Hvad skal vi?"

"Bare kom!"

"Men hvad med billetter?"

"Bare gør som mig."

Vi gik op i toget og satte os ved et tomandssæde, og da Iben lænede ansigtet ind mod vinduet og lukkede øjnene, gjorde jeg det samme. Hun lagde sin hånd på mit lår og klappede et par gange, det virkede beroligende, men jeg var bange for at få en bøde. En kontrollør var på vej gennem toget.

"Nye rejsende," lød en kvindestemme længere nede i toget, "nye rejsende," lød stemmen igen og igen. Jeg lod, som om jeg snorkede let.

"Nye rejsende," blev kontrolløren ved, nu var hun lige op ad os, men vi lod stadig, som om vi sov. Hun fortsatte længere ned i toget, og vi åbnede øjnene, da vi var sikre på, at hun var væk. Iben ruskede mig i armen. Vi så på hinanden uden at sige noget. En gammel dame sad på sædet skråt over for os og kiggede vredt. Efter et enkelt stop holdt toget endelig ind på stationen i Skive, og vi steg af.

Vi gik ind gennem stationsbygningen og over busholdepladsen, drejede om hjørnet ved Føtex. Der hang en tæt lugt af benzin omkring bymidten. Fra McDonald's sivede en fritureagtig stank ud og blandede sig med trafikosen. Vi gik rundt i Søndercentret og kiggede på mærkelige ting. Slikbutikken var lukket, og i stedet var der åbnet en plantebutik. Foran Kvickly stod en slushice-maskine, en lille pige trak i tappehanen og væltede en masse ud på gulvet.

```
"Vi skal i Matas," sagde Iben.
```

Det gjorde mig flov, når hun snakkede om den slags, men hun lod ikke til at skamme sig. I Matas stod en mand med pelskrave og fingerringe foran os i køen. Han var helt sikkert bøsse, det kunne man fornemme på ham. Han kunne ikke være herfra, der boede ingen bøsser i Skive. Ikke hvad jeg havde hørt. Jeg begyndte at læse på tilbudsskiltene for ikke at tænke for meget på ham.

"Hvad kan jeg hjælpe dig med?" spurgte ekspedienten bøssen. Han lænede sig ind over kassen.

"Det er lidt privat," hviskede han til hende, men han talte så højt, at vi sagtens kunne høre, hvad han sagde.

"Hudormefjerner," sagde han, og jeg måtte koncentrere mig om ikke at kigge på Iben. Jeg vidste, at hun syntes, det var mindst lige så sjovt, som jeg selv gjorde, og vi ville bryde sammen af grin, hvis vi fik øjenkontakt. Bagefter sad vi og røg på broen bag centeret. Jeg måtte låne en cigaret af Iben, jeg havde ikke nogen selv. Hun sagde, at hun ellers var holdt op med at give ud. Vi kunne se ind i en piercingforretning. Den lå ud til åen, bagdøren stod åben.

[&]quot;Hvorfor det?"

[&]quot;Russerne er kommet."

[&]quot;Hvad?"

[&]quot;Jeg har fået menstruation!"

[&]quot;Han var helt sikkert bøsse, ham inde i Matas," sagde jeg.

"Det var så sjovt," grinede Iben, "altså det, han sagde."

Man kunne høre en maskine plaffe nåle gennem hud inde fra forretningen.

"Det lyder godt nok ikke rart," sagde jeg, da vi kunne høre en pige hvine.

"Måske skulle du også have dig en ørering."

"Det må jeg ikke."

"Du er sgu da voksen."

"Det er jeg da ikke."

"Få nu bare en ørering. Vær lidt modig."

"Det vil jeg ikke. Min far bliver stiktosset. Det er ikke det værd, måske en anden gang."

"Springer du ikke snart ud?"

"Hvorfor siger du det?"

"Gør du ikke?"

"Det ved jeg altså ikke."

"Boller du egentlig i røven, eller er du den, der bliver bollet i røven?"

Jeg tyssede på hende, selvom der ikke var nogen.

"Det ved jeg ikke, hvad jeg skal sige til."

"Hvordan ved du så overhovedet, om du **er** bøsse?"

Jeg tyssede på hende igen.

"Det er da heller ikke sikkert, at jeg er."

"Er du, eller er du ikke?"

"Det er ikke så nemt, som du får det til at lyde."

Hun kiggede ned i jorden, kastede cigaretten i åen. Den flød med strømmen ned mod havnen.

"Efterhånden er det jo også lidt min hemmelighed," sagde hun.

```
"Jeg gør det snart," løj jeg.
```

```
"Gør du? Virkelig?"
```

[&]quot;Ja."

[&]quot;Lover du mig det?"

[&]quot;Måske. Jeg lover aldrig noget."

[&]quot;Så siger vi det."

[&]quot;Ja."

[&]quot;Hvordan tror du, dine forældre vil reagere?"

[&]quot;De kan rende mig."

[&]quot;Du må gerne bo hos mig et stykke tid, hvis de smider dig ud."

[&]quot;Tak."

[&]quot;Måske kan de regne det ud selv, hvis du får en ørering."

[&]quot;Ja, måske."

[&]quot;Der er nogle piger i min klasse, der snakkede om det forleden."

[&]quot;Om hvad?"

[&]quot;At du er bøsse!"

[&]quot;Hvad sagde du så?"

```
"Jeg sagde, at det er du altså ikke."
```

Hun rejste sig op og rakte mig hånden. Vi gik ind i piercingbutikken og valgte en lille, blå sten. Plaf, sagde det, da manden skød nålen gennem mit øre.

Manden fra butikken hentede et lille spejl og holdt det op foran mig.

"Godt," sagde jeg og rejste mig fra stolen. Jeg pillede lidt ved øreringen. Den sad godt fast. Jeg anede ikke, hvordan jeg skulle få den ud igen.

[&]quot;Godt."

[&]quot;Men det er du jo."

[&]quot;Ja, det er jeg vel."

[&]quot;Ja, det er du. Og hvis du får den ørering, farver jeg mit hår lyserødt."

[&]quot;Men jeg har altså ingen penge."

[&]quot;Det har du jo aldrig – jeg giver," sagde hun.

[&]quot;Du skal ikke give noget så dyrt."

[&]quot;Jo, jeg skal!"

[&]quot;Sådan," sagde Iben.

[&]quot;Hvordan ser det ud?" spurgte jeg.

[&]quot;Det er blevet meget flot," sagde Iben.

[&]quot;Har I et spejl?"

[&]quot;Er du sikker på det her, Iben?"

[&]quot;Ja ja! Helt sikker."

Bitten sad og snakkede med min mor, da jeg kom hjem om eftermiddagen.

"Det blev halvhistorisk i lørdags," sagde Bitten og tændte cigaretten. Hendes voksne datter fra et andet forhold var lige blevet gift igen.

"Nå. Hvordan gik brylluppet?" spurgte min mor.

"Det gik faktisk helt ad helvede til."

"Hvad fanden!"

"Tøsepigen og kæresten havde lejet et slot, de ikke kunne betale. Så nu har de fogeden på nakken. Ikke nok med det, gommen faldt fandeme også i voldgraven på vej hjem fra festlighederne. Alt det pæne gallatøj stod ikke til at redde. Så har det ovenikøbet kraftedeme også lige vist sig, at deres nye bil er meldt stjålet."

Det var længe siden, jeg havde set Bitten sidst. Ikke siden min fars fødselsdag. Jeg brød mig ikke om hende, hun var ikke til at stole på, men det fik min mor til at komme ud fra kontoret, når hun var på besøg.

"Hvordan går det med kæresten?" sagde Bitten til mig og forsøgte at fløjte, da jeg gik gennem køkkenet.

"Hun er ikke min kæreste," sagde jeg.

"Du skal da ikke være flov over hende!"

"Hun er ikke min kæreste," sagde jeg igen.

"Forsadanda, har du fået en ørering," spurgte Bitten så, og jeg kom til at tage mig til øret.

"Ja, jeg har," sagde jeg og mærkede, at det begyndte at snurre i kinderne.

- "Nej, nej," sagde Bitten og pegede. Hun grinede og hostede på samme tid. Det lød, som om der var slim i halsen på hende.
- "Ja, jeg siger heller ikke noget," sagde min mor.
- "Det gør du vel ikke," sagde jeg.
- "Jeg siger heller ikke noget," sagde Bitten og lignede en, der var ved at knække over.
- "Er det ikke lidt opmærksomhedskrævende?" spurgte Bitten så.
- "Næ. Det er stil."
- "Hvorfor har du ikke fortalt mig det?" spurgte min mor.
- "Hvorfor skulle jeg fortælle det?"
- "Det skal din gamle mor sgu da vide. Det bliver din far ikke glad for."
- Jeg gik hen til døren ud mod entreen. Hundene kom løbende mod mig.
- "Jeg bestemmer selv, hvad jeg vil."
- "Du bestemmer ikke en skid selv, før du fylder 18," sagde min mor.
- "Lad nu være," sagde jeg.
- "Ja, jeg siger ikke noget til ham, men du skal nok holde lidt lav profil," sagde hun.
- "Ja ja," sagde jeg og syntes i forvejen ikke, jeg gjorde andet.
- "Du skal heller ikke sige noget til nogen." Jeg kiggede spørgende hen på Bitten. Hun rystede på hovedet.
- "Nej nej, jeg løber sgu da ikke med sladder," svarede hun. "Hva', skal vi lige have en smøg, Lonny?" Hun trak en cigaret ud af min mors pakke.

"Det må vi hellere," sagde min mor og tog en til sig selv. Jeg blev stående lidt i entreen og lyttede, mens jeg trak i skoene igen. Jeg ville ud at gå en tur og høre noget musik, Iben havde downloadet for mig på Pirate Bay.

"Jeg er ked af, at brylluppet gik sådan," sagde min mor.

"Ved du hvad – du skal ikke være ked af det. Men det er irriterende, det er det."

"Ja," sagde min mor.

"Tror du, vi kan låne en 500-lap af jer? Det er bare, til det bliver den første."

Jeg kunne høre min mor rejse sig og åbne skabet. Hendes hænder skrabede en seddel op fra det lille syltetøjsglas med penge, hun havde lånt af O.P.

"Forsadanda," sagde Bitten og rystede på hovedet, "jeg vidste, du ville redde min røv, Lonny, tak skal du have. Vi har en regning, der ligger og generer."

"Bare jeg får dem igen. Det er ikke mine penge," sagde min mor.

"Nej, selvfølgelig får du dem igen."

"Paven har fået kræft," sagde min mor pludselig.

"Har Paven?"

"Ja."

"Har han det? Hvorfor har han ikke sagt det til mig først?"

"Jeg troede ikke, I talte sammen længere."

"Nej, men derfor kan man da godt fortælle, at man har fået kræft."

"Det er kræft i lungerne."

"Er han så stoppet med at ryge?"

"Nej. Han har fået en flaske ilt."

"Nå. Det værste ved den sygdom, det er, at man ikke aner, hvornår de dør. Det er sgu en trist sygdom."

"Det er da ikke sikkert, han dør."

"Jo, Lonny. Det er det eneste sikre her i livet: at vi skal herfra."

Der var stille lidt.

"Det er sgu tomt," sagde min mor.

"Uden Paven?"

"Nej. Mit krus er tomt. Laver du kaffe?"

"Det kan jeg vel godt," sagde Bitten og rejste sig. Jeg gik ind på badeværelset med sko på og stillede mig foran spejlet. Jeg trak i øreringen, fik vristet den ud med lidt besvær og lagde den i en skuffe. Så pæn var den heller ikke, tænkte jeg og tog høretelefonerne i, klikkede frem til Kanye Wests nye album. We make it out alive. All right, all right. No church in the wild.

48

Min mor og jeg kørte stærkt i lastbilen for at nå til dimissionen. Vi var nødt til at tanke benzin inde i Skive, før vi kørte op på skolen. Min far ville ikke med. Han blev hjemme med de andre, men det gjorde ikke noget.

"I kan tø hakkebøffer op, der er nogle i fryseren," sagde min mor, inden vi kørte.

Min mor rullede vinduet ned og skruede lidt op for radioen. Hun havde hovedpine. Der var altid en eller anden i familien, der havde en form for pine. Enten mavepine, hovedpine, tandpine eller kvalme. Små, ligegyldige sygdomme, det var bare at bide dem i sig, sagde min far. Han kunne være ude i stalden dag og nat uden at blive træt.

Vi kørte over dæmningen, der var ikke lang vej igen.

"Hvad er det, der lugter af?" spurgte jeg.

"Det er vist tang nede fra fjorden. Det er pilråddent."

"Fy for helvede."

"Nu ikke så sart," sagde min mor.

Lastbilen brummede, da hun parkerede den bag skolen, og motoren gik ud. Det var nærmest, som om den gik ud af sig selv. Først steg ingen af os ud. Vi sad hver for sig og kiggede lidt ud ad ruden.

"Nå, nu er det sgu overstået lige om lidt," sagde hun.

"Ja."

"Ti år i skole! Er du glad?"

"Det ved jeg ikke rigtig."

"Du skal være glad, min dreng."

"Hvorfor det?"

"Det skal man bare, når man er på din alder!"

"Tja. Er du overhovedet selv glad?"

"Ja da," sagde hun og smilede, men jeg troede ikke på hende. Når man er på lykkepiller, er man aldrig glad. Jeg lagde mærke til hendes hånd, der stadig lå på gearstangen. Den rystede, hendes vielsesring vibrerede mod plasten.

"Hvordan ved du, at du er det?"

"Det ved jeg, for på sådan en dag er en mor selvfølgelig glad."

"Det er da ikke en selvfølge," sagde jeg.

Jeg kiggede ud ad ruden. Der holdt biler parkeret overalt, vi var for sent på den. Jeg så på min mor. Hendes hånd rystede stadig.

"Er der noget galt, mor?" spurgte jeg.

"Nej, der er ikke noget." Hun vendte sig om.

"Er du sikker?"

"Det kunne være værre."

"Ja, du må bare ikke få det lige så skidt igen."

"Nej nej, Tue. Jeg har det fint."

"Ved du egentlig, hvordan det går med O.P.?"

"De har sagt, de ikke vil operere ham igen. Og mormor ser dæmoner i sukkerskålen. Hun går bare og venter på, at han kradser af."

"Kan han ikke bare tage sig sammen?"

"Nogle mennesker har lidt svært ved at gøre, hvad der bliver sagt. Det tror jeg godt, du kender. Men nu skal vi fejre dig."

Min mor åbnede døren til lastbilen og steg ud, rettede på sin hvide bluse. Jeg havde fået nyt tøj. Mine bukser var blevet for korte i løbet af de sidste måneder. De stumpede langt over anklerne. De nye var til gengæld for store om livet, og det bælte, jeg havde taget i fars skab, var for langt. Jeg havde lavet to ekstra huller i det, så det kunne bruges alligevel. Det overskydende stykke hang ned ad benet, og jeg gik alligevel og trak op i dem. En sød røg drev hen mod skolen fra de omkringliggende haver. Bøffer blandet med noget stærkt. To glas klirrede et sted, parasoller poppede op over hækkene. Vi gik ind i skolegården. Der var den samme dunst af kød der, bare endnu sødere. En af pedellerne stod og vendte kød på en stor grill.

"Velkommen til," sagde han, "I har noget godt i vente, det kan jeg satanedeme godt love jer for." Han mumlede noget for sig selv om de ristede løg. Hans pande glinsede af sved, han tørrede hænderne i et forklæde, der var fyldt med fedtstænk. Vi smilede tilbage til ham og gik hen mod den indgang, hvor der var sat to flag op. Inde fra skolen lød et kor af stemmer, der sang. Vi fulgte dem og drejede ned ad Jørgensens Allé, hvor jeg havde gået hver dag i årevis.

"Jeg tror, vi er kommet meget for sent," sagde min mor, men jeg kunne kun tænke på, at det var sidste gang, jeg gik der. Det var, som om ydmygelserne havde sat sig på skuldrene og trak mig nedad. Jeg blev lille og kunne ikke gå hurtigere. Omkring os hang plancher om astronomi og en filmanalyse. Så gik vi ind i gymnastiksalen. Dér sad mine klassekammerater og deres forældre på lange stolerækker og sang med på *De smukke unge mennesker*. Min mor prøvede at falde naturligt ind i sangen, mens vi gik hen mod dem, hun elskede Kim Larsen. Mange af de andre forældre sad og græd. Jeg fik øje på Mike og hans forældre. Han havde taget et slips på. Det så meget fornemt ud. Hans mor sad med en taske på skødet. Toppen af en flaske stak op i kanten. Jeg hviskede til min mor, at jeg syntes, det var hysterisk at sidde og græde til sådan noget.

[&]quot;Ja ja," sagde jeg.

[&]quot;Skal vi se at komme indenfor?"

"Det kan man jo ikke selv bestemme," sagde hun, og vi gik hen og stillede os bag de andre. Sangen stoppede. Så trådte Margit op på et lille podie.

"Ja. Velkommen til de nye," sagde hun og kiggede hen på os, "det er vel nok dejligt, I er her."

Min mor nikkede til hende. Der var ingen steder, vi kunne sidde.

"Det er jo en stor dag, hvor vi siger farvel til niende klasse. Nu kalder livet med gymnasium, handelsskole og efterskole for nogle. Nu kalder virkeligheden, alvoren – og jeg håber, vi har fået rustet jer alle godt til den. Jeg håber, at vi har fået skabt en disciplin, en flid og en dedikation i hver og én af jer," fortsatte Margit. "Vi har faktisk kun uddelingen af afgangsbeviserne tilbage på programmet her til aften, før der vil være snacks og vand og øl."

Margit og Inga stillede sig op foran det lille podie og læste navne op ét efter ét, hvorefter man skulle komme op og modtage en lykønskning med sine forældre. Alle var stolte af hinanden. Det blev gjort til noget større, end det var, folkeskolen. Nogle af pigerne græd og krammede hinanden. Så mange skulderklap, glade blikke og anerkendende nik. Margit startede med min mor, et solidt håndtryk, mens de andre i salen klappede.

"Det var så den første i søskendeflokken," sagde Margit, "tillykke med ham."

"Tak skal du have – vi ses på den anden side af sommerferien," sagde min mor.

"Det gør vi, ja," sagde Margit. Så rakte hun mig mit bevis, og jeg gav hende hånden.

"Tak for det," sagde jeg.

"Selv tak, hvad skal du så nu?" spurgte hun.

"Jeg regner med at starte i gymnasiet inde i Skive," sagde jeg.

"Du er jo også godt nok begavet. Men husk nu for pokker at give den en skalle. Det handler om disciplin."

"Det ved jeg godt," sagde jeg.

"Så held og lykke med det."

Bagefter var det Inga, der ville sige tillykke.

"Tillykke med det, Tue," sagde hun, "så er det overstået! Og held og lykke med gymnasiet, men læg klovnen fra dig." Jeg undlod at kigge hende i øjnene. Hun hilste også på min mor.

"Stort tillykke med ham, Lonny. Går det bedre?" spurgte hun.

"Bedre med hvad?" sagde hun.

"Ja, med det hele. I har jo haft nogle lidt turbulente år."

"Det er da lidt sent at begynde at interessere sig for det," sagde min mor, og et øjeblik glemte jeg, at jeg var så flov over hende.

"Jeg går lige ud og ryger en smøg," sagde min mor til mig.

"Jeg går med," sagde jeg.

"Hvad fanden, du ryger sgu da ikke," sagde hun.

"Kun nogle gange."

"For fanden. Det er en rigtig dårlig idé."

"Det ved jeg godt. Og i lige måde."

"Nå. Men så tag en af mine, og lad os komme hjemad."

De var alt for lange, hendes cigaretter, og jeg kunne ikke blive færdig med den. Jeg slukkede den halvvejs. Skrabede gløden af mod muren og smed skoddet.

Vi gik forbi pedellen, der stadig stod og vendte pølser. Han kiggede på os, mens vi gik gennem gården. Hans blik var trist, som om han troede, vi aldrig havde smagt røde pølser før. Han vinkede, jeg vinkede tilbage. Mor låste lastbilen op, og jeg kom i tanke om, at jeg havde glemt mit afgangsbevis inde i aulaen.

"Skynd dig at hente det, så vi kan komme væk herfra," sagde min mor på vej op i lastbilen.

"Næ," sagde jeg og tøvede et kort øjeblik.

"Hvorfor det?"

"Det er lige meget."

"Er du sikker? Hvad griner du ad?"

"Jeg smilede bare. Men det er lige meget," sagde jeg, for da havde jeg allerede lovet mig selv, at når vi kørte ud fra skolen, ville jeg aldrig nogensinde tage derhen igen.

[&]quot;Jeg glemte beviset."

49

Jeg havde lovet at hente Iben på stationen i Viborg. Det var med at ses en masse, mens vi kunne, sagde hun. Hun havde hørt, at gymnasiet var tidskrævende. 2.g skulle være hårdest, så vi havde lige et år endnu, før det blev alvor. Jeg skulle vente, til hun havde besøgt sin bedstemor, så ville hun komme. Jeg var taget med toget derhen og stod på gangbroen over sporet. Jeg gik frem og tilbage, mens jeg hørte musik. Jeg hørte *No Church in the Wild*. Igen og igen. Jeg kunne ikke hele teksten, den var så svær at lære med alle de engelske ord og slangudtryk, men der var noget ved sangens rytme.

Området ved stationen var helt forladt. Der kom en enkelt bil susende, den kørte ind til siden og satte en mand af, der hurtigt skoddede sin cigaret i gruset og trak en rullekuffert efter sig ned mod toget. Jeg stod der i junivarmen og ventede på min ven. Nede på stationsbygningen hang et gammelt ur over et af sporene. Det var, som om sekundviseren gik langsommere, når den skulle forbi 12-tallet øverst oppe. Hun skulle nok komme. Da viseren havde kæmpet sig forbi 12-tallet så mange gange, at jeg ikke længere lagde mærke til det, kunne jeg høre hendes stemme.

"Hej," råbte jeg til hende. Hun vinkede, mens hun gik hen mod mig på gangbroen.

"Var det hyggeligt?" spurgte jeg.

"Ja ja. Hun snakker bare hele tiden om sådan nogle sørgelige ting."

Iben vrikkede med røven, så satte hun sig ned på jorden.

"Sådan er gamle mennesker," sagde jeg.

Hun havde taget pænt tøj på. En rød nederdel i ruskind og høje, sorte støvler. Man skulle ikke tro, hun kun var 15. Hun var langt mere voksen at se på end pigerne fra min klasse. Der var ikke nogen af dem, der gik med læbestift.

"Tja. Og så er hun blevet blind. Men hun har fået en ekstremt god lugtesans. Hun spurgte, om jeg var begyndt at ryge."

"Hvad svarede du så?"

"Jeg sagde bare, at jeg havde stået ved siden af nogle andre på stationen, der røg."

"Tror du ikke, hun har regnet det ud? Gamle mennesker er jo ikke nødvendigvis dumme."

"Næ, det er nok rigtigt, men hun pressede ikke på."

"Min mormors mand er ved at dø. Han har noget med hjertet."

"Det ved jeg sgu ikke lige, hvad jeg skal sige til."

"Undskyld."

"Du skal ikke undskylde det. Jeg ved bare ikke, hvad jeg skal sige."

"Skal vi se at komme hjem?"

"Ja – tak, fordi du gad at hente mig, Tue. Har du ventet her i lang tid?"

"Nja," tøvede jeg, "det er ikke så galt."

Hun satte sig op på gelænderet og tændte en cigaret til. Jeg gjorde det samme og følte mig som hendes lille hund.

Vi kiggede på endnu et tog, der kørte ud fra stationen. Der var en smuk udsigt. Langt nede ad sporet voksede vilde blomster ude på skinnerne. Iben kastede sit cigaretskod derned. Der sad en mand og læste avis på perronen. Han bemærkede os ikke.

"Jeg skal tisse," sagde hun.

"Hvor vil du gøre det?"

"Her," sagde hun. Så satte hun sig på hug og trak sin nederdel op. Jeg kiggede til siden, mens hun tissede. Bagefter klatrede hun op på gelænderet igen.

"Man kunne sagtens hoppe ned og lægge sig på taget af det næste tog," foreslog hun.

"Tja. Tør vi det?"

"Selvfølgelig gør vi det. Det kan man sagtens. Jeg tror, der er en nogenlunde frihøjde."

Det første tog mod Struer kom kørende ind på sporet, og vi skulle være hurtige.

"Du går først," sagde hun. Jeg svingede mig over gelænderet og hoppede ned på taget. Hun gjorde det samme. Vi lagde os ned på maverne.

"Tror du, det larmede inde i toget?" råbte jeg.

"Nej, sikkert ikke."

Toget begyndte at køre gennem landskabet. Jeg var ikke engang bange. Jeg kunne ikke se Iben i øjnene, men jeg håbede, hun havde det som mig. Vinden piskede mod ørerne, mens vi lå og surfede af sted gennem skovene. Det boblede i maven, og langt fremme kom næste station til syne.

Iben skreg noget, jeg hørte det ikke på grund af larmen fra toget.

"Hvad?" råbte jeg til hende.

"Vi er frie!"

"Ja!" sagde jeg. Vi var virkelig frie. Toget holdt ind på stationen i Højslev efter to stop. Jeg havde ondt i kroppen af at have ligget så udspændt.

En stemme sagde noget hen over højtalerne på stationen efterfulgt af hjulenes metalliske hvin. Det skulle gå stærkt. Iben gled ned fra taget, hun støttede med hænderne, da hun landede. Jeg turde ikke helt. En kvindelig kontrollør stod lidt væk og så ned ad sporet. Hun fik øje på os og kiggede vredt.

"Glid, tue!," råbte Iben, "Skynd dig." Og jeg gled ned ad metaloverfladen. Satte fra med hofterne og landede et sted mellem græsset og perronen. Det gav et stød i hele kroppen, og jeg slog min fod.

"Kom!" kaldte Iben, hun var på vej i retning af skoven.

Kvinden fløjtede amok i sin lille fløjte og råbte ting efter os, vi ikke kunne høre. Toget blev ved med at holde stille. Kvinden tog en lille walkie-talkie op fra sit bælte og satte den op til øret. Vi løb ind i skoven bag et parcelhuskvarter. Vi lagde os i græsset under nogle nåletræer og lyttede. Nogle mandestemmer talte nede ved sporet.

"Tror du, hun er ved at ringe til politiet?" spurgte jeg forpustet.

"Det er hun sikkert. Det er pisseulovligt."

"Er det?"

"Ja, sgu da. Og farligt. Vi løber op til skolen og tager en bus hjem til mig," sagde Iben. "Kom!"

50

Bitten stod i døråbningen til køkkenet. Hun var panisk og svedig og havde smækket med døren, da hun kom indenfor. Hun havde en seddel i hånden, hun tørrede panden med den, før hun begyndte at tale.

"Tue, må jeg lige snakke med din mor?" sagde hun.

"Det er ikke så godt i dag," sagde jeg.

"Det er ret alvorligt, Tue."

"Jeg tror ikke, mor gider tale med dig i dag, Bitten. Hun har det skidt," sagde jeg og fjernede min tallerken fra bordet.

"Ved du, hvad det her er?" spurgte hun. Men jeg fik ikke lov at gætte på noget, før hun selv sagde det.

"Det her brev er en indkaldelse til en snak på kommunen."

"Okay. Jeg er ligeglad."

"Det er ikke okay, din lille fnatmide," sagde Bitten. Hun dirrede og sitrede af raseri. Hun brasede gennem køkkenet og åbnede døren til kontoret.

"Gå væk, Bitten!"

"Bland dig udenom!" råbte hun bare, og jeg gik hen og stillede mig bag hende.

"Vinder du noget?" råbte Bitten ind til min mor, men min mor tog ikke øjnene fra skærmen.

"Vinder du noget, Lonny?"

"Dav, Bitten. Nej, Bitten, det gør jeg ikke."

"Kender du noget til det her? Hallo?"

Min mor reagerede ikke på det. Hun var i gang med et spil, men Bitten var ligeglad. Hun gik hen og lagde brevet på tastaturet. Min mor trak på skuldrene ad det.

"Jeg spiller lige, Bitten," sagde hun og fjernede brevet.

"Ved du noget om det her?"

"Næ, det gør jeg ikke."

Bittens øjne lynede. Jeg stod og trak vejret ind, det var med at tænke sig godt om nu.

"Det skal I få betalt," sagde Bitten og kiggede over på mig.

Så kunne jeg ikke holde det inde i mig mere.

"Gå ud," sagde jeg.

"Synes du, det er i orden at gå og angive sine venner, Tue?" spurgte hun. "Hvad ville du gøre, hvis alle dine venner gik rundt og fortalte, at du er bøssekarl? Eller har du overhovedet nogen venner?"

Jeg gik helt hen til hende. Hun skulle ud med det samme.

"Fuck af, Bitten, din so, din klamme so," sagde jeg til hende. Jeg kæmpede for ikke at sige flere grimme ting, selvom jeg havde lyst til, at det skulle gøre ondt på hende.

"Din smatso," sagde jeg.

"Hvad fanden er det, du står og siger?" sagde Bitten. Hun var begyndt at hulke, men jeg faldt ikke for det.

"Jeg siger, at du skal gå. Nu."

Hun gik endelig ud af kontoret, og jeg lukkede døren forsigtigt ind til min mor.

Bitten gik ud gennem køkkenet. Jeg kunne høre, at hun startede bilen. Nogle af hundene gøede, da hun kørte ud ad indkørslen. Jeg ville ønske, at jeg havde slået hende. Eller bare stukket hende en lussing. Hun var sluppet for let, tænkte jeg og gik tilbage og åbnede døren til kontoret. Bitten slap altid for let. Jeg så på min mor, hun havde ikke lagt mærke til mig. Hun sad og græd.

"Vi får aldrig fred," græd hun, "det bliver aldrig bedre."

"Hold nu op, mor," sagde jeg. Jeg gik hen og slukkede skærmen foran hende, tog æsken med nervemedicin og rakte en pille frem til hende.

"Du må hellere tage en," sagde jeg.

Hun satte den op til munden og skyllede efter med en slurk kaffe.

"Mor?"

"Ja."

Det gibbede i hende. Hun var allerede ved at blive døsig af pillen.

"Undskyld, hvis jeg forskrækkede dig," sagde jeg. "Bitten vadede bare ind. Hvad er det, der sker med hende? Hvorfor kommer hun og siger sådan noget?"

"Det er rigtigt nok, det, hun siger."

"Hvad er rigtigt?"

"Jeg har meldt hende for socialt bedrageri."

"Hvad mener du?"

"Jeg har meldt hende."

```
"Er det noget med far?"
```

"Det bliver jo bare meget værre. Hvad fanden tænker I på? Hun kan finde på alt muligt."

"Jeg har gjort det anonymt, så hun kan aldrig finde ud af, om det er mig."

"Hold nu op. Og far laver da selv så mange ulovlige ting."

"Det er ikke far, Tue. Forstå det nu. Det er mig, der har meldt hende."

"Jo. Det er mig. Hun går og spreder rygter om mig."

"Det er lige meget."

Hun begyndte at græde igen. Jeg kunne ikke holde det ud.

"Ingen skal sige om mig, at jeg ikke kan tage mig af mine børn."

Jeg stod lidt og kiggede på hende.

"Ja, det siger hun. Far sagde det den anden dag. Han havde hørt, at hun går rundt og siger til folk, at jeg er ligeglad med jer." Hun hylede igen. Jeg lagde armen på hendes skulder og tørrede hendes øjne.

[&]quot;Det er jo ulovligt, det, hun har gang i."

[&]quot;Har han meldt hende?"

[&]quot;Jeg har meldt hende."

[&]quot;Nej, det er ikke."

[&]quot;Hvad siger hun?"

[&]quot;Nej, hvad?"

[&]quot;Siger hun det?"

"Lad nu være med at græde, mor."

"Hun skal ikke sige sådan noget," sagde hun og åbnede hjemmesiden med casinoet igen. Dag ud og dag ind sad hun bag den skærm.

"Bliver du nogensinde rask?"

"Jeg ved det ikke, Tue. Der går nok lidt tid." Men der var allerede gået flere år, og hun havde ikke fået det bedre.

"Du er god nok, mor," sagde jeg, men min stemme blev mindre, og det virkede ikke ægte.

51

Iben stod på sit værelse og lagde makeup uden nogen grund. Hun ville have smokey eyes, sagde hun.

```
"Hvornår farver du egentlig dit hår lyserødt?"
"Det gør jeg sgu ikke."
"Det aftalte vi."
"Min mor slår mig ihjel."
"Hvordan tror du, det var for mig, da min mor så øreringen?"
"Jeg farver det altså ikke."
"Det må du selv om," sagde jeg, "det er også meget pænt sådan der."
"Synes du?"
Hun lød næsten fjalet, som om hun ville have, at jeg sagde mere.
"Ja, du ser vildt godt ud," tilføjede jeg.
"Synes du?"
"Ja."
"Tak, Tue. Det kan være, du gider fortælle nogle af drengene det?"
"De er ikke noget for dig."
"Næ, det er de nok ikke. Jeg vil have en mand."
"Hvad med mig?"
```

"Du er jo bøsse."

"Ja, måske."

"Hold nu kæft, vil du ikke lige række mig de dér vatpinde?"

Jeg gav hende en gennemsigtig boks, der stod på kommoden. Jeg havde fundet en diskojakke i et skab, som jeg allerede havde lynet op. Det var varmt, men det var bedst med jakken på. Jeg lagde mig på hendes seng og tog sokkerne af, fordi jeg havde hørt, det skulle være sundt at lufte tæerne. Noget med ilt. Det lugtede; jeg gik med de samme strømper mange dage i træk. Iben nævnte det ikke, men da jeg selv kunne lugte det, tog jeg dem på igen. Jeg elskede at være hjemme hos hende. Hendes mor var der aldrig, hun arbejdede med mongoler inde i byen og tog ekstra vagter for at få råd til rejser.

Der var halbal. Det blev holdt i et forsamlingshus få gader fra, hvor Iben boede. Vi skulle ikke med, for vi var modstandere af halballerne. Det var kikset og kun for poptyper som Mie og Kristina. Iben og jeg havde besluttet at holde vores egen fest uden folk fra skolen.

Der var så mange ting på hendes værelse, man kunne blive ved med at kigge på dem. Skindet fra et får på gulvet, det var fra en rejse til Island. De store påfuglefjer, der hang fra loftet i fiskesnøre. Og et lyserødt duftlys, som var brændt helt ned. På væggen hang en plakat med Pink.

"Er hun god?" spurgte jeg.

"Hun er helt vildt god. Min mor snakker om, at vi kan tage til koncert med hende i Berlin."

"Hvor er du heldig."

"Hvad mener du?"

"Det ved jeg ikke."

"Nå. Er du klar?" spurgte hun. Jeg forstod ikke, hvorfor hun brugte så meget makeup. Hun var pæn nok uden.

"Klar til hvad?"

"At drikke dig fuld, selvfølgelig."

"Jeg har været klar længe. Det er dig, der har stået og lagt makeup den sidste time."

"Ja ja, skal vi drikke?"

"Jo. Men er det ikke lidt mærkeligt at gøre bare os to?"

"Hold nu kæft. Det er da sjovt. Vi kan høre vildt høj musik, min mor er ikke hjemme."

"Vi kan nok ikke overdøve halballet dernede," sagde jeg. Bassen larmede fra forsamlingshuset. Iben fik læbestift på tænderne, fordi hun begyndte at grine. Hun truttede med munden og kyssede ud efter mig i luften.

"Ej, lad være med det dér."

"Vil du ikke have en lille møsser?"

"Nej!"

"Nåh nej, du vil hellere have pik," grinede hun, og mine kinder blev røde.

Vi sad på værelset, til det blev mørkt. Iben åbnede en vodkaflaske og blandede det op med en multijuice. Det smagte elendigt. Vi hørte høj musik, mens vi drak det. Jeg blev så fuld, at jeg ikke kunne holde balancen, da hun ville danse. Det virkede også helt grotesk at stå to mennesker og danse. Når jeg svingede med armene, lignede jeg bare en sørgelig kopi. Det var ikke sådan, det skulle være. Jeg kastede mig ned i hendes seng. Det snurrede rundt, og jeg havde det, som om jeg aldrig havde været mere glad og ked af det på samme tid. Men jeg kunne ikke sidde og græde over for Iben.

"Helt ærligt, nu dansede vi lige," sagde hun.

"Iben?" spurgte jeg, mens jeg kiggede op i loftet.

"Ja?"

"Savner du egentlig din far?"

Så slukkede hun for musikken og satte sig på kanten af sengen. Jeg lå stadig ned.

"Han drak jo en del på grund af det i Indien. Han var aldrig helt sig selv."

"Okay. Hvad mener du helt præcis?"

"Jeg ved ikke, om jeg savner ham. Nogle gange savner jeg ham ikke, men det kan man jo ikke rigtig sige."

"Jeg hader det."

"Hvad hader du?"

"De ting, man ikke må sige."

"Enig."

"Cheers, Iben, I love you."

Det var af en eller anden grund nemmere at sige det på engelsk. Jeg løftede mit glas.

"Ja. Skål, din tosse!"

Vi bundede det hele i ét hug. Iben rejste sig og skruede musikken endnu højere op. Det fik væggene til at ryste. Pludselig gik jeg kold. Jeg faldt sammen på hendes seng. Jeg mærkede kun lige akkurat, at hun lagde dynen hen over mig, før mine øjenlåg klikkede i.

Morgenen efter vågnede jeg yderst i sengen, fordi min telefon ringede. Iben lå stadig og sov inde ved væggen. Jeg fik taget den fra vindueskarmen uden at vække hende og gik ud i gangen for at ringe tilbage. Det var min far. Han havde ringet over ti gange.

"Hvor fanden er du?" råbte han.

"Jeg er lige hos en ven."

"Hvilken ven? Du er sgu da aldrig hjemme hos nogen."

"Det er bare én, der hedder Iben. Hun er fra skolen."

"Du kommer hjem. Nu."

Han var gal, jeg forstod det ikke. Jeg havde ikke fortalt dem, hvor jeg var taget hen, men de plejede at være ligeglade. Min mor sad bare på kontoret, og min far gik rundt i sin kedeldragt og var vred på alle. Jeg plejede at kunne gøre, hvad der passede mig, men nu ringede han på en lørdag og ville have, at jeg skulle komme hjem.

"Fis hjem, nu," vrissede han og gjorde sin stemme hård. Jeg begyndte at overveje, hvordan jeg kunne komme herfra. Der var ingen grund til at tage chancer, når han var humørsyg, som min mor kaldte det.

"Det kan jeg ikke, der går ingen busser om lørdagen," sagde jeg, og så lagde han på uden at sige et ord mere. Jeg var lettet. Det var nok bare endnu et sært udbrud, tænkte jeg og vækkede Iben.

"Hvem var det, der ringede," spurgte hun.

"Hørte du det?"

"Ja, men jeg faldt i søvn igen."

"Det var bare forkert nummer."

"Nå, okay, hvor irriterende på en lørdag morgen."

Vi spiste morgenmad på værelset. Grapefrugter, ristede boller med ost og kolbekaffe. Jeg havde ondt i hovedet. Ibens mor var stadig ikke kommet hjem.

"Du krummer!" sagde Iben.

"Undskyld," svarede jeg.

"Børst det lige væk fra lagenet," sagde hun, men vi blev afbrudt af en bil, der begyndte at dytte uden for huset. Det skar sig gennem murene og blev ved længe.

"Det er nok min mor, der er kommet hjem," sagde Iben.

"Hold kæft, det larmer," sagde jeg.

Iben gik hen og kiggede ud ad tagvinduet.

"Tue?" råbte hun.

"Ja?"

"Er det ikke din far i en lille lastbil?"

"Åh nej."

"Hvorfor fanden dytter han sådan?"

"Jeg må hellere løbe," sagde jeg og rejste mig.

En trevl af min trøje sad fast i hessiantapetet. Min far dyttede insisterende fra lastbilen, mens jeg pakkede mine ting og fik sko på. Det stressede mig, at han blev ved.

"Er der noget galt?" spurgte Iben.

"Nej nej, det er bare min far, der laver sjov," sagde jeg.

"Vi ses!" råbte jeg.

"Ja, vi ses," gabte Iben og tog sig til øret. Da jeg løb ned ad trapperne fra Ibens værelse, begyndte min telefon at ringe. Det var ham. Lyden fra bilen blev ved at skære sig ind i huset. Der var så mange lyde fra alle sider, at mit hjerte begyndte at slå hurtigt. Jeg lagde på og spurtede gennem Ibens have og ud på vejen. Mine sko sad ikke engang ordentligt fast på fødderne. Jeg

åbnede døren til lastbilen og gav tegn til min far om at stoppe. Han blev ved lidt efter, selvom jeg var kommet.

"Stop nu," sagde jeg, og han holdt op.

"Så kunne du være her," sagde han.

"Hun er sgu død i nat." Han lød helt lallet, da han rullede vinduet ned og skoddede sin cigaret ud på vejen. Han slog på radioen i handskerummet, den ville ikke tænde.

"Hvad?" spurgte jeg.

"Hun er død," sagde han, som var det den mest normale ting at sige.

"Hvem er det, der er død?"

"Jaaa," han trak på det. "Hvem er nu død?"

"Hvem?"

"Ruth er død! Hun fik en blodprop i hjertet i nat. O.P. fandt hende i sofaen."

"Hvad er det, du siger?"

"Hun er død, Tue. Vi skal hjem."

Jeg tænkte på mormor, og det var, som om noget, jeg havde ventet på, var sket. Uden helt at have vidst, at det var dét.

"Hun var jo også en gammel, sur kælling til sidst. Du skal tage dig af din mor, hun er gået amok og har låst sig inde på badeværelset."

Det ville jeg ikke, og jeg blev mere og mere indebrændt, for hver meter vi kørte.

"Hun er fuldstændig hysterisk, jeg har da aldrig kendt magen," sagde min far, og så kunne jeg ikke holde det ud længere.

"Du er syg i dit hoved – du kan ikke bare sige det på den måde!"

"Men det er rigtigt!"

"Mor er syg! Forstå det dog, din idiot."

"Hun er ikke mere syg, end at hun kan sidde og spille penge væk."

"Jeg siger til hende, hvad du har sagt."

"Tror du ikke, hun er ligeglad med det? Hvornår har hun sidst vist interesse for dig?"

"Du er et svin! Et svin!"

Jeg var rasende, men han tog det helt køligt. Han holdt ind til siden.

"Vil du af? Du skal fandeme til at lære at tale pænt, hvis du vil have nogen chancer i det her liv. Vil du hellere gå hjem?"

Jeg kæmpede for ikke at begynde at græde. Han skubbede ud efter mig med en knyttet hånd, så jeg mistede balancen. Min skulder slog ind mod bilddøren. Jeg åbnede den.

"Fint, jeg går." Jeg håbede, at han ville få dårlig samvittighed. Han gassede op for bilen, motoren snurrede let. Jeg holdt fast i den åbne dør, men håndtaget gled ud af mine fingre, da han kørte lidt frem. Jeg faldt ned i vejkanten, der var fyldt med brændenælder. De ramte mig alle steder, hvor jeg havde bar hud. Oppe under T-shirten. På armene. I nakken og på anklerne.

"Av for fanden."

"Skal du gå hjem, eller er du nu helt ligeglad med, at Ruth er død?"

"Det brænder, din idiot!" råbte jeg.

"Nej," svarede min far inde fra bilen. Han grinede en smule.

"Gu gør det så."

"Nej. Brændenælder brænder ikke," sagde min far.

"Jo, de gør."

Jeg begyndte at hulke. Det kom op fra maven i små trækninger.

"Nej. De svier måske lidt. Jeg ved ikke, hvem der har givet dem det dumme navn."

"Vær nu bare lidt sød, far."

Men han hørte slet ikke efter. Han var i sin egen verden. Jeg kunne se det på hans øjne. De havde forladt ansigtet igen, og underlæben var på vej ind bag tænderne. Han kiggede ned på mig.

"Der er meget andet, der kan brænde," sagde han. "Men ikke brændenælder. Vil du så forstå det?"

"Ja, jeg forstår det godt. Lad os nu komme hjem. Kom nu, far. Vi slår en streg over det."

"Du tror fandeme altid bare, at man kan slå en streg over tingene. Så simpelt er livet ikke, dit forbistrede fjols. Du kan få lov at gå," svarede han.

"Fint! Jeg går," sagde jeg og kløede mig der, hvor brændenælderne havde ramt mig.

"Du skal lære at snakke pænt. Skammer du dig ikke? Her kommer jeg for at hente dig og fortælle, at din mormor er død, og du svarer ikke med andet end utak, din satans møgunge."

"Det er løgn."

"Jeg kører nu," sagde han og fik fat i bildøren.

"Bare kør! Jeg er ligeglad. Jeg kommer aldrig hjem igen."

"Mon ikke du gør?" sagde han.

"Nej," sagde jeg, "jeg kommer først hjem, når du er død!"

"Ja, det kunne du tænke dig. At jeg var død. Jeg kan da også bare hænge mig? Er det dét, jeg skal?"

"Stop nu, far!"

"Jeg troede ellers lige, du var ved at blive god igen," sagde han og smækkede bildøren. Han kørte ud ad landevejen og forsvandt bag bakken ved Cola-Kims gård. Jeg blev siddende længe. Til sidst var det, som om jeg sad fast i asfalten. Jeg rejste mig op og stod lidt, gik ud på midten af vejen. Jeg havde lyst til at råbe, men det ville være underligt at stå midt på landevejen og råbe. Der duftede af hyldeblomster. Jeg begyndte at gå ud på markerne, men det var alt for mærkeligt, og jeg vendte om og begyndte at gå hjem. Der var ikke rigtig andre steder at gå hen.

Da min far var færdig i stalden, kunne vi tage af sted til mormors begravelse. Han haltede på det ene ben, da han kom ind i køkkenet. Vi skulle være der ved 12-tiden, sagde min mor, hun kendte ikke det præcise klokkeslæt.

"Nu er der vrøvl med lastbilen igen," sagde han, mens han humpede sig frem gennem køkkenet. Min mor hørte ikke efter. Hun sad og rullede cigaretter, var i sin egen verden, og jeg kiggede på min fars ben og prøvede at finde ud af, om han virkelig haltede. Når han var humørsyg, kunne jeg ikke få hold på, om det var noget, han gjorde med vilje, eller om han virkelig havde slået sig. Han havde så mange kneb, og jeg vidste kun, at jeg ikke kendte dem alle endnu.

Jeg stod og lavede en rullepølsemad, så jeg ikke blev sulten i kirken. Jeg havde ikke nogen sorte sko og var nødt til at komme i mine blå Converse. Ellers var jeg klædt efter reglerne. En sort T-shirt, sorte jeans og sorte Ray-Ban, jeg havde lånt af Iben. Jeg skulle bare aflevere dem tilbage hurtigst muligt, det var nogle, hun havde arvet efter sin far, og hun skulle have dem med på ferie. Døren ud til terrassen stod åben, det fik gardinerne til at blafre.

```
"Hørte du det?" sagde min far.
```

[&]quot;Hvad?" svarede min mor.

[&]quot;Lastbilen er i udu. Den vil ikke starte."

[&]quot;Vi skulle bare have solgt den til den perker," sagde hun.

[&]quot;Han var en svindler."

[&]quot;Det er alle da på Den Blå Avis."

[&]quot;Vi havde ikke set en krone hos ham, det er helt sikkert."

"Nej nej," sukkede min mor og tændte en af cigaretterne.

Lastbilen var begyndt at lække olie. Det dryppede fra understellet. Noget med karosseriet og sådan. Derfor havde min far besluttet sig for, at vi skulle sælge den og anskaffe os en ny. Han prøvede at sælge den til ham, der havde solgt den, men han ville ikke købe den tilbage, og det gav os nogle ekstra dage med lastbilen. Nu havde min far sat den til salg på nettet, en mand havde tilbudt 6000 kroner for nogle dage siden, men min far ville ikke sælge den til ham. Han var så bange for at blive snydt, at han ofte snød andre for at komme snyderne i forkøbet. Han havde engang snydt sig til et juletræ ved at påstå over for juletræssælgeren, at det var hans mark, de var dyrket på.

"Vi kan vel godt køre til begravelsen?" spurgte jeg.

"Det er ikke sikkert," sagde min far.

"Det skal vi," sagde min mor. Hun kiggede op fra bordet.

"Jeg bestemmer jo ikke, om den vil starte," sagde min far.

"Vi *skal* til den begravelse. Ellers tager jeg en taxa," sagde min mor. Min far sukkede og gik udenfor. Jeg kunne høre, at han forsøgte at starte lastbilen. Den harkede og snurrede længe, før den gik i gang. Jeg kunne se ham slå på instrumentbrættet.

"Kom! Ud i bilen!" råbte min mor, da han havde fået startet den. Hun skyndte sig ud i gangen og tog sit overtøj på. Jeg løb ind og hentede Morten og Nina i stuen. Vi satte os ind og kørte af sted, mens lastbilen stadig var tændt; der var ingen grund til at tage chancer.

Begravelsen skulle holdes i kirken i den lille by, der lå tæt på, hvor mormor og O.P. havde boet det meste af livet. Min far kørte for stærkt hele vejen derhen, det fik lastbilen til at ryste.

"Det lyder ikke godt," sagde min mor, "vi må ikke håbe, der kommer politi på vej derhen. Eller at den går i stå." "Der er jo for satan en grund til, at den skal sælges," sagde min far bag rattet.

"Tror du, vi når kirken?"

"Hvor fanden skulle jeg vide det fra?"

Min mor holdt op med at sige noget. Jeg sad med Nina på skødet hele vejen, det gjorde ondt i lårene det sidste stykke.

Vi kom sidst, men vi nåede det. Solen glanede bag rapsmarkerne, der stod og mængede sig med mørket i den lille landsby. Folkene i de tilstødende landsbyer flagede på halv. Min far parkerede lastbilen i vejkanten foran kirken. Vi fik pladser bagest. Så kunne jeg også følge med i, hvad alle lavede. Om nogen virkede ligeglade. Den hvide kiste stod foran alteret. Hun havde fået pink nelliker på sit låg. En af hendes yndlingsblomster. Præsten sad på en stol oppe i hjørnet bag alteret, før organisten slog første tone an. Kirketjeneren gik rundt og tændte de sidste stearinlys. Præstens øjne var helt røde og fugtige. Jeg overvejede, om det kunne være pollenallergi eller den sygdom, hvor man græder kronisk.

O.P. sad forrest. Han fyldte for to med sin store krop. Han så ud til at være blevet gammel på rekordtid med det hvide hår; han var ved at blive skaldet på baghovedet. Moster Trunte sad ved siden af ham. Resten var mennesker fra nær og fjern, som jeg ikke kendte. Det blev anset for god pli at møde op til begravelser. Man skulle jo nødig selv stedes til hvile i en tom kirke.

Organisten begyndte at spille, og præsten rejste sig fra stolen i hjørnet og gik op foran alteret. Jeg tog min mor i hånden.

"Herren giver, og Herren tager. I dag skal vi tage afsked med Ruth Kristiansen, hvis hjerte gik i stå så uventet," sagde han, og det havde han ret i. Jeg tænkte på, at hun engang havde sagt, at hun gerne ville kremeres, når hun døde. Jeg kunne ikke forstå, hvorfor hun ikke var blevet brændt. Det var vel et spørgsmål om penge og mod som altid. Præsten fortsatte.

"Ruth kunne jo godt lide en smøg," sagde han og fremhævede nogle af hendes andre kvaliteter.

"Og hun kunne lide en kop kaffe med sukker, eller skulle man sige en kop sukker med kaffe."

Alle grinede midt i tårerne.

"I dag sender vi Ruth af sted på den sidste rejse."

Han bad os om at slå op i hæftet med dagens salmer. Vi skulle synge *Jeg er træt og går til ro*.

Bagefter nikkede præsten ned til O.P. og Trunte på forreste række. De rejste sig og mødtes ved kisten sammen med degnen og O.P.s søster og bar mormor ud af kirken. O.P. så anstrengt ud, men jeg troede ikke, den kunne være specielt tung. Min mor rejste sig ikke.

"Hvorfor skal du ikke hjælpe dem med at bære?" hviskede jeg til hende.

"Det syntes de bare ikke, jeg skulle," hviskede hun tilbage.

"Hvorfor ikke?"

"Det ved jeg ikke, Tue. De synes ikke, jeg har fortjent det. Jeg har ikke været der så meget for mormor i hendes sidste år."

"Du kunne da ikke vide, at det var de sidste."

"Det kan man, når folk er gamle."

Vi andre rejste os og fulgte efter kisten ud. Den blev sænket ned i jorden, mens vi sang *Sorrig og glæde de vandre til hobe*. Der var mange, der ikke havde taget salmebøgerne med udenfor, så det var kun O.P. og præsten, man rigtig kunne høre. Jeg stod ved mormors grav sammen med mine søskende og alle fra landsbyen og kiggede ned i det aflange hul. Det var dybt. Bagefter stod vi på en række og gav hånd til alle fremmødte.

"Kondolerer," sagde folkene fra landsbyen, og jeg takkede. Bagefter stod vi lidt og kiggede ned i graven. Præsten gik hen og talte med O.P., gav ham hånden og lagde den anden hånd ovenpå.

"Skal vi daffe, det er fandeme for koldt i vinden," sagde min mor og kiggede på os.

"Ja, lad os komme af sted," sagde min far, og de begyndte at gå hen mod lastbilen.

"Vent, vent," lød en stemme. Den var lille, tiggende og spinkel, jeg kunne næsten ikke genkende, at det var O.P.s.

"Der er kaffe hjemme, I skal vel lige have kaffen med? Kom nu."

Jeg havde ikke været hjemme hos dem i lang tid. O.P. spurgte, om nogen havde brug for et lift, men min far rystede på hovedet, selvom der ikke var plads i lastbilen til os alle. Vi kørte ned ad bakken og holdt ind i vejkanten ved deres gamle hus. Der var helt stille derinde. Moster Trunte stod og græd i køkkenet, mens kaffemaskinen bryggede. Jeg satte mig på mormors faste plads i den lysebrune hjørnesofa og fandt en cigaret i inderlommen på læderjakken. Jeg stak den ind mellem læberne.

"Sådan, Tue, det er lige i Ruths ånd," sagde O.P. og smilede til mig, men jeg kunne ikke rigtig smile tilbage, det var en dårlig dag.

"Nu kom vi aldrig til Vesterhavet," prøvede han og åbnede en skuffe i kommoden.

"Det gør ikke noget," sagde jeg.

Han gav mig en metallighter.

"Det var Ruths, brug den til at tænde," sagde han. Jeg smilede tilbage og tog lighteren, tændte cigaretten og lagde lighteren i lommen. Det måtte være mig, der arvede den, tænkte jeg. Jeg kiggede lidt rundt i stuen. Det var underligt at tænke på, at hun ikke var her. Jeg lagde mærke til, at reolen med VHS-bånd i hjørnet var blevet tømt.

"Hvor er alle filmene?" spurgte jeg.

"De er solgt. Det var jo kun Ruth, der så de film," sagde han, "og der kommer jo fandeme så mange gode film i tv hele tiden. Jeg klarer mig snildt uden. Nå. Hvordan har du det egentlig, Tue?"

"Jeg har det da meget godt, bortset fra at mormor er død."

"Ja, det er klart."

"Hvordan har du det?"

"Jeg er ved at komme mig over operationen. Jeg holder mig til lightprodukterne nu. Men nu skal vi ikke tænke på det. Nu er det Ruth, vi mindes."

"Det er altid de gode, der dør først," sagde min mor.

"Hvad fanden mener du med dét?" spurgte Trunte.

"Ikke noget," sagde min mor. "Det er bare sådan noget, man siger."

"Døden rammer tilfældigt!" sagde Trunte.

Der hang stadig store æg fra påsken fra loftet i deres hus. De snurrede lidt, når der var meget snak i huset. O.P. var sikkert for doven til at pille dem ned, tænkte jeg, de ville sikkert blive hængende, til han døde. Han stod ved bordet og læste i takkekortene. Der var kommet et fra nogen, han ikke kendte. De havde kun underskrevet med Nielsen. Han begyndte at slå op i en telefonbog.

"Nielsen, hvem satan kan det være?" sagde han for sig selv.

"Det ved jeg ikke," svarede Trunte, som om han talte til hende.

"Kan det være hende fra Jebjerg? Hende den bette fede prop, jeg altid møder ved købmanden?"

"Det ved jeg ikke," sagde Trunte igen. O.P. klappede telefonbogen sammen hurtigt.

"Det kan sgu også være det samme, men det er sødt af hende at tænke på mig."

"Eller ham. Men ja, det er det," sagde Trunte. Hun sendte en termokande og et fad med kage rundt om bordet. O.P. slog en teske mod sin kop og rejste sig.

"Jeg har et beskedent ønske," sagde han, "og det er, at vi holder et minuts stilhed for Ruth."

"Sikke en fin idé," sagde O.P.s søster, som sad med foldede hænder, "hvor er det smukt." Resten af selskabet nikkede, og jeg satte mig op. Nina og Morten sad og sparkede hinanden under bordet.

"Er der en, der kan tage tid," spurgte min mor. Hun så helt tåget ud i ansigtet. Det eneste svar, hun fik, var moster Truntes vrissen.

"Hvis der ikke er flere, der vil sige noget, så holder vi nu et minuts stilhed," sagde O.P. Jeg begyndte at tælle inde i hovedet. Én, to, tre, fire, fem, seks ... Jeg kiggede rundt på dem allesammen, der var noget underligt ved min familie, når ingen sagde noget. Da jeg nåede til 24 sekunder, kiggede O.P. op.

"Tak for det. Tak skal I ha'," sagde han. Han skænkede en kop kaffe til sig selv. Resten af familien gjorde det samme. O.P. gik hen i en anden del af stuen. Han begyndte at pusle bag en kommode. Flyttede en stak gamle fotoalbum hen på sofabordet. Bag dem stod en blå pengekasse. Han tog i hanken, det klirrede let fra mønterne nede i den. Så kiggede han ud på alle familiemedlemmerne og slentrede gennem stuen med pengekassen under armen. Han rømmede sig let.

"Det har jo ikke været helt billigt, det her, det tør jeg godt sige," sagde han. "Et tilskud til kiste og blomster ville ikke være helt af vejen, tænkte jeg."

Trunte tog nogle pengesedler op af pungen i baglommen.

"Værsgo, søde far."

Hun samlede pengene og gav dem til ham. Det samme gjorde de andre i selskabet.

"Så mangler vi bare jer, Lonny."

Han kiggede hen på min mor, der sad for enden af bordet.

"Jeg har kun dem her," sagde min mor og gav ham nogle hundredkronesedler.

"Synes du, I kan være det bekendt?" sagde O.P. "Det er din mors begravelse. Vil du ikke støtte det?"

Min far rømmede sig. Han rejste sig fra stolen og rystede let på hovedet.

"Drop det," hviskede min mor til ham og trak i hans arm, "lad nu være, Lars."

Min far gik ud i gangen. Hoveddøren smækkede. Alle kiggede på hinanden.

"Drømmekage?" spurgte moster Trunte grådkvalt.

"Mig!" svarede Nina. Og Trunte skar et stykke ud og sendte det ned til hende på en tallerken. Mor sad og kiggede ud i luften.

"Jøv jøv," sagde O.P.

Lidt efter kom min far tilbage. Han havde 1000 kroner i hånden og gav pengesedlen til O.P.

"Så burde det være bragt i orden," sagde min far. O.P. smilede, lagde dem i pengekassen og satte nøglen i.

Det regnede de fleste dage, men solen kom frem indimellem. Den viste sig i glimt. Sommerferien havde ikke varet længe, men den føltes allerede lang. Iben var rejst til Tyrkiet med sin mor. De skulle både vandre i bjerge og besøge Den Blå Moské i Istanbul. Hun havde vist mig nogle billeder i et katalog fra rejseselskabet. Ferier, du ikke vil hjem fra, stod der på forsiden. Gid jeg kunne tage med, tænkte jeg, jeg ville også se verden, men det er altid bedst at blive inviteret. Guppyerne var begyndt at flyde døde rundt i mit akvarium. Der var kun én blå tilbage, den svømmede rundt i en cirkel. Det var, fordi jeg ikke havde fodret dem i lang tid. Der lugtede elendigt på hele værelset. Min far havde kun taget et par dages ferie og ville bruge dem på at ordne huset. Han var gået i gang med at sætte altanen i stand. Hvis vi en dag skulle sælge huset, ville det være godt at kunne sige, at der var en altan. En altan betyder udsigt, sagde min far, og det ville få huset til stige i værdi. Han havde revet hele rækværket ned og sad og borede i brædderne; der skulle lægges nye træplanker derude. Nina og jeg havde taget en stol derop hver. Hun sad på den halvdel, der allerede var færdig, og kiggede på vores far. Vi skulle bare sørge for at passe på, sagde han, der var langt ned, selvom det ikke nødvendigvis så sådan ud.

[&]quot;Det bliver godt med en altan," sagde jeg.

[&]quot;Ja, det gør sgu," sagde han.

[&]quot;Meget."

[&]quot;Vi skal have nogle havemøbler herop. Så kan vi få morgenkaffen her."

[&]quot;Ja. Det lyder godt, far."

[&]quot;Selvom der aldrig kommer sol på den her side af huset."

[&]quot;Det er da lige meget med solen," sagde jeg. "Det bliver varmt alligevel."

Han sad på knæ og holdt fast på boremaskinen, men skruerne ville ikke tage fat i husets trækonstruktion. Den var rådnet flere steder.

"Sådan noget forbandet pis," sagde han. "Det hele skal skiftes ud en dag."

Han havde åbnet sin kedeldragt foroven. Man kunne se sveden glinse mellem hårene på hans brystkasse. Furerne i hans pande var fyldt med jord. Han lignede på en måde en cowboy.

Jeg havde stadig ikke fået afleveret Ibens Ray-Ban tilbage efter begravelsen, og jeg sad med dem på, mens jeg spillede på hendes Gameboy. Jeg forstod ikke, hvorfor hun lod mig låne de fineste ting, hun ejede. Hun skulle have dem tilbage, når vi mødtes efter ferien.

Min far satte en skrue i igen og startede boremaskinen, men den gled ud af hans hænder.

En byge af støvregn sitrede i luften og trak ind under den overdækkede altan. Jeg gemte gameboyen under min jakke, så den ikke skulle blive våd.

"Det er fandeme en rigtig dansk lortesommer, det er jo ikke til at skrue i, når det regner."

"Det skal nok lykkes," opmuntrede jeg ham.

"Vi får se," sagde han. "Hvorfor fanden har du egentlig solbriller på, når det pisser ned?"

"Det regnede jo ikke lige før."

"Skulle du ikke også få dig et sommerjob i stedet for at sidde dér og glo? Det kan du da lige så godt, mens du går og venter på at starte på professoruddannelsen, eller hvad fanden det er, du skal til?"

"Jo, det vil jeg gerne."

"Så kom dog i gang med at søge noget. Du er ved at blive voksen nu," sagde han.

```
"Ja ja."

"Det hedder ja eller jo!"

"Ja."

"Godt!"
```

Der var noget skrøbeligt ved sommeren. Den kunne blive ødelagt når som helst på grund af al den tid, der pludselig skulle gå. Det er ikke godt, når ingen kan få tiden til at gå. Min mor sad inde på kontoret og spillede. Hun havde kun trusser på, andet var for varmt. Vi skulle nok ikke regne med, at hun fik det bedre, sagde min far. De havde givet hende nogle nye piller, efter at mormor døde. Hun var ikke helt sig selv, sagde hun, men det vidste jeg godt. Min far syntes, medicinen var spild af penge, når den tydeligvis ikke hjalp. Vi var begyndt at sælge ud. Farbror syntes ikke, vi skulle satse på landbrug. Det var der andre, der havde mere forstand på, havde han sagt til min far. Min far var blevet så rasende på ham, at han havde råbt et eller andet, som havde fået bedste til at ringe hver dag.

"Må jeg lige låne din far?" sagde hun i telefonen, men jeg løj og sagde, at han ikke var hjemme. Nogle gange lagde jeg bare på med det samme. Min far havde solgt alle markerne til Cola-Kim. Nu havde han også solgt dyrene. Der var kommet en stor dyretransport og havde hentet dem. De tog ikke hundene med. I stedet havde min far fået arbejde på en minkfarm. Det var et par uger siden, han startede der. Han sagde, at han elskede det. At arbejde med mink er en enkel proces, fortalte han efter sin første arbejdsdag. Først bliver de forkælet, fodret og plejet igennem et stykke tid. Så skal de pæneste udvælges til pelsproducenterne. Når de er valgt, bliver de gasset og derefter tromlet og flået, skindet bliver garvet, og så sælges det til modeindustrien, der sælger det videre til hele verden.

"Det drejer sig om milliarder," sagde min far. Men jeg syntes ikke, det var spændende. Den døde lugt af mink var så besk, den hang i hans tøj hver eneste dag, når han kom hjem. Nu sad han på altanen, og boremaskinen blev ved at synke ned i det rådne træ. Han kunne ikke få det til at virke.

"Gamle lort!" sagde han igen for sig selv og stoppede brat op, så der blev helt stille. Han lagde boremaskinen fra sig og tørrede sin hånd af i kedeldragten. Jeg kiggede op fra Ibens Gameboy, min far så hen på Nina.

"Vil du være med til noget sjovt?" spurgte han hende. Hun var blevet seks år, men kunne stadig ikke snakke ordentligt. Hun gik til talepædagog.

"Ja!" svarede hun.

"Gå ind til mor og sig, jeg er faldet ned fra altanen og er død," sagde han til hende og grinede.

"Nej, far!" fremstammede hun. Hun så utilpas ud.

"Du skal ikke gøre det," sagde jeg til hende.

"Klap i, din idiot," sagde min far. "Prøv lige at gøre det."

Nina gik ned ad trappen, løb gennem stuen og ind til voves mor, der sad bag det blå lys på kontoret.

"Hvad har du gang i?" sagde jeg til min far. Noget koldt løb ned ad ryggen.

"Hold nu din kæft for en gangs skyld," sagde han. Det kunne ikke betale sig at starte et skænderi. Min mor kom op på altanen i sine trusser. Fedtet smældede på lårene, når hun gik. Hendes krop var blevet slasket på det seneste. Min far grinede, mens han pegede på hende.

"Så kan du fandeme lære det," grinede han. Min søster begyndte også at grine. Min mors blik frøs sig fast. Hun stod halvvejs ude på altanen i sine hvide trusser og stirrede på ham. Så lagde hun sig ned på gulvtæppet indenfor. Der blev helt stille. Hundene stod nede for enden af trappen og klaskede med poterne mod de nederste trin, de kunne ikke komme op. Nina gik hen til hende, men min mor råbte bare ad hende.

"Gå væk fra mig!" råbte hun. Hun begyndte at græde. Det rungede ind i huset. Det var en ustyrlig gråd, der bare blev ved. "Hvad fanden sker der med dig?" råbte min far fra altanen. "Du er fuldstændig balstyrisk."

"Mor er ked af det," sagde Nina. Min mor lå og rullede rundt på gulvtæppet. Hendes kinder blev røde af at slide mod tæppet.

"Det var jo bare for sjov," råbte min far. Han grinede stadig, som om han slet ikke kunne stoppe. Det var, som om hans grin slog ind mod spærene og blev sendt ud på markerne. De fortsatte længe efter fra alle sider. Min mor lå bare og hylede.

"Jeg hader jer," græd hun, "jeg hader jer alle sammen."

"Ro på, for helvede. Jeg er jo ikke død," råbte han til hende. Hun fik styr på sig selv, rejste sig op og gik ned ad trappen. Hun skulle sikkert ind på kontoret igen. Jeg prøvede at gå hen til trappen, men min far blev vred.

"Bliv her, mens hun er hysterisk," snerrede han, og jeg blev siddende på altanen. Kort efter kunne jeg se hende på gårdspladsen. Hun havde taget joggingtøj på og havde sin pung i hånden. Hun gik hen til lastbilen, åbnede døren og satte sig ind. Hun startede den. Motoren snurrede et par gange, før den gik i gang, og hun kørte ud ad grusvejen forbi altanen. Min mor gassede op, mens hundene løb efter de bageste dæk. De savlede og gøede. Min far sad bare og kiggede på. Der stod en støvsky bag lastbilen, i horisonten blev den en orange prik, som til sidst forsvandt ned bag bakken.

"Hvad satan har hun gang i?" råbte min far fra altanen og slap et par skruer, han havde i hånden. Det lød som små skud, da de faldt ned i en zinkbalje, der stod ved gavlen.

"Hallo!" råbte min far og rejste sig for at gå hen til trappen.

"Hun er jo kørt," sagde jeg.

"Det kan jeg sagtens se, din idiot. Hun skal nok ud og trøstes af en eller anden stodder."

Hundene kom ind i huset, de havde opgivet at løbe efter lastbilen og var begyndt at bjæffe ved trappen igen. Nina sad ved døren, hun vippede med foden. Jeg tog mig til armhulen, den var helt svedig. Morten kom op fra sit værelse. Han havde hørt bilen køre.

"Hvor skulle mor hen?" spurgte han, men min far svarede ikke. Han kunne ikke svare ham. Min far sagde ikke mere – hvis han gjorde, kunne jeg i hvert fald ikke høre det. Han stod bare og stirrede. Det var som at ånde lettet op. Jeg vidste, at noget var forbi nu. Forbi og på en måde kun lige begyndt, for mor ville da komme tilbage og hente mig. Jeg tænkte på Iben. Hun havde lovet at sende mig et postkort fra rejsen. Nu ville jeg ikke få det, for når hun kom hjem fra ferien, ville jeg sikkert også være væk. Jeg håbede ikke, hun ville blive alt for sur på mig, vi ville jo finde hinanden igen, det gør gode venner. Vi ville vente på hinanden. Jeg ville i hvert fald vente på hende. Min far blev fjern i blikket. Jeg vidste, at min mor ville komme tilbage og tage os med. Så kom jeg til at tænke på alle de dage, min far skulle få til at gå helt af sig selv, hvis alle stak af. De ville blive så ensformige. Han har selvfølgelig hundene, men alligevel. I morgen vil han måske vågne op til et helt tomt hus, tænkte jeg. Glasset med den stærke sennep vil stå fremme på køkkenbordet fra morgenen før. Han vil tage sin blå kedeldragt på og spise en mad med russisk salat eller ost. Drikke en kop kaffe og ryge en cigaret, som han selv ruller på maskinen, der står på spisebordet. Nogle morgener vil kaffemaskinen stadig stå tændt, når han går ud ad døren. Han er glemsom, og det er et held, glasset aldrig er sprunget. Før han kører hjemmefra, klapper han hundene uden navne. Han taler nogle gange lidt til dem, de skal passe på huset, mens han er væk. Så vil han låse dem inde i entreen og køre hen på minkfarmen. Der vil han få en hel dag til at gå med at råbe ad dyr, der ikke svarer. Han har ikke rigtig nogen kollegaer. Kun en mand, der går rundt for sig selv med høretelefoner på. Min far er begyndt at gå lidt duknakket på det seneste, men han halter ikke længere. Det er kun gamle mennesker eller handicappede, som halter for alvor. Det med duknakketheden er sådan noget, hårdt fysisk arbejde gør ved én. Bagefter vil han køre hjem til huset igen. Han spiser en mad og åbner en sodavand. Han er meget god til at lave madder, min far, han kender de perfekte pålægsrækkefølger, og så kan han godt lide lyden af en dåse, der bliver åbnet. Sommetider sætter han sig ind i stuen og ser tekst-tv, mens han spiser. Bagefter vil han slukke for fjernsynet og trække stikket ud, han vil

ikke bruge standby-strøm. Så går han ud af stuen, mens han siger: "Du har det sgu godt nok, din gamle idiot." Han vil grine lidt for sig selv og gå ned på badeværelset og stille sig under bruseren. Tænde vandet og lade det strømme ned over sig. Han vil tømme varmtvandsbeholderen de fleste aftener. Så trækker han i en ren kedeldragt og går ud og ordner lidt i haven, mens solen går ned. Solen kan blive helt rød, når den hænger over Nørre Ørum. Det er som i gamle vuggeviser. Nogle aftener luger han ud i haven, han hader ukrudt. Han trækker alle brændenælderne op med hænderne, han har tyk hud på fingrene, det er derfor, han kan det. Andre aftener slæber han lidt rundt på al den skrot, han finder rundtomkring og tager med hjem på ladet af lastbilen. Der kommer en skrothandler forbi og henter det en gang om ugen. Min far får pengene sat ind på sin konto nogle dage efter, det går usædvanlig stærkt. Aktiemarkedet og det. Pengene flytter sig med lysets hast, som farbror sagde. På gulvet inde i stuen har han stillet en stor ghettoblaster. Han bruger den ikke rigtig, det var bare en, han fik af en flink nabo. Han hører aldrig rigtig musik, kun radio. I hans ansigt er der et ar fra engang, han brændte sig på nogle gløder fra en vinkelsliber. De blæste op i panden på ham. Hans hår er støvet og tykt, uanset hvor mange gange han går i bad. Så går han i seng, min far. Nogle nætter sover han inde på sofaen med fjernsynet tændt. Han falder i søvn, mens de skifter prøvebilledet ud, og han vågner, når der er udsendelsesophør klokken ti minutter over fem. Min far er ikke død.